

Ondersteuningsplan 2021 - 2025

Een koersdocument

28 april 2021

Samenwerkingsverband
VO Delfland 28.09

Titel document	Ondersteuningsplan 2021 - 2025		
Ondertitel	Een koersdocument		
Auteur	Trudie Klooster		
Ingangsdatum	1-8-2021	☐ niet van toepassing	
Evaluatiedatum	1-10-2024	☐ niet van toepassing	
Status document	☐ concept	☐ herzien	☒ definitief
Raad van Toezicht	☐ niet van toepassing ☐ ter informatie ☒ goedgekeurd op ☐ vastgesteld op	24-3-2021	
Ondersteuningsplanraad	☐ niet van toepassing ☐ ter informatie ☐ goedgekeurd op ☒ instemming verleend op	15-2-2021	
Gemeenten	☐ niet van toepassing ☐ ter informatie ☐ ter advies voorgelegd op ☒ instemming verleend op	11-3-2021	

Inhoud

Inhoud	3
Woord vooraf	5
Het gelopen proces en leeswijzer.....	7
Hoofdstuk 1 Waar we met elkaar voor staan	10
1.1 Passend Onderwijs in een samenwerkingsverband	10
1.2 Missie, visie en kernwaarden binnen ons samenwerkingsverband	10
1.3 Waar staan we met elkaar anno 2020.....	12
1.4 Onze speerpunten voor de periode 2021- 2025	15
Hoofdstuk 2 De basisondersteuning en de ondersteuningsstructuur	19
2.1. Landelijke norm basisondersteuning	19
2.2 Onze basisafspraken	20
2.2.1 Onze standaarden en indicatoren van de basisondersteuning.....	21
2.2.2 Onze ondersteuningsstructuur.....	23
2.3 De basisafspraken samengevat	27
Hoofdstuk 3 De speerpunten van SWV VO Delflanden.....	28
3.1 Speerpunt 1: Passend onderwijs is zichtbaar in onze scholen	28
3.1.1 Versterken van de professionals in de ondersteuningsstructuur op de scholen	28
3.1.2 Verbeteren en verbreden van het gebruik van Kurzweil	29
3.1.3 Schoolondersteuningsprofielen jaarlijks up-to-date en tussen scholen te vergelijken	30
3.1.4 Intercollegiale visitatie op thema's passend onderwijs op onze scholen	30
3.1.5 Impulsprojecten passend onderwijs.....	30
3.1.6 Begeleiders passend onderwijs op de schoollocaties	31
3.1.7 Te realiseren doelen bij speerpunt 1.....	32
3.1.8 Relatie activiteiten speerpunt 1 met meerjarenbegroting	32
3.2 Speerpunt 2: Een betere positie voor ouders en leerlingen	32
3.2.1 Informatie- en adviespunt op het niveau van het samenwerkingsverband	35
3.2.2 Betere borging van de zorgplicht bij aanmelding en verwijdering van leerlingen.....	36
3.2.3 Te realiseren doelen bij speerpunt 2.....	36
3.2.4 Relatie activiteiten speerpunt 2 met meerjarenbegroting	37
3.3 Speerpunt 3: Een plek voor iedereen; samen verantwoordelijk voor een dekkend netwerk ...	37
3.3.1 Ondersteuningsbudget voor de scholen van regulier onderwijs	40
3.3.2 Maatwerk middels een bovenschools inzetbaar ondersteuningsbudget	41
3.3.3 Lichte ondersteuning in het VMBO	41
3.3.4 Aandacht voor kwetsbare anderstalige leerlingen.....	42
3.3.5 Aanbod Praktijkonderwijs	42
3.3.6 Expertisegroep hoogbegaafdheid	43
3.3.7 Expertisegroep cluster 3 en 4	43
3.3.8 Expertisegroep NT-2	44
3.3.9 Expertise cluster 1 en 2	44
3.3.10 Groepsgewijze arrangementen binnen het regulier onderwijs	45
3.3.11 Bovenschools FLEX-College	46
3.3.12 Gespecialiseerde ondersteuning in het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)	47
3.3.12.1 Onderwijs- en ondersteuningsaanbod in het VSO, cluster 3	48
3.3.12.2 Onderwijs- en ondersteuningsaanbod in het VSO, cluster 4	49
3.3.13 Maatwerkplus programma's binnen het VSO	50

3.3.14	Te realiseren doelen bij speerpunt 3	51
3.3.15	Relatie activiteiten speerpunt 3 met meerjarenbegroting	52
3.4	Speerpunt 4: Soepele overgangen in doorgaande schoolloopbanen	52
3.4.1	Begeleiding in de overstap van PO naar V(S)O	52
3.4.2	Begeleiden in de overstap van V(S)O naar V(S)O	54
3.4.3	Begeleiden in de overstap van V(S)O naar MBO, arbeid of dagbesteding	55
3.4.4	Te realiseren doelen bij speerpunt 4	57
3.4.5	Relatie activiteiten speerpunt 4 met meerjarenbegroting	57
3.5	Speerpunt 5: Integrale samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en jeugdhulp	57
3.5.1	Samenwerken in preventief jeugddomein	59
3.5.2	Integraal samenwerken en arrangeren in onderwijs en zorg	60
3.5.3	Te realiseren doelen bij speerpunt 5	62
3.6	Speerpunt 6: Werken aan transparant kwaliteitsbeleid in het samenwerkingsverband	62
3.6.1	Kwaliteitsbeleid op het niveau van de organisatie samenwerkingsverband	64
3.6.2	Kwaliteitsbeleid op het niveau van de scholen	65
3.6.3	Kwaliteitsbeleid in de samenwerking met de gemeenten	67
3.6.4	Kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren in ons kwaliteitsbeleid	68
3.6.5	Te realiseren doelen bij speerpunt 6	68
Hoofdstuk 4	De inrichting van het samenwerkingsverband	69
4.1	Governance structuur vanaf 2021	69
4.2	Medezeggenschapsorganen	70
4.3	De organisatorische inrichting	71
4.3.1	Orthopedagogisch en didactisch dienstencentrum (OPDC)	72
4.3.2	Expertisegroepen en projecten	73
4.3.3	Adviescommissies	74
4.3.4	Bedrijfsondersteuning	76
Hoofdstuk 5	Het samenwerkingsverband als netwerkorganisatie	77
5.1	Directeuren VO/VSO	77
5.1.1	Directiekring V(S)O passend onderwijs en zorg voor jeugd	77
5.1.2	Afstemoverleg directeuren VSO-scholen en gemeenten	77
5.2	Netwerk ondersteuningscoördinatoren	77
5.3	Netwerk remedial teachers	77
5.4	Themagroepen VO/VSO	78
5.5	Overleggen ten behoeve van overstapmomenten (PO-VO-MBO)	78
5.6	Overleggen met de samenwerkingsverbanden PO en VO in de regio	78
5.7	Overleggen met de gemeenten en de jeugdhulp	79
5.8	Lerende netwerken	79
Hoofdstuk 6	Financieel perspectief	80
6.1	Rijksbesteding en additionele inkomsten	80
6.2	Verplichte uitgaven en vrij besteedbaar budget	80
6.3	Meerjarenbegroting en risico analyse	80
6.3.1	Verdeling van ondersteuningsmiddelen over de scholen	84
6.3.2	Verdeling van ondersteuningsbudget over verschillende programma's	84
6.3.2	Groeibekostiging VSO	86
6.3.3	Verantwoording	86
Overzicht van documenten waarbij wordt verwezen naar addendum		88

Woord vooraf

Jaarlijks gaan er zo'n 8600 leerlingen vanuit onze regio naar scholen van voortgezet (speciaal) onderwijs binnen en buiten ons samenwerkingsverband. Onze scholen dragen er aan bij dat dat onze jongeren zo gezond, veilig en kansrijk mogelijk kunnen opgroeien, kunnen leren met en van elkaar en zich kunnen voorbereiden op een passende plek in de maatschappij. Binnen onze scholen hebben we oog voor elkaar, mag iedereen zichzelf zijn en kan ieder kind naar vermogen meedoen in het onderwijs. Elk kind heeft het recht om te leren. Het is een kunst om het leerrecht met de jongere vorm en inhoud te geven, vooral als het gaat om complexe vraagstukken. Onze scholen kunnen dat niet alleen. Naast de jongere en diens ouders, heeft een school partners in onderwijs en zorg nodig. We zoeken daarbij gezamenlijk steeds naar de verbinding, zijn open naar elkaar en hebben vertrouwen in elkaar en in de kennis en vakmanschap van de ander.

In dit ondersteuningsplan wordt het strategisch beleid voor de beleidsperiode 2021 – 2025 beschreven. Het geeft de koers voor passend onderwijs voor de komende vier jaar aan en stipt ook het langere termijn perspectief aan richting inclusievere onderwijsvormen. We weten waar we de komende vier jaar naar toe willen. Echter om daar te komen, moeten we laveren. We dienen rekening te houden met politieke wind en met de lokale omstandigheden. De politieke wind vertaald zich voornamelijk in de landelijke uitwerkingen van de 25 verbeterpunten ten aanzien van passend onderwijs. Deze vinden in de komende jaren plaats. Lokale omstandigheden hebben bijvoorbeeld betrekking op de cultuur op een school, personeelstekorten in het Delftse onderwijs en personeelwisselingen en financiële tekorten bij gemeenten en de jeugdhulp. Met deze zaken dienen we dus rekening te houden, waardoor we wellicht gemaakte afspraken moeten aanpassen of bijstellen.

Tussen 2014 en 2020 heeft het samenwerkingsverband een stevige basis gelegd. Zo hebben alle scholen een functionerend ondersteuningsteam, kennen de meeste docenten de weg in de ondersteuningsstructuur op hun eigen school en binnen het samenwerkingsverband, zijn de belangrijkste partners in onderwijs- en zorg bekend en wordt de samenwerking met de jeugdprofessionals binnen de eigen regiogrenzen veelal als prettig ervaren. Voor de meeste jongeren binnen de grenzen van ons samenwerkingsverband zijn de scholen in staat om passend onderwijs te organiseren.

In de beleidsperiode 2021 – 2025 houden we vast wat goed gaat er waar we trots op zijn. Verschillen tussen scholen mogen daarbij bestaan, zolang het past bij de te bedienen doelgroep en er geen leerlingen buiten de boot vallen.

We willen loslaten wat niet goed werkt of negatieve energie geeft. Een te grote administratieve werkdruk op de scholen en bij de organisatie samenwerkingsverband is daar een goed voorbeeld van. In de afgelopen twee jaar hebben we, op basis van onze jaarlijkse evaluatiecyclus, al een aantal stappen gezet richting de nieuwe beleidsperiode. Bijna alle scholen hebben het extra ondersteuningsbudget in eigen beheer, waardoor zij in staat zijn de lichtere vormen van extra ondersteuning snel op te pakken zonder veel extra administratieve ballast. Enkele scholen experimenteren met groepsarrangementen, om meer leerlingen de ondersteuning te kunnen bieden die zij nodig hebben. Alle scholen maken, samen met de JGZ, afspraken over de inzet van professionals binnen het preventief jeugddomein, die aansluiten op de binnen school gesignaleerde problematiek.

Geurende de beleidsperiode 2021 – 2025 gaan onze ambities nog een stap verder, want ook in ons samenwerkingsverband vallen er nog jongeren tussen de wal en het schip, hebben ouders het gevoel van het kastje naar de muur gestuurd te worden en steeds te horen dat 'deze school niet de meest passende plek voor het kind kan bieden' of 'dat de school helaas geen plaats meer heeft in het betreffende leerjaar of profiel', kunnen jongeren hun onderwijs niet afmaken op de school waar ze hun vrienden hebben en worden jongeren, door ons gezamenlijk onvermogen, vrijgesteld van onderwijs. Onze ambities richten zich in deze beleidsperiode op alle jongeren. Gezamenlijk gaan we er voor zorgen dat zij een passend perspectief krijgen op vervolgonderwijs, de arbeidsmarkt of dagbesteding en worden voorbereid op een zo passend en gelijkwaardig mogelijke deelname aan de samenleving.

We werken onze ambities uit langs een zestal speerpunten in het beleid met als stip op de horizon meer inclusieve onderwijs- en zorgvoorzieningen. Onze scholen van regulier en speciaal onderwijs trekken daarbij gezamenlijk op met de gemeenten, de partners in de jeugdhulp en daar waar nodig met inzet vanuit de Wet Langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet.

Ons ondersteuningsplan beschrijft de afspraken tussen de scholen, schoolbesturen, organisatie samenwerkingsverband en de ketenpartners in het netwerk, vormt de basis voor ons kwaliteitsbeleid: plannen, uitvoeren, evalueren, verbeteren/bijstellen en is de basis voor onze interne en externe verantwoording.

Trudie Klooster
Directeur-bestuurder SWV VO Delflanden, 28.09

Het gelopen proces en leeswijzer

Het gelopen proces:

Dit ondersteuningsplan is tot stand gekomen met gebruik van:

- De zelfevaluaties van ons gevoerde beleid in de afgelopen vier tot zes jaar passend onderwijs en de weergave daarvan in de jaarverslagen.
- Gesprekken en themabijeenkomsten met schoolbesturen, schooldirecties, zorgcoördinatoren, leden OPR, gemeenten en jeugdhulp over het beleid passend onderwijs binnen ons samenwerkingsverband en ambities voor de komende beleidsperiode.
- Resultaten uit diverse lokale (kwaliteits)onderzoeken van o.a. Sardes, Beelveld en Terpstra en de Onderwijsinspectie.
- De beleidsnota 'Evaluatie en verbeteraanpak passend onderwijs' en de daarmee samenhangende beleidsnotities met aanscherpingen in het landelijk beleid passend onderwijs.

De verbeteraanpak bevat zeven uitgangspunten:

1. de ondersteuningsbehoefte van de jongere is leidend,
2. de jongere voelt zich serieus genomen en gehoord,
3. docenten worden ondersteund en toegerust,
4. ouders zijn gelijkwaardige partners, voelen zich serieus genomen en gehoord,
5. we werken samen aan een dekkend netwerk van voorzieningen in de regio,
6. er is transparantie en verantwoording over ondersteuningsmiddelen,
7. er is een acceptabele administratieve belasting.

Deze uitgangspunten en de daarmee samenhangende verbetervoorstellen zijn niet nieuw en hadden we, op basis van onze eigen jaarlijkse evaluaties, merendeels al zien aankomen. We kunnen dan ook op voorhand al zeggen dat we een aardig eind op weg zijn in het realiseren van de verbeteraanpak. Spannender wordt het wanneer schoolbesturen en schooldirecties worden gevraagd om zicht uit te spreken over hun ambities ten aanzien van inclusievere onderwijs- en zorgvoorzieningen: wat is de stip aan de horizon voor het samenwerkingsverband en wat betekent dat voor de te ondernemen activiteiten in deze voorliggende planperiode?

Om tot de inhoud van dit ondersteuningsplan te komen, hebben we het onderstaande proces doorlopen:

December 2019:

Bespreking thema's passend onderwijs met directeuren, zorgcoördinatoren en partners gemeenten:

- Wat betekent passend onderwijs voor jullie scholen?
- Waaruit bestaat de basisondersteuning op de scholen?
- Hoe verbetert de school het niveau van basisondersteuning?
- Wanneer doe je als school een beroep op de extra ondersteuning?
- Hoe ziet extra ondersteuning op de scholen eruit?
- Hoe kunnen we van elkaar gebruik maken in de extra ondersteuning?
- Hoe moet extra ondersteuningsbudget worden verdeeld?

December 2019 – maart 2020:

Onderzoek Beekveld en Terpstra:

- Doen we de goede dingen goed?

Juli 2020:

Bespreking thema's passend onderwijs met directeuren scholen:

- Een sterke basisondersteuning op alle scholen van het samenwerkingsverband.
- Ononderbroken schoolloopbanen.
- Ondersteuningsarrangementen (extra onderwijsondersteuning) om te komen tot een dekkend netwerk.

September – december 2020:

Visievorming met gemeenten:

- What, why & how van passend onderwijs en zorg voor jeugd.

Oktober 2020:

Visiebijeenkomsten met schoolbestuurders, directeuren en zorgcoördinatoren:

- Wat doen de scholen nu aan ondersteuning, welke norm hanteren ze daarbij? Wat mogen we van een goede school verwachten als het gaat om ondersteuning? Op inhoudelijke expertise? Op structuur? Op aanspreekpunt voor andere scholen? Wat zijn de 'werkende bestanddelen' die écht het verschil maken?
- Hoe werken we onderling samen, in de driehoek regulier – speciaal - jeugdhulp. Het toezien op goede taakverdelingen en functioneel samenwerken kan passend onderwijs voor méér leerlingen mogelijk maken. Hoe kunnen we die samenwerking versterken? Welke kansen zien we?
- Méér inclusie. Het ministerie staat een route voor naar onderwijsvoorzieningen die uitdrukkelijk een combinatie vormen van (aspecten van) regulier en VSO. Welke kansen zien we daar in de regio? Zijn er doelgroepen die gebaat zouden zijn bij een meer inclusieve voorziening of een 'hybride programma'? Zijn er andere optie voor verregaande samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs?

Oktober – december 2020:

Schrijfperiode.

Januari 2021:

Conceptplan naar de stakeholders.

05-02-2021:

Feedback terug van alle stakeholders en verwerking van de feedback in conceptplan.

10-02-2021:

Concept Ondersteuningsplan ter informatie en opinie peiling naar RvT.

15-02-2021:

Concept Ondersteuningsplan ter opiniepeiling en instemming naar OPR.

11-03-2021:

OOGO met wethouders onderwijs over concept ondersteuningsplan.

24-03-2021:

Eindversie ondersteuningsplan ter goedkeuring of vaststelling naar RVT en OPR.

01-05-2021:

Ondersteuningsplan binnen bij OCW.

Op basis van de evaluatie en de gesprekken die we jaarlijks, maar met specifieke focus op het nieuwe ondersteuningsplan vanaf juli 2019 hebben gevoerd met de diverse groepen, is een zestal speerpunten benoemd voor de komende vier jaar. We steken in deze speerpunten onze aandacht en/of geld en gaan ons daar de komende jaren gezamenlijk extra voor inzetten. Ieder vanuit een eigen verantwoordelijkheid met bijbehorende taken en rollen. Daarnaast hebben we ook onze wettelijke taken die we uitvoeren, deze wettelijke taken zijn daar waar kan weggeschreven binnen de speerpunten.

De wettelijke taken betreffen:

- Vaststellen van het ondersteuningsplan.
- Verdelen en toewijzen van ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen.
- Beoordelen van de toelaatbaarheid tot de lichte ondersteuning, het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs.
- Adviseren over de ondersteuningsbehoeften van een leerling.
- Voorkomen van dreigend thuiszitten.

Inhoud ondersteuningsplan op hoofdlijn

In hoofdstuk 1 wordt beschreven vanuit welke missie en visie we jeugd en passend onderwijs bekijken en wat we op basis van gezamenlijke (kern)waarden, van elkaar mogen verwachten in de uitvoering van passend onderwijs en zorg voor jeugd. Er wordt vervolgens op hoofdlijn een overzicht gepresenteerd van dat wat we in de afgelopen beleidsperiode met elkaar hebben gerealiseerd in onze basisondersteuning en onze extra ondersteuning en hoe de ondersteuningsstructuur er op de scholen momenteel uitziet. Aan de hand van die stand van zaken en in relatie met de ambities van de overheid en onze eigen ambities wordt de aanzet gegevens voor de verbeterpunten in de komende beleidsperiode.

In hoofdstuk 2 beschrijven we de door OCW in gang gezette ontwikkeling om de basisondersteuning niet meer per samenwerkingsverband te laten vaststellen, maar te komen tot één landelijke norm voor basisondersteuning, waar de Inspectie toezicht op gaat houden. De basisondersteuning moet vanuit de lumpsum van de scholen worden gefinancierd. Samenwerkingsverbanden kunnen er voor kiezen om de scholen hierin aanvullend te ondersteunen, indien dat past binnen de begroting en de overige afspraken. Op dit moment is nog niet duidelijk of de landelijke norm en de bekostiging van die landelijke norm vanuit de lumpsum van de scholen, consequenties heeft voor het budget van de samenwerkingsverbanden. Zolang er nog geen landelijke norm voor basisondersteuning is, hanteert het SWV VO Delfland zijn eigen norm voor basisondersteuning. Voorondersteld wordt overigens dat onze eigen norm niet heel erg af zal wijken van dat wat straks als basisnorm wordt vastgesteld.

Hoofdstuk 3 bevat de uitwerking van de zes speerpunten naar activiteiten op hoofdlijn, waar de organisatie samenwerkingsverband een rol in speelt. We moeten hierbij niet vergeten dat passend onderwijs op de scholen en in de klassen plaatsvindt. Samenwerkingsverbanden hebben hierin, buiten hun wettelijke taken, vooral een faciliterende en stimulerende rol.

Hoofdstuk 4 biedt de Raad van Toezicht, in zoverre noodzakelijk, een kijkje in de (nieuwe) inrichting van de organisatie, de taken die zijn weggelegd bij medewerkers binnen het OPDC en de wettelijke taken van het samenwerkingsverband.

Hoofdstuk 5 geeft een overzicht van het samenwerkingsverband als netwerkorganisatie, waarin de belangrijkste samenwerkingspartners en overleggroepen zijn weergegeven.

Hoofdstuk 6 beschrijft het meerjaren financieel perspectief, waarin de inkomsten, de verplichte uitgaven en het vrij besteedbaar budget in de verschillende programma's/speerpunten de revue passeren.

De uitwerking van speerpunten en de wettelijke taken, zoals beschreven in het ondersteuningsplan worden geconcretiseerd in jaarplannen en activiteitenplannen. Jaarplannen en activiteitenplannen worden structureel geëvalueerd en bijgesteld als onderdeel van het door ons gevoerde kwaliteitsbeleid.

In het ondersteuningsplan wordt de term 'samenwerkingsverband' voor twee verschillende entiteiten gebruikt. Een is het samenwerkingsverband als collectief van de schoolbesturen en de daaronder vallende schoollocaties, het andere betreft de werkorganisatie samenwerkingsverband (ons bureau met daarbinnen de verschillende afdelingen). Daar waar het niet logisch uit de tekst kan worden opgemaakt welke entiteit wordt bedoeld, is dit onderscheid expliciet genoemd en wordt gebruik gemaakt van de terminologie 'organisatie samenwerkingsverband'.

Hoofdstuk 1 Waar we met elkaar voor staan

Het SWV VO Delflanden is een stichting met 7 schoolbesturen en 16 schoollocaties. en omvat de gemeenten Delft, Midden Delfland en Pijnacker-Nootdorp. Op onze scholen van voortgezet (speciaal) onderwijs zitten zo'n 8600 leerlingen, die passend onderwijs geboden worden. Het leeuwendeel van deze leerlingen woont binnen de grenzen van onze gemeenten. Niet alle jongeren die binnen onze gemeentegrenzen wonen, gaan ook naar een van onze eigen VO-scholen. Ouders hebben de vrijheid om te kiezen voor een school of een onderwijsconcept dat het beste aansluit bij de talenten of belangstelling van hun kind. Tussen Delflanden, Haaglanden, Lansingerland, Rotterdam, Westland en Zoetermeer is daarom sprake van grensverkeer van leerlingen. Het komt ook voor dat een van onze jongeren een ondersteuningsaanbod nodig heeft dat wordt aangeboden op een school van voortgezet speciaal onderwijs buiten onze regiogrenzen. Binnen ons samenwerkingsverband werken we veelal samen met scholen van voortgezet speciaal onderwijs in Haaglanden, Rotterdam en Leiden.

1.1 Passend Onderwijs in een samenwerkingsverband

Met passend onderwijs wil de overheid bereiken dat alle leerlingen een zo passend mogelijke plek in het onderwijs krijgen. De wetgeving passend onderwijs legt daarbij een zorgplicht neer bij de scholen. Zorgplicht betekent dat het bevoegd gezag van een school ervoor verantwoordelijk is dat een leerling die extra ondersteuning nodig heeft en zich aanmeldt op een school, een zo passende mogelijke plek in het onderwijs krijgt. Dat wil niet zeggen dat de school elke leerling die zich aanmeldt, ook moet toelaten. Wel betekent het dat de school in het kader van de zorgplicht een gedegen onderzoek doet naar de onderwijsbehoeften van de leerling en, indien de school de passende ondersteuning zelf niet kan bieden, het de wettelijke verantwoordelijkheid heeft om een passende onderwijsplek voor deze leerling te zoeken en te vinden. De school heeft daarbij een inspanningsverplichting.

Om een passende onderwijsplek te vinden, werken de scholen samen in een samenwerkingsverband, zoals SWV VO Delflanden. Het doel van samenwerken in een samenwerkingsverband is om gezamenlijk een samenhangend geheel aan ondersteuningsvoorzieningen tussen en binnen de scholen te realiseren, zodat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken (niet thuis komen te zitten) en leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijke onderwijs- en/of zorgplek krijgen aangeboden (artikel 17a, lid 2 WVO & artikel 28a WEC)

Elke school heeft dus de wettelijke taak om het onderwijs voor leerlingen zo passend mogelijk te maken. Gezamenlijk hebben alle scholen binnen het samenwerkingsverband de wettelijke taak om aan alle leerlingen binnen de gemeentegrenzen een zo passende mogelijke plek te bieden. Passend Onderwijs vraagt om een menselijke benadering, waarbij verschillen tussen jongeren benaderd worden vanuit denken in kansen en mogelijkheden en niet vanuit problemen en handicaps. Het SWV VO Delflanden als uitvoeringsorganisatie is daarbij faciliterend en ondersteunend aan de scholen. Onze gezamenlijke verantwoordelijkheid is vertaald in een missie en een visie en uit zich in enkele gezamenlijke kernwaarden met bijbehorend gedrag.

1.2 Missie, visie en kernwaarden binnen ons samenwerkingsverband

Missie

De missie van ons samenwerkingsverband is de grondslag voor al het handelen van de medewerkers binnen onze scholen en voorzieningen.

“We willen onze jongeren gezond, veilig en kansrijk laten opgroeien, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en naar eigen vermogen kunnen participeren in onze samenleving”.

Visie

Onze visie geeft handen en voeten aan de missie en biedt de aanknopingspunten voor de komende beleidsperiode.

“In ons samenwerkingsverband wordt geen jongere buitengesloten en is ruimte voor diversiteit. Onze scholen maken ontwikkeling van jongeren mogelijk door het bieden van kwalitatief hoogwaardig onderwijs, waar jongeren met en van elkaar kunnen leren. De ondersteuningsbehoeften van de jongere staan daarbij centraal. Onze scholen en onze partners in zorg zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor een ononderbroken ontwikkelingsproces voor alle jongeren en dragen zorg voor een dekkende ondersteuningsstructuur, met ruimte voor maatwerk waardoor geen jongere tussen de wal en het schip kan vallen en elke leerling een perspectief heeft op passende dagbesteding, een passende plek op de arbeidsmarkt of passend vervolgonderwijs”.

Kernwaarden

Binnen het SWV VO Delflanden hanteren we drie kernwaarden die we belangrijk vinden voor de manier waarop we naar ons zelf en naar de ander kijken en bepalend zijn voor de manier waarop we met elkaar omgaan. Deze drie kernwaarden geven onze medewerkers houvast, maar bieden ook duidelijkheid aan onze partners in onderwijs en zorg over dat wat we belangrijk vinden in omgang en gedrag.

Professioneel

Wij hebben een professionele houding in onze omgang met mensen, situaties en casuïstiek.

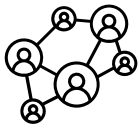
- Om passend onderwijs te kunnen realiseren vinden wij het belangrijk dat we dat doen in gesprek mét jongeren, ouders en medewerkers van scholen en hulpverlening.
- We geven feedback op basis van concreet gedrag en ontvangen ook zelf graag feedback over concreet gedrag.
- We luisteren actief naar de visie en de standpunten van de anderen en stellen zo nodig de eigen visie, standpunten en opvattingen bij op basis van goede argumenten.
- We werken aan de hand van een concreet doel en plan dat inzichtelijk is voor anderen en voor de eigen organisatie.
- We nemen verantwoordelijkheid voor het eigen gedrag en de resultaten.
- We voelen ons individueel en gezamenlijk verantwoordelijk voor het bereiken van gestelde doelen.

Perspectief

Wij kijken talent- en ontwikkelingsgericht naar onszelf, naar onze jongeren en hun ouders/verzorgers en naar de docenten en schoolteams die met onze jongeren werken. Voor alle jongeren vinden we zo een passend onderwijsaanbod zonder (langdurig) thuiszitten, waarbij een ieder naar vermogen in zijn/haar kracht wordt gezet om de eigen loopbaan te regisseren.

- We denken in mogelijkheden en talenten, zijn creatief en creëren kansen en oplossingen voor onze leerlingen.
- We nemen verantwoordelijkheid en regie voor de eigen ontwikkeling op basis van het eigen talent.
- We zien wat een leerling, collega of school nodig heeft om te kunnen ontwikkelen.
- We zoeken de grenzen op van de wettelijke kaders en nemen daarvoor verantwoordelijkheid.
- We weten wanneer te stoppen met plannen wanneer er geen reëel perspectief meer is binnen de mogelijkheden van het samenwerkingsverband.

Partnership

Ten behoeve van onze leerlingen en een integraal ondersteuningsaanbod werken wij samen met alle betrokken partners. Onze interne samenwerking is daarbij vanzelfsprekend.

- We werken samen met de ouders, de jongere en onze partners in onderwijs en zorg aan gemeenschappelijke doelstellingen en kennen en respecteren hierin onze eigen verantwoordelijkheid en die van alle betrokken partners.
- We overleggen de plannen en ideeën die er zijn met betrekking tot de realisatie van passend onderwijs met belanghebbenden, nodigen hen uit om een bijdrage te leveren en benadrukken het gezamenlijke belang.
- We leggen afspraken vast, bewaken de voortgang hiervan, stimuleren en motiveren de ouders, jongere en de betrokken partners in onderwijs en zorg en spreken hen zo nodig hierop aan.
- We kunnen relativeren en brengen lucht in gespannen situaties.
- We zien wanneer anderen hulp nodig hebben en nemen onze verantwoordelijkheid daarin.

1.3 Waar staan we met elkaar anno 2020

Onze basisondersteuning

De kwaliteit van het geboden onderwijs is de verantwoordelijkheid van de scholen en hun besturen. Alle scholen binnen ons samenwerkingsverband zijn als kwalitatief voldoende beoordeeld door de Inspectie van het Onderwijs, waarmee we kunnen stellen dat de basiskwaliteit van het onderwijs in ons samenwerkingsverband in orde is. Er is daarbij hard gewerkt om het onderwijs meer passend te maken aan de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. Aan de hand van een zestal standaarden van ondersteuning heeft elke school in 2014 een schoolondersteuningsprofiel opgesteld, waarin werd beschreven wat er binnen de school aan basisondersteuning wordt geboden en welke ondersteuning in samenwerking met partners in onderwijs en zorg, wordt geboden, wanneer een leerling meer specifieke ondersteuningsbehoeften heeft.

In 2019 werd het format voor het schoolondersteuningsprofiel aangepast en vanuit een webapplicatie digitaal beschikbaar gesteld, waarbij met alle scholen van V(S)O werd afgesproken dat vanaf schooljaar 2019 – 2020, op basis van de kwaliteitscyclus (plan-do-check-act) en de school specifieke afspraken met de organisatie samenwerkingsverband en partners in zorg, het schoolondersteuningsprofiel jaarlijks door elke schoollocatie wordt geactualiseerd. Dit is voor de scholen nog geen automatisme. Niet op alle schoollocaties is een recent SOP terug te vinden. De medezeggenschapsraad van de schoollocatie heeft op het schoolondersteuningsprofiel formeel adviesrecht op het SOP. We constateren dat bij het opstellen van het SOP, docenten, leerlingen en de medezeggenschapsraad nu nog onvoldoende worden betrokken.

Via de website van de scholen is het schoolondersteuningsprofiel zichtbaar voor ouders, jongeren en partners in onderwijs en zorg. Op het niveau van het samenwerkingsverband is een overzicht van het totaal aan ondersteuningsaanbod dat op de scholen beschikbaar is. Dit overzicht is echter nog niet geschikt om te tonen aan schoolbestuurders, ouders, leerlingen en onze partners in onderwijs- en zorg.

In de praktijk van alle dag is op het terrein van de basisondersteuning nog een aantal hobbels weg te nemen. Voor veel docenten, ouders en leerlingen is het nog onvoldoende duidelijk wat elke school nu zelf in huis moet hebben aan ondersteuning, wat dat betekent voor het eigen handelen in de klas en wat je van partners in onderwijs en zorg mag verwachten op het terrein van passend onderwijs en (preventieve) zorg voor jeugd. De inzet programma's in het preventief sociaal jeugddomein in samenwerking met de JGZ komt nog niet op alle schoollocaties even goed van de grond. Ouders uiten zich vaak minder tevreden als hen gevraagd wordt naar de aanloop om te komen tot passende ondersteuning. Binnen en tussen scholen heerst er onduidelijkheid over wat onder de basisondersteuning valt en er zijn verschillen in de basisondersteuning tussen de scholen waarneembaar. Ook is nog onvoldoende duidelijk wanneer de basisondersteuning overgaat in de extra onderwijsondersteuning.

Het creëren van meer draagvlak binnen de school: “passend onderwijs is van ons allemaal”, het betrekken van docenten, ouders en leerlingen bij het invulling geven aan passend onderwijs, het zorgen voor een dekkend ondersteuningsaanbod op het gebied van het leren en de sociaal emotionele ontwikkeling binnen en tussen scholen, een goede communicatie over wat passend onderwijs voor specifieke leerlingen in de school betekent en hoe dat zichtbaar wordt in het handelen van de docent in de klas, wordt door alle schoolbestuurders en schooldirecteuren als verbeterpunt in onze reguliere scholen van voortgezet onderwijs genoemd.

Onze ondersteuningsstructuur

De ondersteuningsstructuur op elke school bevat verschillende niveaus van ondersteuning. De mentor is daarbij altijd het eerste aanspreekpunt voor de leerling en ouders. Daarnaast heeft elke schoollocatie een aantal deskundigen aangesteld die uitvoering geven aan (de pedagogische en didactische ondersteuningsprogramma's binnen) de basisondersteuning. Met de scholen en de partners in zorg is, ten behoeve van de ondersteuningsstructuur binnen en buiten de school, in de afgelopen jaren een aantal protocollen en procedures uitgewerkt. Zo heeft elke school van voortgezet regulier onderwijs een ondersteuningsteam, waarin de ondersteuningscoördinator vanuit de school, een medewerker jeugdhulp (gefinancierd) vanuit de gemeente en een begeleider passend onderwijs (BPO-er) vanuit het samenwerkingsverband plaatsnemen. Ook wordt er gewerkt met overlegtafels, waar school, ouders/leerling en specifieke partners uit onderwijs en zorg in gezamenlijkheid bespreken welk type ondersteuning voor de leerling het best passend is om in ontwikkeling te komen. Daar waar een BPO-er in de eerste jaren vooral gericht was op leerlinggerichte ondersteuning buiten de klas, is deze vanaf 2018 meer en meer gericht op docenten met een handelingsgerichte vraag ('wat kan ik doen om het onderwijs beter passend te maken voor deze leerling in mijn klas'). Dit vraagt van docenten om reflectie op eigen handelen en een lerende attitude. Op enkele schoollocaties is er voor gekozen om één of meer docenten taakuren te geven voor de uitvoering van werkzaamheden als docent-coach. Deze docent-coaches staan andere docenten in de praktijk van alle dag bij en ondersteunen hen in de uitvoering van passend onderwijs in hun klassen. Onze BPO-ers geven trainingen aan zowel (aspirant)docent-coaches als aan docenten/docententeams met handelingsgerichte vragen.

We zijn hier op de goede weg, maar hebben ook hierin nog een weg te gaan. Bestuurders, schooldirecteuren en ondersteuningscoördinatoren noemen allemaal de noodzaak tot het verder versterken van de deskundigheid van de docent in de klas, zodat zij nog beter leren omgaan met verschillen tussen leerlingen in hun klassen en meer ontwikkelingsgericht leren kijken naar leerlingen met een lichamelijke of psychische handicap, een leer- of gedragsprobleem. “Niet het (school)systeem moet leidend zijn in de geboden ondersteuning, maar de leerling met een specifieke onderwijsbehoefte”.

Ook het behouden van deskundigheid binnen de school verdient aandacht. Wisseling in personeel draagt er toe bij dat opgebouwde kennis snel verloren kan gaan en een bepaald soort ondersteuning niet meer wordt aangeboden.

De extra ondersteuning en het speciaal onderwijs

Binnen het samenwerkingsverband zijn alle onderwijsniveaus en alle onderwijssoorten aanwezig. Iedere school heeft eigen kwaliteiten waardoor voor de meeste leerlingen een passende plek voorhanden is, hetzij binnen het regulier voortgezet onderwijs, hetzij binnen het voortgezet speciaal onderwijs. Onze scholen zijn in toenemende mate in staat om passend onderwijs te bieden. In het aanbod van extra ondersteuning op de reguliere scholen en in het verlengde daarvan, in onze bovenschoolse voorziening 'FLEX-College' en het speciaal onderwijs, hebben we in de afgelopen jaren de nodige slagen gemaakt. Voor alle reguliere scholen is een 'extra ondersteuningsbudget' beschikbaar, dat zij -al naar gelang de ambities van de schoollocaties- in eigen beheer kunnen hebben en inzetten voor die leerlingen die dat nodig hebben. Dat biedt de scholen flexibiliteit en snelheid in handelen. Dat vraagt van de directeuren en de ondersteuningscoördinatoren op de scholen dat zij een goed beeld hebben van de leerlingen op hun scholen met een ondersteuningsbehoefte, om op basis daarvan passende (groepsgerichte) arrangementen in te kunnen zetten. Een goed beeld van de doelgroep is op de meeste scholen nog niet voldoende scherp.

Een aantal schoollocaties heeft met een deel van het ondersteuningsbudget docenten taakuren gegeven om leerlingen individueel of in kleine groepen te kunnen begeleiden. Aan deze zogenaamde 'coaches passend

onderwijs' of 'supermentoren' wordt intervisie of supervisie geboden door onze BPO-ers. Op twee schoollocaties worden leerlingen met internaliserende problematiek en een grote structuurbehoefte groepsgewijs opgevangen. Deze leerlingen krijgen ook na het eerste leerjaar nog individuele en groepsgewijze ondersteuning binnen de school.

Het FLEX-College is een belangrijk onderdeel van het dekkend netwerk en biedt maatwerkgerichte ondersteuning aan een aantal leerlingen dat uitvalt in het regulier onderwijs. Daarbij zijn in 2020 concrete stappen gemaakt om docenten vanuit de reguliere scholen aan deze leerlingen op het FLEX-College vakspecifieke ondersteuning te laten geven. Binnen het speciaal onderwijs worden inmiddels enkele trajectklassen op maat gefinancierd, voor die leerlingen die nog meer specifieke begeleiding nodig hebben binnen die gespecialiseerde onderwijssettingen.

Op het niveau van de organisatie samenwerkingsverband is budget beschikbaar voor complexe casuïstiek waarbij intensieve samenwerking tussen onderwijs- en zorg noodzakelijk is. Dit budget is beschikbaar voor leerlingen in zowel het regulier als in het speciaal onderwijs. Gedragswetenschappers vanuit het samenwerkingsverband worden door het ondersteuningsteam op de school betrokken voor leerlinggericht onderzoek en advies om te komen tot een passend ondersteuningsaanbod en stemmen daarbij met school, ouders, leerling en zorgpartners af over de inzet van specifieke ondersteuning en de noodzakelijke inzet van financiële middelen. Op enkele reguliere schoollocaties worden op casuïstiek niveau al mooie ervaringen opgedaan met het aannemen van leerlingen met heel specifieke ondersteuningsbehoeften, die voorheen naar het speciaal onderwijs zouden zijn verwezen.

Toch is ook ten aanzien van de inzet van extra ondersteuning nog het nodige te verbeteren. We constateren dat lang niet altijd de (voorliggende) kracht van preventieve programma's wordt ingezet op de scholen. Vaker dan noodzakelijk wordt opgeschaald naar extra ondersteuning omdat normale kwetsbaarheid of moeilijkheid wordt geproblematiseerd en voorzien van een label, terwijl een meer preventieve oplossing uit de ouders, de jongere of de docent zelf zou kunnen komen. Ouders en jongeren hebben soms nog het gevoel niet gehoord te worden en van het kastje naar de muur te worden gestuurd. Ook zien we dat budget voor de extra ondersteuning op de schoollocaties soms te versplinterd wordt ingezet, omdat een goede analyse van de populatie binnen de school ontbreekt. Te vaak ook moet er nog naar een externe ondersteuner worden uitgeweken, omdat binnen de scholen niet de juiste deskundigheid beschikbaar is. Op reguliere scholen wordt de leer- en/of gedragsproblematiek van de leerling vaak als te zwaar voor de school ervaren op grond waarvan doorverwijzing naar speciaal onderwijs wordt opgestart. Tegelijkertijd zien we dat het aantal leerlingen dat wordt verwezen naar cluster 3 en 4, tegen de bestuurlijke afspraken in, sterk is gegroeid. Voor sommige complexe leerlingen is er binnen het dekkend netwerk nog geen passende plek en moet worden uitgeweken naar voorzieningen buiten de regio of naar zorgboerderijen. Soms komen leerlingen ook thuis te zitten. Structurele samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs met gemeenten en zorginstellingen, om voor deze complexe vraagstukken oplossingen te bedenken, komt nog onvoldoende van de grond¹. En ook binnen ons samenwerkingsverband hebben we jaarlijks ook meer leerlingen die langer dan drie maanden thuiszitten, dan ons lief is.

Beekveld en Terpstra deed, naar aanleiding van onderzoek naar werkdruk in relatie tot de georganiseerde ondersteuningsstructuur binnen ons samenwerkingsverband² de onderstaande uitspraken:

– *Ten aanzien van het versterken van de scholen:*

De ondersteuning is gericht op het organiseren van maatwerk voor individuele leerlingen of voor groepen leerlingen. Het SWV VO Delfland accordeert en faciliteert deze inzet per leerling of per arrangement. In de pilots worden de scholen in staat gesteld om meer ondersteuning zelf te organiseren. De focus blijft daarbij echter: maatwerk voor individuele leerlingen of groepen leerlingen. Dit ontlast de werkdruk rondom het inrichten van de ondersteuningsstructuur maar ten dele. De kern van het werk is en blijft daardoor: organiseren van ondersteuning voor leerlingen met uitzonderlijke behoeften. De kern kan veranderen als scholen de basis van hun onderwijs en ondersteuning verder ontwikkelen zodat ze aan de hand van de basisondersteuning in staat zijn om leerlingen met uiteenlopende behoeften te bedienen. Zodat minder

¹ Uitgebreide verslaglegging van de beleidsperiodes 2016 – 2020 is terug te lezen in de jaarverslagen van het SWV VO Delfland.

² Onderzoeksrapport Beekveld en Terpstra: 'Doen we de goede dingen goed?', maart 2020

individuele leerlingen uitvallen, afstromen of aangewezen zijn op extra ondersteuning. Start het gesprek over kwaliteit van de structuur en inhoud van ondersteuning van scholen. Start collegiale visitatie. Agendeer dit in het gesprek met besturen, directies en ondersteuningscoördinatoren, elk op hun eigen niveau en relevante aspecten. Schoolbesturen kunnen dit vanuit hun verantwoordelijkheid in het SWV VO Delfland agenderen op hun eigen scholen. Zet BPO-ers in om deze ontwikkeling bij scholen te realiseren.

– *Ten aanzien van de samenwerking met gemeenten:*

De thematiek van jongeren is in steeds meer gevallen gerelateerd aan opvoedsituaties, persoonlijke ontwikkeling en medische aspecten. School heeft hier invloed op, maar kan met onderwijskundige interventies vaak oorzaken niet wegnemen. Werkdruk ontstaat doordat scholen en specialisten taken en rollen overnemen van wat beter door professionals uit andere sectoren en disciplines gedaan kan worden. Er valt winst te halen als het gaat om rolverheldering en verlichting van werkdruk als jeugdhulp en onderwijs snel tot een duidelijke gezamenlijke agenda komen. Dit vergt een verstevigde inzet op het bestuurlijk overleg met de gemeenten.

– *Ten aanzien van de governance:*

In het huidige systeem is er een weinig intensieve relatie vanuit de schoolbesturen binnen het samenwerkingsverband naar hun scholen, de gemeenten en jeugdhulp. De schoolbesturen zijn vooral betrokken in hun rol als bestuurders van het samenwerkingsverband en minder in hun rol van deelnemend schoolbestuur dat ook verantwoordelijkheid draagt voor het realiseren van afspraken in de praktijk van hun scholen. De leiding van het samenwerkingsverband moet (*in de positie worden gezet om*) regie (*te*) voeren op het geheel en de bestuurlijke lijnen naar schoolbesturen en gemeenten inzetten om het ondersteunings-systeem van scholen en de inzet van jeugdhulp te versterken.

1.4 Onze speerpunten voor de periode 2021- 2025

De ontwikkelingen binnen ons eigen samenwerkingsverband, de jaarlijkse evaluaties, het onderzoeksrapport van B&T en de beleidsnota 'Evaluatie en verbeteraanpak passend onderwijs' hebben de input geleverd voor de aanscherpingen in ons passend onderwijsbeleid voor de beleidsperiode 2021 – 2025. We houden daarbij vast wat al goed werkt en waar we tevreden over zijn en maken slagen in dat wat verbetering behoeft. We hebben onze werkzaamheden omschreven in een zestal speerpunten, waarvan we vinden dat die de corebusiness van ons samenwerkingsverband behelzen.

De speerpunten 2021 – 2025 omvatten zowel de programma's en activiteiten die al goed lopen en in de nieuwe beleidsperiode behouden blijven als de verbeterlagen in bestaand beleid en nieuw te ontwikkelen activiteiten. De verbeterlagen in bestaand beleid en de nieuwe activiteiten werken we de komende vier jaar met elkaar uit in concrete doelen, die we opnemen in jaarplannen op het niveau van het samenwerkingsverband en op schoolniveau. We houden elkaar daarbij aan het eind van elk jaar scherp op dat wat elke activiteit ons heeft opgeleverd (kritische indicatoren) en wat dat betekent voor de jaarplannen van het daarop volgend jaar.

De bestuurders, directeuren en ondersteuningscoördinatoren op de scholen hebben met elkaar uitgesproken dat zij het ideaalbeeld delen dat onze scholen open staan voor alle leerlingen. Tegelijkertijd delen we ook het realisme met elkaar dat sommige jongeren een gespecialiseerde onderwijs en/of zorgvoorziening nodig zullen blijven houden. In de komende jaren starten we met elkaar het onderzoek welke mengvormen van verschillende soorten onderwijs en zorg er binnen ons samenwerkingsverband zouden kunnen of moeten bestaan, hoe we ons onderwijsaanbod flexibeler zouden kunnen inzetten voor leerlingen en wat dit voor invloed heeft op regelgeving, financiën, personeelsbeleid en huisvesting binnen ons samenwerkingsverband. De onderstaande speerpunten geven voor de periode 2021 – 2025 richting aan ons handelen.

Speerpunt 1: Passend onderwijs is zichtbaar in de school

Voorwaarde voor passend onderwijs is kwalitatief goed onderwijs op iedere school, in samenhang met een goed werkende ondersteuningsstructuur in en om de school. Wij zijn trots op dat wat we in zes jaar passend onderwijs hebben bereikt, maar zien ook nog veel mogelijkheden voor verbetering.

Al onze scholen realiseren de basiskwaliteit, maar ook de basisondersteuning moet op orde. Als die in orde is, voldoen de scholen op dat moment aan de landelijk vastgestelde norm. Het ondersteuningsteam in de school werkt handelingsgericht en docenten geven passend onderwijs vorm en inhoud in hun klas, zodat aan leerlingen de ondersteuning wordt geboden die zij nodig hebben. Onze scholen zijn op het gebied van passend onderwijs lerende organisaties. Met de inzet van o.a. intercollegiale visitaties en lerende netwerken helpen we elkaar om de ondersteuningsstructuur op de scholen goed op orde te krijgen. De uitvoeringsorganisatie samenwerkingsverband en de partners in onderwijs en zorg ondersteunen de schoolbesturen en schoollocaties bij het versterken van de ondersteuningsstructuur en het in de eigen kracht zetten van docenten, ouders en jongeren.

Speerpunt 2: Een betere positie voor ouders en leerlingen

Een goede relatie tussen ouders, leerling en school is belangrijk voor het schoolsucces van de leerling. De ondersteuningsbehoefte van de leerling is leidend. Binnen onze scholen is dat het uitgangspunt. Wanneer we signaleren dat de ontwikkeling en/of de veiligheid van jeugdigen wordt bedreigd, zorgen we voor een zorgvuldige taxatie van signalen en risico's, om op basis daarvan zo passend mogelijke ondersteuning te kunnen inzetten. Leerlingen en ouders worden daar vanaf de start actief bij betrokken.

Jongeren hebben recht op onderwijs. Dit recht vloeit rechtstreeks voort uit de artikelen 28 en 29 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Jongeren mogen zelf iets te zeggen hebben over de ondersteuning die ze willen ontvangen (hoorrecht). School en ouders hebben ieder een eigen rol en verantwoordelijkheden, maar ook een gezamenlijke taak als het gaat om het realiseren van passende onderwijsondersteuning van de jongere. Ze zijn gelijkwaardige partners. De uitvoeringsorganisatie samenwerkingsverband informeert en adviseert jongeren, ouders, schoolbesturen en schoolorganisaties over hun rechten en plichten, de mogelijkheden die er zijn in het ondersteuningsaanbod op de scholen en het dekkend netwerk binnen het samenwerkingsverband.

Speerpunt 3: Een plek voor iedereen; samen verantwoordelijk voor een dekkend netwerk

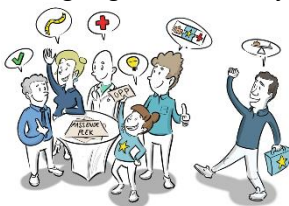
Het verder uitbouwen van een dekkend netwerk binnen ons samenwerkingsverband en een goede samenwerking tussen onderwijs en zorg zijn noodzakelijk om te voorkomen dat leerlingen (langdurig) uitvallen en thuis komen te zitten. De passende ondersteuning wordt zoveel als mogelijk binnen het (reguliere) onderwijs geboden. We durven daarbij buiten de bekende kaders te denken en te handelen. Een goede samenwerking tussen het ondersteuningsteam, de professionals in de ondersteuningsstructuur op de school en de professionals vanuit de jeugdhulp, de zorg en eventuele andere relevante betrokkenen is daarbij van belang om aan de jongere de juiste

ondersteuning te kunnen bieden. In de komende vier jaar pakken we door in het verder uitbouwen van het dekkend netwerk binnen de huidige wet- en regelgeving, die al veel ruimte laat voor maatwerk. We zetten in op het verder ontwikkelen van groepsarrangementen voor leerlingen met meer gelijkgestemde onderwijsbehoeften, flexibilisering in tijd, tempo en eventueel differentiatie in niveau van het onderwijsaanbod., het bieden van gecombineerde onderwijs- en zorgtrajecten op maat binnen het V(S)O en de uitwisseling van expertise (kennis en kunde) tussen regulier en speciaal onderwijs, in de vorm van expertiseteams en lerende netwerken.

Speerpunt 4: Soepele overgangen in doorgaande schoolloopbanen

Gedurende hun schoolloopbaan ondervinden jongeren verschillende overstapmomenten: de overstap van primair onderwijs of internationale schakelklas (ISK) naar voortgezet onderwijs, de overstap van onderbouw naar bovenbouw en de overstap van voortgezet onderwijs naar middelbaar onderwijs of hoger onderwijs. Goede en zorgvuldige overgangen geven leerlingen optimale kansen om hun talenten te ontwikkelen en (later) een passende plek in de samenleving te krijgen. Voor kwetsbare leerlingen kan de overstap een risico met zich meebrengen. Samen met de gemeenten en onze partners in het primair onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs ondersteunen we de scholen om de belangrijkste overgangen zo soepel mogelijk te laten verlopen, met daarbij extra aandacht voor kwetsbare leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. We dragen er zorg voor dat alle leerlingen goed in beeld zijn en geen leerling tussen wal en schip valt.

Speerpunt 5: Integrale samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en jeugdhulp

Samen met de gemeenten, geven we uitvoering aan onze gezamenlijke missie en ambitie, die als basis dient voor onze initiatieven en activiteiten in het preventieve en in het curatieve domein. We informeren elkaar over ieders mogelijkheden en werkwijze, zodat er realistische verwachtingen zijn over de rol, taken en verantwoordelijkheden en de bijdrage die een ieder heeft in het bieden van passende ondersteuning.

Daarbij werkt het kabinet aan een wetsvoorstel om de doorbraakaanpak van onderwijs en jeugdhulp in de regio te versterken, zodat leerlingen met complexe problematiek niet te lang hoeven te wachten op een passend aanbod op school in combinatie met jeugdhulp.

Vooruitlopend op wetswijziging gaan we, in samenwerking met de gemeenten en onze scholen van regulier en speciaal onderwijs, verder experimenteren met een aanbod van onderwijs en zorg dat aansluit op de behoeften van de leerling op de best passende plek. Dat kan een plek in het onderwijs zijn of een plek binnen een zorginstelling, maar altijd een plek waar zij zich veilig voelen en hen de mogelijkheid biedt om zich verder te ontwikkelen.

Speerpunt 6: Werken aan een transparant kwaliteitsbeleid binnen het samenwerkingsverband

Een goede verantwoording start bij een goede planvorming. Die vraagt om concrete doelen, meetbare beoogde resultaten en activiteiten waarvan helder is wat er mee beoogd wordt. Ons samenwerkingsverband is daarin op weg, maar kan hierin nog wel de nodige verbeterlagen maken. We willen transparant zijn en zijn hierin nog lerend. Het vraagt onder meer om heldere communicatie, openheid en eerlijkheid en een duidelijke kwaliteitscyclus van plannen, acteren, evalueren en bijstellen. Dat zowel op het niveau van de schoolbesturen en scholen, als op het niveau van de organisatie samenwerkingsverband.

Om ons te kunnen blijven ontwikkelen en daarin ook transparant te kunnen zijn, werken we vanuit enkele leidende principes:

- De beleidskeuzes die we maken, zijn gevoed vanuit de behoeften van de scholen en de doelgroep kwetsbare leerlingen die we in huis hebben of bij ons wordt aangemeld.
- We houden in onze beleidskeuzes rekening met de uitvoerbaarheid.
- Wat we doen, doen we goed.
- We leren van eerdere ervaringen: activiteiten worden jaarlijks geëvalueerd aan de hand van beoogde doelen en behaalde resultaten en op basis daarvan (aangepast) gecontinueerd of gestopt.

Hoofdstuk 2 De basisondersteuning en de ondersteuningsstructuur

2.1. Landelijke norm basisondersteuning

De vrijheid die samenwerkingsverbanden in de afgelopen zes beleidsjaren hebben gekregen om vorm en inhoud te geven aan de basisondersteuning heeft geleid tot verschillen binnen en tussen samenwerkingsverbanden en kan leiden tot kansenongelijkheid. Op grond daarvan heeft de overheid ervoor gekozen om één landelijke norm van basisondersteuning te gaan hanteren. De landelijke norm voor basisondersteuning komt bovenop de basiskwaliteit waar elke school aan moet voldoen. De overheid gaat ook een landelijke norm voor ondersteuning vanuit de jeugdhulp uitwerken die op elke school minimaal beschikbaar moet zijn.

De landelijke norm basisondersteuning is een verdere concretisering van het landelijk referentiekader passend onderwijs. De landelijke norm gaat uit van een breed aanbod aan basisondersteuning, die wordt gefinancierd vanuit de lumpsum van de school. De landelijke norm biedt duidelijkheid over wat minimaal van een school en haar personeel wordt verwacht en wat in de school aan ondersteuningsstructuur nodig is om deze basis aan passende ondersteuning te realiseren.

Omschrijving van de basisondersteuning

De ondersteuning die op elke school binnen het samenwerkingsverband minimaal beschikbaar is voor alle leerlingen binnen ons samenwerkingsverband. De ondersteuning wordt binnen de ondersteuningsstructuur van de school en het samenwerkingsverband planmatig, in afstemming met de leerling en de ouders en desgewenst met de ketenpartners, uitgevoerd. De onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen zijn leidend voor de inzet van de basisondersteuning.

Doel van de basisondersteuning

Basisondersteuning is erop gericht om onderwijsdeelname en een doorlopende onderwijsloopbaan voor alle leerlingen binnen de school in een veilige, stimulerende leer- en ontwikkelingsomgeving mogelijk te maken.

Reikwijdte van de basisondersteuning

De basisondersteuning omvat:

- Vroegtijdige signalering van onderwijs- en opvoedbehoeften op gebied van:
 - Taal- en rekenvaardigheden.
 - Gedrag.
 - Gezondheid.
 - Sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Bespreken en duiden van de onderwijsbehoeften door functionarissen binnen de school met ouders en leerling.
- Inzetten van pedagogische en didactische onderwijsprogramma's die aansluiten op de onderwijsbehoeften en handelingsgericht worden uitgevoerd, geëvalueerd en waar nodig flexibel worden bijgesteld.
- Bieden van ondersteuning die is gericht op inzicht en borging van welbevinden en sociale veiligheid van leerlingen.
- Ondersteuning die de school samen met de jeugdgezondheidszorg aanbiedt en waarover de organisatie samenwerkingsverband en de gemeenten gezamenlijk afspraken hebben vastgelegd.
- Fysiek toegankelijke schoolgebouwen, beschikbaarheid van hulpmiddelen en ruimtes i.s.m. gemeenten.

Organisatie van de basisondersteuning

In het schoolondersteuningsprofiel (SOP) wordt aangegeven hoe de school met de basisondersteuning aansluit op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen die zij in huis hebben en welk doel zij hiermee nastreven. Tevens wordt in het SOP uitgewerkt wat de school inzet aan mensen, deskundigheid en middelen en hoe dat zichtbaar wordt in de onderwijsorganisatie voor leerlingen, ouders en personeel.

Begrenzing van de basisondersteuning:

De basisondersteuning wordt gerealiseerd binnen de basisbekostiging die de scholen van de Rijksoverheid ontvangen. Voor alle vormen en combinaties van ondersteuning die de basisondersteuning overstijgen, wordt het begrip 'extra ondersteuning' gebruikt. In het SOP maakt de school duidelijk welke afspraken zij heeft gemaakt met de organisatie samenwerkingsverband ten aanzien van het aanbod extra onderwijsondersteuning.

2.2 Onze basisafspraken

Uitgangspunt is dat op alle scholen kwalitatief goed onderwijs wordt geboden. Scholen en schoolbesturen voldoen daarbij voor de basiskwaliteit en de basisondersteuning aan de deugdelijkheidseisen, zoals is vastgelegd in de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) en de Wet op de Expertisecentra (WEC). De Inspectie van het Onderwijs houdt op de basiskwaliteit en de basisondersteuning toezicht. Kwalitatief goed onderwijs is nadrukkelijk een verantwoordelijkheid van de school en het bijbehorende schoolbestuur.

Elke school beschrijft kwalitatief goed onderwijs op eigen wijze, hetwelk is terug te vinden in de schoolgids of het SOP van de school. De beschrijvingen van de scholen hebben in hun kern overlap met elkaar. Samenvattend zien de scholen van voortgezet (speciaal) onderwijs binnen ons samenwerkingsverband kwalitatief goed onderwijs als: *“Onderwijs binnen een veilige leeromgeving, dat recht doet aan verschillen tussen leerlingen, met maatschappelijke relevantie en ruimte voor maatwerk, innovaties en buitenschoolse ervaringen, zodat alle leerlingen in staat worden gesteld het diploma te behalen dat bij hun mogelijkheden past en zij zich naar potentie kunnen ontwikkelen tot wereldburgers”.*

De scholen binnen ons samenwerkingsverband hebben een heldere en gelijkgestemde visie op passend onderwijs. Passend onderwijs wordt door onze scholen omschreven als:

“Het beschikken over een effectieve aanpak in verschillende niveaus van ondersteuning, om leerlingen zich naar eigen vermogen en talenten zo optimaal mogelijk te laten ontwikkelen. Daarvoor is deskundigheid binnen de school aanwezig. De visie op passend onderwijs wordt door de hele school gedragen en docenten krijgen voldoende tijd en middelen om zich in het bieden van passend onderwijs te ontwikkelen zodat het zichtbaar wordt in hun handelen. Daar waar nodig kan een beroep worden gedaan op kennis en kunde van andere scholen van voortgezet (speciaal) onderwijs binnen het samenwerkingsverband, de organisatie SWV VO Delfland, de gemeenten en/of de jeugdhulp. De ondersteuning vanuit de jeugdhulp is in de ideale wereld gekoppeld aan de school. Interventies kunnen snel en effectief worden ingezet, passend bij de gesignaleerde problematiek volgens het principe: preventief waar mogelijk, inclusief waar kan en speciaal waar moet. Dit gebeurt op basis van een handelingsgerichte werkwijze waarbij systematisch gewerkt wordt en waarbij het aanbod afgestemd is op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. Positieve aspecten van het kind en de omgeving zijn daarbij van belang, evenals een constructieve samenwerking tussen school en ouders”.

2.2.1 Onze standaarden en indicatoren van de basisondersteuning

Vanaf de start van passend onderwijs hanteert ons samenwerkingsverband een aantal standaarden met bijbehorende indicatoren voor het vormgeven van de basisondersteuning binnen de scholen. Zolang de landelijke norm voor de basisondersteuning nog niet is uitgerold, gelden binnen ons samenwerkingsverband onze eigen standaarden en indicatoren. We houden daarbij vast wat goed werkt en scherpen aan en verduidelijken waar noodzakelijk. De uitwerking van de basisondersteuning is terug te vinden in het SOP van de school. Jaarlijks wordt het SOP bijgesteld, op basis van de ontwikkelingen in de ondersteuningsstructuur op de school en binnen het samenwerkingsverband en ontwikkelingen op het gebied van passend onderwijs en zorg voor jeugd op gemeentelijk en landelijk niveau.

Standaard 1:
De school begeleidt het leren van de leerlingen
Docenten houden op systematische wijze de leerontwikkeling en de leervordering van hun leerlingen bij.
Docenten signaleren op systematische wijze leerachterstanden of mogelijke leerproblematiek bij hun leerlingen.
Binnen de school wordt bij geconstateerde leerachterstanden of leerproblematiek gerichte ondersteuning geboden.
De school schakelt hulp van partners in onderwijs of zorg in, wanneer de leerproblematiek het ondersteuningsaanbod van de eigen school overstijgt.

Standaard 2: De school begeleidt de sociaal emotionele ontwikkeling en het gedrag van de leerlingen
Docenten hebben oog voor het welzijn en de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun leerlingen.
Docenten signaleren op systematische wijze mogelijke sociaal emotionele problemen en afwijkend gedrag bij hun leerlingen.
De school biedt bij geconstateerde sociaal emotionele problemen of afwijkend gedrag gerichte ondersteuning.
De school schakelt hulp van partners in onderwijs en zorg in, wanneer de sociaal emotionele problemen of de gedragsproblematiek het ondersteuningsaanbod van de eigen school overstijgt.

Standaard 3: De school heeft een goed pedagogisch klimaat, werkt preventief aan gezondheid en is fysiek en sociaal veilig voor leerlingen en medewerkers
De school heeft een visie op pedagogisch klimaat uitgewerkt in het schoolplan.
De school werkt conform de protocollen in het kader van 'De veilige school'.
De school ondersteunt leerlingen bij het versterken van sociale vaardigheden.
De school besteedt gericht aandacht aan algemene gezondheid binnen het curriculum.

Standaard 4: De school heeft deskundig personeel dat opbrengstgericht, handelingsgericht en cyclisch werkt binnen de ondersteuningsstructuur.
De school heeft haar visie op de ondersteuning vastgelegd in het SOP.
De school versterkt de competenties van docenten in relatie tot individuele begeleiding en begeleiding op maat in de klas.
Docenten kunnen omgaan met verschillen tussen leerlingen in de klas.
De school heeft de ondersteuning en begeleiding ingericht volgens de cycli van handelingsgericht werken: analyseren, nader diagnosticeren, plannen voorbereiden, plannen uitvoeren, evalueren.
Alle docenten zijn bekend met de procedures binnen de ondersteuningsstructuur.

Standaard 5: De school zorgt voor een ononderbroken schoolloopbaan en passende begeleiding voor ieder kind
De school hanteert een zorgvuldig aanname- en plaatsingsbeleid.
Ouders worden tijdig betrokken bij mogelijke ondersteuningsbehoeften van hun kind.
De school legt haar begeleidingsgegevens en wat de resultaten hiervan zijn, voor de leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte, vast in een OPP.
De school evalueert minimaal twee keer per jaar, samen met ouders, leerling en kernpartners de inzette ondersteuning en de opbrengsten daarvan.
De school zorgt, samen met haar kernpartners, voor een goede overdracht van leerlingen bij overgangen po-vo, vo-v(s)o, vo- vervolopleidingen.
De school investeert in loopbaanoriëntatie en – begeleiding en in de aansluiting tussen onderwijs en werk.
De school houdt systematisch door- en uitstroomgegevens bij.

Standaard 6: De school biedt effectieve ondersteuning en werkt hierin samen met (kern)partners binnen het samenwerkingsverband
De school hanteert een actief verzuimbeleid dat is gericht op het terugdringen en voorkomen van schoolverzuim, aansluitend bij het verzuimprotocol van de gemeenten in de regio van het samenwerkingsverband.
De school hanteert een protocol voor medisch handelen.
De school heeft een helder uitgewerkt beleid ten aanzien van vroegtijdige signalering van psychiatrische problematiek, middelenmisbruik, gezinsproblematiek etc.
De school evalueert, samen met de partners in onderwijs en zorg, jaarlijks de inzet en de behaalde resultaten binnen de ondersteuningsstructuur.
De school informeert jaarlijks het samenwerkingsverband over de ontwikkelingen aangaande de ondersteuningsstructuur op schoolniveau en gebruikt de resultaten voor aanpassingen in het SOP.

Gerelateerd aan de door de overheid genoemde reikwijdte van de basisondersteuning en binnen de context van onze standaarden en indicatoren, is in de afgelopen beleidsjaren door zowel de overheid als door het samenwerkingsverband een aantal aanvullende handvatten en procedurebeschrijvingen aangeboden, ter ondersteuning van de scholen om de basisondersteuning goed te kunnen uitvoeren. Indien deze ter sprake komen in de verschillende paragrafen en hoofdstukken, zal daarbij worden verwezen naar het addendum of naar de website van ons samenwerkingsverband.

2.2.2 Onze ondersteuningsstructuur

Binnen het SWV VO Delfland is, in samenwerking met de gemeenten, het model 'van signaleren tot toewijzen van onderwijs- en zorgarrangement' ontwikkeld. Dit model is richtinggevend bij de totstandkoming van onderwijs- en zorgarrangementen voor leerlingen die een meer specifieke aanpak of extra onderwijsondersteuning nodig hebben op basis van hun specifieke problemen of beperkingen³. Aan de hand van dit model is ook de procedure 'Stappen in de toeleiding naar een onderwijs- en zorgarrangement' opgesteld⁴.

In een goed functionerende basisondersteuning worden de onderwijs- en opvoedbehoeften van leerlingen vroegtijdig gesignaleerd. Dat kan al starten bij een van onze basisscholen die een leerling met een specifieke ondersteuningsbehoefte meldt in de 'zorgmodule' van Onderwijs Transparant, tijdens het screenen van onderwijskundige rapporten na aanmelding van een leerling op een VO-school en het daarop voeren van een goede intake met ouders en leerlingen door deskundigen binnen de school, of gedurende de middelbare schoolloopbaan, wanneer vakdocent, mentor, ouders of leerling melding maken van specifieke problemen of risico's.

Niveaus van ondersteuning

Op onze scholen van voortgezet (speciaal) onderwijs zijn onderscheidende niveaus van ondersteuning aanwezig. Goede signalering van de ondersteuningsbehoeften van een leerling vindt primair plaats in de klas door de mentor of de vakdocent. Het is voor mentoren en vakdocenten duidelijk wat er van hen wordt verwacht in het omgaan met verschillen tussen leerlingen. Daar waar gewenst kunnen docenten en mentoren met handelingsgerichte ondersteuningsvragen terecht bij leden van het ondersteuningsteam, met als doel hun didactiek of pedagogische aanpak beter af te stemmen op de verschillen tussen leerlingen in de klas.

De mentor/docent maakt een inschatting van de zwaarte van de gesignaleerde problematiek en bepaalt, eventueel in overleg met teamleider, leerlingbegeleider, leerjaarcoördinator, remedial teacher en/of

³ Verwezen wordt naar bijlage 1 in het addendum

⁴ Verwezen wordt naar bijlage 2 in het addendum. De meest actuele versie staat op onze website.

ondersteuningscoördinator, welke oplossingsrichtingen er binnen de basisondersteuning van de school zijn of dat de gesignaleerde problematiek van dien aard is, dat deze moet worden 'opgeschaald' naar een 'hoger niveau van ondersteuning'.

Tussen scholen kunnen er verschillen zijn in de hoeveelheid deskundigen die in de eerste of tweede lijn opereren. In het SOP van de school is terug te vinden welke deskundigheid de school zelf in huis heeft en welke deskundigheid de school ter beschikking heeft vanuit de organisatie samenwerkingsverband, gemeenten of partners in onderwijs en zorg.

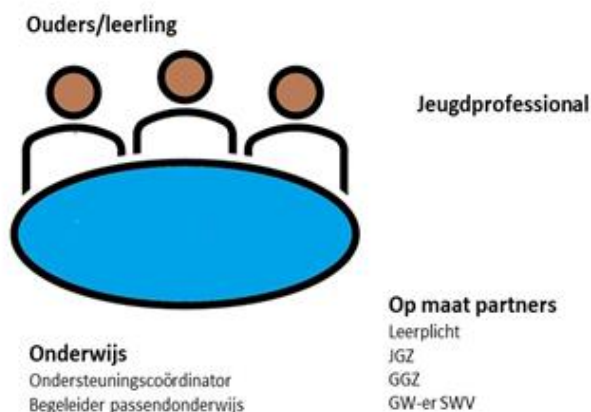
Ondersteuningsteam op elke school

Indien er vermoeden is dat er voor de leerling meer nodig is, dan vanuit de eerste of tweede lijn van ondersteuning kan worden geboden, wordt 'het dossier' van de leerling ingebracht in het ondersteuningsteam op de school. De ondersteuningscoördinator is hiervoor het aanspreekpunt. Het ondersteuningsteam binnen elke school bestaat in ieder geval uit de ondersteuningscoördinator van de school, de jeugdprofessional vanuit de gemeente en de BPO-er vanuit het samenwerkingsverband. De ondersteuningscoördinator bespreekt het dossier met de BPO-er en/of de jeugdprofessional. Op basis daarvan worden acties in gang gezet en vastgelegd in een afsprakenlijst (volgens format school) : wie gaat wat doen, wanneer en hoe? Niet elke kwetsbaarheid of moeilijkheid moet daarbij worden geproblematiseerd of voorzien van een label. Ouders zijn de eerst verantwoordelijken voor het bevorderen van een leeftijdsadequate, gezonde ontwikkeling bij hun kind en het stimuleren van hun talenten en veerkracht. De ondersteuningsaanpak is zo preventief en laagdrempelig mogelijk en gericht op normaliseren van alledaagse vragen, zorgen en problemen.

De overlegtafels

Wanneer de ondersteuningsbehoefte van een leerling de basisondersteuning binnen de school overstijgt, vormt het ondersteuningsteam van de school de verbindende schakel naar ketenpartners in onderwijs en zorg die aan de school verbonden zijn. Samen met de jongere en de ouders wordt bepaald welke ketenpartners vanuit onderwijs en zorg mee aan de overlegtafel worden gevraagd om de ondersteuningsbehoeften van de leerling en het gezin beter in kaart te brengen. De school werkt daarbij nauw samen met professionals in de jeugdhulp, jeugdgezondheidszorg (JGZ-arts/verpleegkundige), de leerplichtambtenaar en de GW-er van het SWV VO Delfland. Centraal staat de vraag: wat heeft deze leerling in deze situatie nodig, hoe gaan we dat organiseren en arrangeren, wie hebben we daarvoor nodig, hoeveel kost het?

Keuzes voor ondersteuning worden daarbij in overeenstemming met elkaar gemaakt. Elke behoefte is daarbij uniek (didactisch, pedagogisch, pedagogisch-maatschappelijk, psychologisch, medisch of een combinatie), is afhankelijk van factoren in de omgeving en kan veranderen met de tijd.

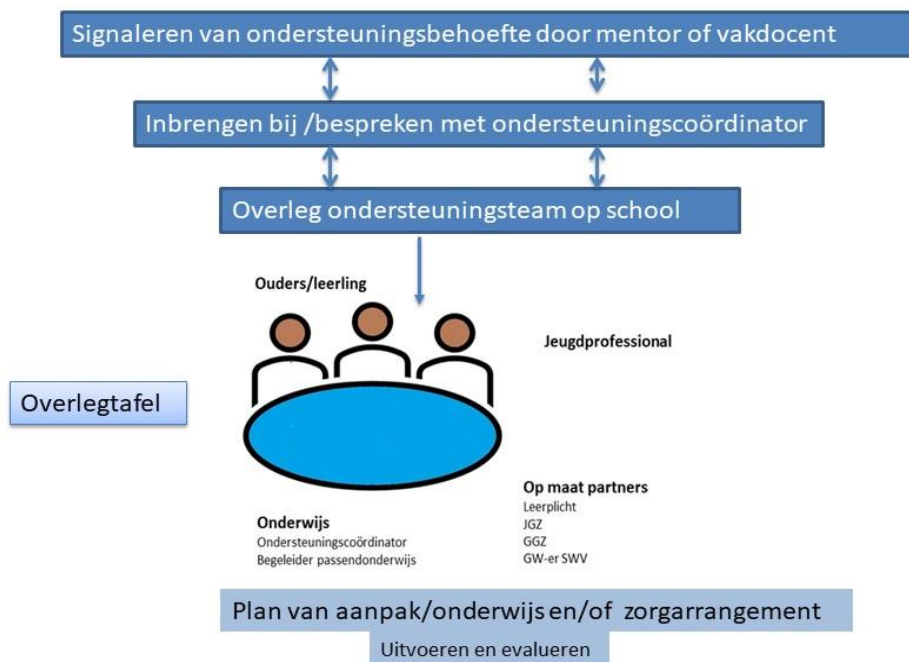

Elk van de ketenpartners draagt bij aan passende ondersteuning vanuit de eigen professie. Wanneer een leerplichtambtenaar gevraagd wordt om aan te schuiven aan de overlegtafel, betekent dit onder meer dat gevraagd wordt om aandacht voor het leerrecht van jongeren, maar ook om toezicht en handhaving op verzuim en mogelijke inbreng van expertise vanuit veiligheid en justitie (jeugdreclassering). Van de jeugdprofessional wordt inbreng van kennis van opvoedondersteuning gevraagd, daarnaast kennis van het welzijnswerk, de (geïndiceerde) jeugdhulp, de jeugd-GGZ en de jeugd-LVG. Wanneer een schoolverpleegkundige of een schoolarts wordt gevraagd om aan de overlegtafel aan te schuiven gaat het om kennis van medisch verzuim en de contacten met onder meer huisartsen en medisch specialisten. De gedragswetenschapper of andere deskundigheid vanuit het samenwerkingsverband brengt expertise mee op het gebied van handelingsgericht diagnostisch onderzoek, maatwerkondersteuning binnen de stamschool, het FLEX-College of het Voortgezet Speciaal Onderwijs.

Onze extra ondersteuning

De extra onderwijsondersteuning aan een jongere wordt zoveel mogelijk aangeboden binnen het reguliere onderwijs. Elke school heeft daarbij een inspanningsverplichting. Indien noodzakelijk wordt de extra ondersteuning geboden in samenwerking met een andere reguliere school, het speciaal onderwijs en/of jeugdhulpverlening. De onderwijsondersteuning wordt altijd geboden onder verantwoordelijkheid van een school, die de kwaliteit van het onderwijs borgt en regelmatig evalueert of de ondersteuning nog past. Extra ondersteuning wordt veelal toegekend voor de duur van maximaal een schooljaar. Aan het eind van een schooljaar wordt geëvalueerd of voortzetting van een arrangement voor een daarop volgende periode noodzakelijk is.

Bij complexe onderwijs- en opvoedvragen is het de taak en verantwoordelijkheid van het team van professionals om, samen met de jongere en de ouders te komen tot een integrale ondersteuningsaanpak volgens het 'goed genoeg-principe'. Met behulp van een nauwkeurige analyse en diagnostiek maken de professionals de balans op uit de risicofactoren, de problematiek, de beschermende factoren en de sterke kanten van de jongere en het gezin. De jongere (en het gezin) staat daarbij centraal: het gaat om diens belangen en behoeften. Als het onderwijsaanbod onvoldoende passend kan worden gemaakt, kan leerling terecht in speciaal onderwijs. In enkele gevallen is het noodzakelijk om een maatwerkafpraak te maken. De extra ondersteuning wordt bekostigd met middelen vanuit het samenwerkingsverband en/of de gemeenten. Scholen beschrijven in hun SOP welke afspraken zij hebben gemaakt met het samenwerkingsverband en de gemeenten over het aanbod van extra ondersteuning op de school.

De extra ondersteuning kent de onderstaande kaders en grofweg de onderstaande vormen:

Algemeen:

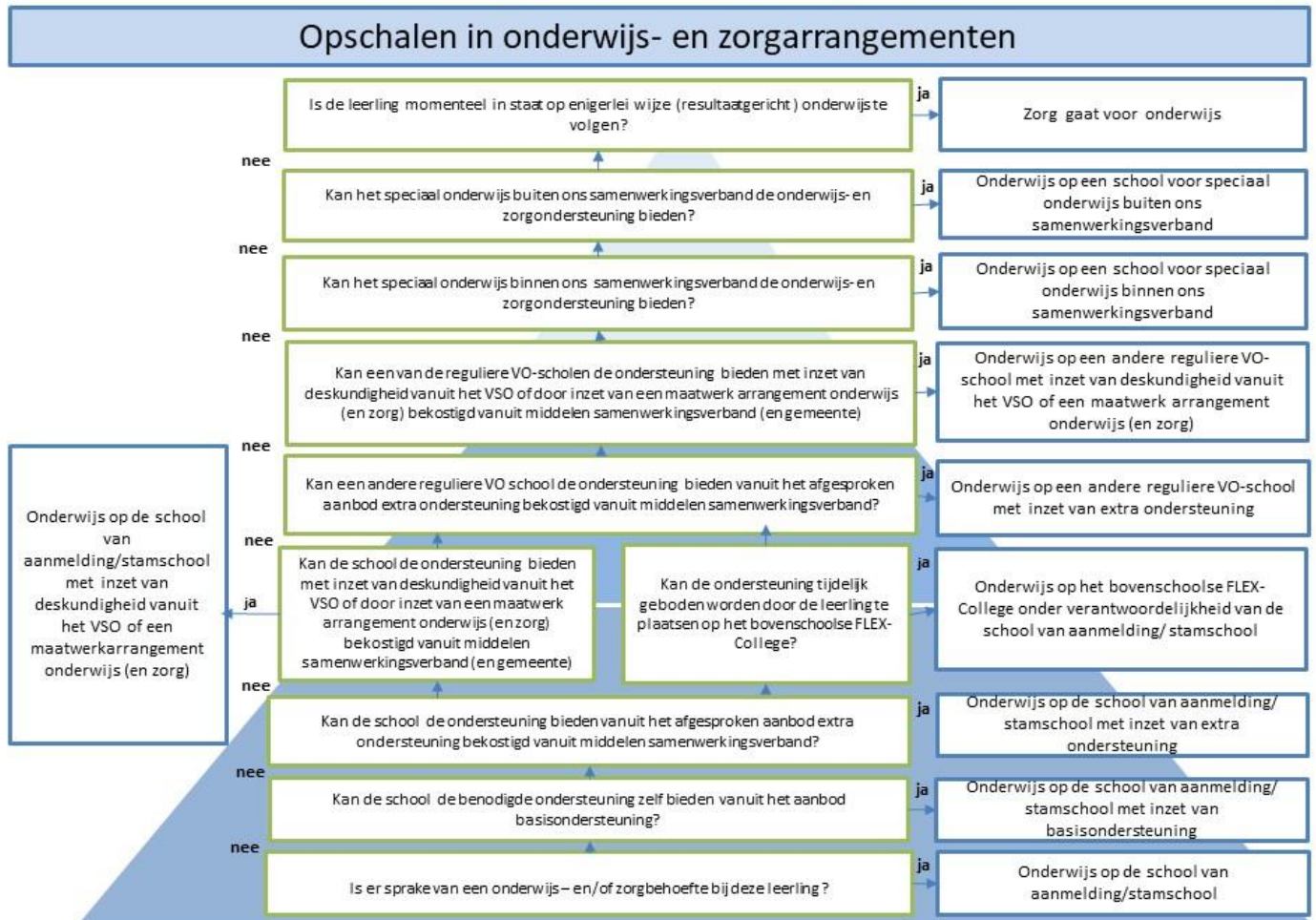
- Zoveel mogelijk op een reguliere school
- School heeft een inspanningsverplichting
- Wat heeft deze leerling in deze situatie nodig, hoe gaan we dat organiseren, wie hebben we daarvoor nodig en hoeveel kost dat?
- Extra ondersteuning al dan niet in samenwerking met andere reguliere scholen of speciaal onderwijs en/of gemeenten
- De onderwijsondersteuning wordt altijd geboden onder verantwoordelijkheid van een school, die de kwaliteit van het onderwijs borgt en regelmatig evalueert of de ondersteuning nog past
- Bekostigd met middelen vanuit het samenwerkingsverband en/of de jeugdzorg/gemeenten
- Als aanbod onvoldoende passend kan worden gemaakt, kan leerling terecht in speciaal onderwijs of maatwerkafpraak

Vormen van extra ondersteuning:

- Flexibel en breed pakket aan ondersteuning en/of inzet van leerhulpmiddelen
- Speciale klas, begeleiding in kleinere groepjes of een deel van het onderwijsprogramma in het speciaal onderwijs
- Volledige plaatsing in het speciaal onderwijs
- Aanpassingen in het reguliere onderwijsprogramma (al dan niet volgen van een deel van het onderwijsprogramma)
- Fysieke aanpassingen in de school (via de gemeente)
- Het binnenbrengen en de inzet van de jeugdhulp en de jeugdzorg in de school (gefinancierd door de zorg)
- Het brengen van onderwijs naar een andere (zorg)setting waar de leerling verblijft
- Samenwerking tussen bekostigd onderwijs en particuliere initiatieven
- Combinatie van bovenstaande

Extra ondersteuning

Voor ons samenwerkingsverband hebben we in 2014 onderstaand model van opschaling in onderwijs- en zorgaanbod ontwikkeld. Steeds wordt, in samenspraak met alle betrokkenen, bekeken wat voor de specifieke leerling het meest passend is.

2.3 De basisafspraken samengevat

Onze schoolbesturen, scholen en onderwijsprofessionals:

- Hebben de basiskwaliteit en de basisondersteuning op orde.
- Hebben een gelijkgestemde visie op passend onderwijs.
- Werken planmatig, ofwel handelingsgericht.
- Laten de ondersteuning van leerlingen verlopen volgens een heldere procedure.
- Zijn in staat zelf een aantal preventieve en licht curatieve interventies te bieden op diverse gebieden.
- Beschrijven de basisondersteuning en extra ondersteuning in een schoolondersteuningsprofiel. De MR heeft hierbij adviesrecht.
- Beschikken als onderdeel van de ondersteuningsstructuur, over een ondersteuningsteam met deskundigheid vanuit de school, vanuit de jeugdhulp en vanuit het samenwerkingsverband.
- Betrekken ouders en leerling altijd bij het passend arrangeren.
- Maken gebruik van de expertise die aanwezig is binnen de school of bij de partners in onderwijs en zorg wanneer de ondersteuningsbehoefte groter is dan vanuit de basisondersteuning in kan worden voorzien.

Hoofdstuk 3 De speerpunten van SWV VO Delflanden

3.1 Speerpunt 1: Passend onderwijs is zichtbaar in onze scholen

Zowel de landelijke politiek als de bestuurders, directeuren scholen en ondersteuningscoördinatoren binnen ons samenwerkingsverband, concluderen dat passend onderwijs meer zichtbaar moet worden in elke school en in het handelen van de docenten in de klas. Hierbij gaat het in eerste instantie om het op orde hebben van de basisondersteuning. Elke schoollocatie binnen SWV VO Delflanden heeft en voelt de opdracht om zelf actief vorm te geven aan het best passende onderwijs voor haar leerlingen. Schoolbesturen en scholen nemen hun verantwoordelijkheid om passend onderwijs te bieden en maken daarbij zorgvuldige afwegingen ten behoeve van de leerlingen.

Door het inrichten van een (versterkt) mentoraat, het creëren van een veilig pedagogisch klimaat, goed klassenmanagement, pedagogisch en didactisch vakmanschap, activerende instructievormen en effectieve leertijd, worden gunstige randvoorwaarden geschapen voor succesvol leren en acceptabel gedrag. De docent is handelingsbekwaam, kan adequaat inspelen op uiteenlopende signalen en behoeften van leerlingen en weet in de lessen differentiatie toe te passen, zodat leerlingen met verschillende leerstijlen aan hun trekken komen binnen een onderwijsniveau. Binnen de scholen is sprake van een samenhangend verzuim- en veiligheidsbeleid. Wanneer ondersteuningsbehoeften worden gesignaleerd, wordt altijd eerst bekeken of de ondersteuning laagdrempelig en preventief vanuit de basisondersteuning kan worden geboden.

De basisondersteuning staat beschreven in het SOP van de school. Aan het eind van elk schooljaar worden de gemaakte afspraken in het SOP geëvalueerd. De opbrengsten zijn de input voor een eventuele verbeteraanpak voor het daarop volgende schooljaar. Het is de verantwoordelijkheid van elk schoolbestuur om er voor zorg te dragen dat het gewenste niveau van basisondersteuning binnen een vastgestelde periode is gerealiseerd. Wanneer de basisondersteuning, het pedagogisch klimaat en de veiligheid op de scholen in orde zijn, zal het aantal aanvullende (individuele) begeleidingsvragen afnemen.

Om te komen tot een stevig en transparant niveau van basisondersteuning op elke schoollocatie, die voldoet aan de landelijke norm en waarin docenten en onderwijs ondersteunend personeel planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau preventieve en licht curatieve didactische en pedagogische interventies kunnen bieden aan leerlingen die dat nodig hebben, faciliteert de organisatie SWV VO Delflanden, al dan niet in samenwerking met de gemeenten en de jeugdhulp, de scholen op verschillende manieren.

3.1.1 Versterken van de professionals in de ondersteuningsstructuur op de scholen

Scholen moeten in de basisondersteuning onder meer kunnen voorzien in ondersteuningsmogelijkheden zoals begeleiding bij dyslexie en ernstige reken- en wiskunde problemen en dyscalculie, faalangstreductietrainingen,

begeleiding op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en leren leren. Daarbij wordt steeds systematisch afgewogen aan welke ondersteuning leerlingen behoefte hebben.

Uit evaluaties van ingezette onderwijsarrangementen onder ouders en leerlingen kwam in de afgelopen jaren vaker naar voren dat de ouders minder tevreden waren over het voortraject, voorafgaand aan de start van een arrangement. Voor leerlingen was niet altijd een adequaat aanbod in de basisondersteuning ingezet, er was onduidelijkheid over dat wat ouders en leerlingen vanuit de basisondersteuning hadden mogen verwachten, tussen signaal en aanbod was veel tijd verloren gegaan, soms was een leerling zelfs thuis komen te zitten.

Vanaf de start van passend onderwijs worden schoollocaties van regulier voortgezet onderwijs gefaciliteerd om zorg te dragen voor een goede organisatie en coördinatie van de basisondersteuning. De schoolbesturen ontvangen hiervoor vanuit het samenwerkingsverband een subsidiebedrag bestaande uit een vaste voet en een gewogen bedrag per leerling per onderwijsniveau. De schoolbesturen verdelen dit budget conform de opgemaakte beschikking over hun schoollocaties. In de komende planperiode wil het SWV VO Delflanden de positie en de rol van verschillende functionarissen in de ondersteuningsstructuur versterken, zodat passend onderwijs in de school meer zichtbaar wordt voor ouders, leerlingen en docenten. Het gaat hierbij onder andere om de positie van de ondersteuningscoördinator, die een verantwoordelijkheid heeft in het bewaken van het niveau en het aanbod van de basisondersteuning en ook de regisseur is van het ondersteuningsteam op de schoollocatie. Daarnaast gaat het ook om de positie of de aanwezigheid van andere deskundigen binnen de ondersteuningsstructuur van de school en hun mogelijkheden om specifieke en effectieve interventieprogramma's in te zetten, zodat leerlingen die vallen binnen de doelgroep van de basisondersteuning, in 2025 op alle scholen een passend ondersteuningsaanbod kunnen krijgen. Te denken valt hier aan de remedial teacher, de faalangstreductietrainer en sociale vaardigheidstrainer en de beschikbaarheid van effectieve interventieprogramma's om het gebied van het leren en de sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag.

Het SWV VO Delflanden verhoogt in de komende beleidsjaren tijdelijk het subsidiebedrag dat zij ter beschikking stelt aan de scholen ter versterking van de basisondersteuning. Met de onder de schoolbesturen vallende locaties worden door de BPO-ers jaarlijks afspraken gemaakt over de manier waarop zij het beschikbare budget gaan inzetten en welke samenwerkingspartners in het preventieve domein daar eventueel bij nodig zijn. De afspraken worden vastgelegd in een jaarplan passend onderwijs op schoolniveau en de voortgang wordt een of twee keer per jaar besproken tussen school en organisatie samenwerkingsverband.

3.1.2 Verbeteren en verbreden van het gebruik van Kurzweil

Begin schooljaar 2017 – 2018 hebben alle (toenmalige) remedial teachers van de reguliere VO-scholen een verzoek ingediend bij het SWV VO Delflanden om alle leerlingen met ernstige lees- en spellingproblemen of dyslexie een aanbod Kurzweil te kunnen bieden. In afstemming met de schooldirecties heeft het SWV VO Delflanden vanaf augustus 2018 het bovenschools georganiseerde arrangement Kurzweil beschikbaar gesteld zodat elke leerling in het VO en VSO die op basis van onderwijsbehoeften baat heeft bij het gebruik van Kurzweil, zowel op school als thuis de toegang krijgt tot Kurzweil en deze naar believen kan gebruiken. Kurzweil is één van de ondersteuningsprogramma's die op alle scholen aangeboden wordt binnen de basisondersteuning binnen de standaard 'De school begeleidt het leren van de leerlingen'. De ambitie gaat daarbij verder dan alleen het inzetten van Kurzweil voor lees-en spellingzwakke leerlingen of leerlingen met (ernstige) dyslexie.

Aan de hand van de omschreven ambities die voortkomen uit de opbrengsten van de dyslexiescan die eind 2020 is afgenomen op de scholen, zetten we in de komende beleidsperiode in ieder geval in op:

- Het optimaal gebruik maken van Kurzweil voor leerlingen bij de afname van toetsen, schoolonderzoeken en eindexamens.
- Het gebruik van Kurzweil als hulpmiddel bij leerlingen waarbij lees- en spellingzwakte of dyslexie voorkomt in combinatie met een (lichte) verstandelijke handicap, autisme of ADHD. Ook voor kinderen met (ernstige) motorische problemen, bijvoorbeeld bij het schrijven, leerlingen in de ISK en leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis hebben baat bij de inzet van Kurzweil om het onderwijs goed te kunnen volgen.

Een van de gedragswetenschapper van het SWV VO Delflanden zet, samen met de RT-ers van de scholen, de ambities om naar concrete jaarafspraken die jaarlijks zullen worden geëvalueerd.

3.1.3 Schoolondersteuningsprofielen jaarlijks up-to-date en tussen scholen te vergelijken

Het SWV VO Delfland heeft met Perspectief Op School afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen van een online platform dat zorgdraagt voor het verzamelen van gegevens via online vragenlijsten en vanuit bestaande systemen (bijvoorbeeld Onderwijs Transparant) en het presenteren daarvan in een uniform format SOP voor alle scholen.

Voor de scholen van V(S)O in onze regio is voornamelijk de module 'Ondersteuning' beschikbaar, aan de hand waarvan de scholen hun aanbod basisondersteuning en de gemaakte afspraken met het SWV over de extra ondersteuning jaarlijks gemakkelijk kunnen bijstellen op basis van de ontwikkelingen binnen de school, het samenwerkingsverband of de lokale of landelijke politiek.

In de komende beleidsjaren gaan we, samen met de ondersteuningscoördinatoren van de scholen, de vragenlijst verder doorontwikkelen om nog beter te kunnen aansluiten bij de situatie op elke school en ons samenwerkingsverband. Daarnaast gaan we onderzoeken of de module 'kwaliteitsmonitor' de scholen en het samenwerkingsverband passende antwoorden kan geven op behaalde doelen aan de hand van prestatie-indicatoren en de daadwerkelijke ontwikkeling die elke school doormaakt op het gebied van passend onderwijs. De informatie in de online module 'Ondersteuning' levert docenten en onderwijsondersteunend personeel op de scholen, ouders, leerlingen, schoolbestuurders en partners in onderwijs en zorg:

- een goed overzicht in en bewustwording van de aanwezige ondersteuning binnen de school;
- zicht op de organisatie van de ondersteuning op de school en de afspraken die er tussen school en partners in onderwijs en zorg zijn gemaakt ten aanzien van passend onderwijs en zorg voor jeugd.

3.1.4 Intercollegiale visitatie op thema's passend onderwijs op onze scholen

De directeurs op de scholen van V(S)O gaan middels intercollegiale visitatie op thema's passend onderwijs de ondersteuningsstructuur op hun eigen scholen, in afstemming met de andere scholen binnen het SWV en de jeugdhulp verder versterken. Al onze V(S)O -scholen zullen in de beleidsperiode 2021 – 2025 op basis van een gestelde hulpvraag één keer bezocht worden door collega scholen. De visitaties zijn onderdeel van het kwaliteitsbeleid op de scholen en bedoeld om van elkaar te leren.

De collegiale visitatie bestaat uit drie stappen:

- de school formuleert een hulpvraag en schrijft een zelfevaluatie;
- een visitatiecommissie bezoekt de school;
- de visitatiecommissie rapporteert bevindingen en doet aanbevelingen.

In de zelfevaluatie omschrijft de school haar eigen bevindingen, visie en verbeterpunten met betrekking tot de ondersteuning die op school wordt gegeven.

De visitatiecommissie bestaat in deze beleidsperiode uit collega's van scholen van verschillende besturen, aangevuld met een medewerker van de organisatie SWV VO Delfland, onder voorzitterschap van een extern deskundige van Beekveld en Terpstra.

De commissie bezoekt de school op één dag. De visitatiecommissie bevrucht de school met het oog op aanscherpingen van de bevindingen, verklaringen, doelen en aanpakken die de school zichzelf heeft gesteld. De rapportage van de visitatiecommissie bestaat uit een beknopte samenvatting van de werkwijze en gedeelde informatie, aanbevelingen en leerpunten die kunnen worden gebruikt in het verbeterplan van de school in daarop volgende jaren.

3.1.5 Impulsprojecten passend onderwijs

In de dagelijkse schoolpraktijk blijkt dat het opvolgen van de afspraken, zoals vastgelegd in het ondersteuningsplan van het SWV VO Delfland, voor scholen lang niet altijd een gemakkelijke opgave is. Schoollocaties ontwikkelen zich in eigen tempo op het gebied van passend onderwijs. In de voorgaande beleidsperiode (2016 – 2020) heeft dat er onder meer toe geleid dat een aantal ambities van scholen niet kon worden geconcretiseerd en geïmplementeerd. De financiële reserves van het samenwerkingsverband liepen daarom in die periode flink op. Tussen 2020 – 2025 wordt de scholen daarom de mogelijkheid geboden (jaarlijks) een Impulsaanvraag in te dienen. In de Impulsaanvraag wordt een projectplan beschreven dat is gericht op het versterken van de

ondersteuningsstructuur van de eigen school of een bijdrage levert aan de versterking van de afstemming tussen onderwijs en zorg op de school. De schooldirecties verantwoorden tussentijds de toegekende middelen ten behoeve van het bestuurlijk jaarverslag door middel van een voortgangsgesprek met de aan de school verbonden gedragswetenschapper en aan het eind van elk schooljaar middels een format van verantwoording.

3.1.6 Begeleiders passend onderwijs op de schoollocaties

Passend onderwijs start in de klas bij de docenten en de mentoren. Van docenten en mentoren in de eerste- en tweede lijn binnen de ondersteuningsstructuur, wordt verwacht dat zij signalen van leerlingen kunnen waarnemen, interpreteren en bespreken met zowel de leerling als diens ouders. Daar waar nodig moeten zij ouders kunnen aanspreken op hun eigen verantwoordelijkheid. Het is van belang dat docenten zicht hebben wat hoort binnen de grenzen van normale ontwikkeling. Bij twijfel worden waarnemingen ter toetsing voorgelegd aan de professionals in het ondersteuningsteam op de school (derde of vierde niveau van ondersteuning). We faciliteren daarom de docenten en de mentoren om passend onderwijs te bieden. Jaarlijks bespreekt de school welke deskundigheid nodig is om het aanbod aan onderwijsondersteuning te kunnen bieden en wat dit betekent voor de versterking van deskundigheid van docenten en onderwijsondersteunend personeel. Vorm en inhoud van passend onderwijs zijn een geregeld terugkerend onderwerp van gesprek tussen schoolbestuurders, directeurs scholen, docenten en onderwijsondersteunend personeel.

Onze Begeleiders Passend Onderwijs (BPO-ers) leveren een belangrijke bijdrage aan het versterken van de basisondersteuning en ondersteunen docenten bij het beter omgaan met verschillen tussen leerlingen in de klas. Alle schoollocaties voor regulier voortgezet onderwijs hebben een vaste BPO-er als eerste aanspreekpunt met een brede kennis van zaken op het gebied van leer- en/of gedragsproblematiek. Daarnaast beschikt elke BPO-er nog over specifieke expertise die, school overstijgend kan worden ingezet, naar gelang de vraag van scholen. De BPO-ers ondersteunen de scholen bij het signaleren en verhelderen van de vraagstelling, adviseren, begeleiden en verbinden. Ze participeren in het ondersteuningsteam op de scholen. Ze kunnen ingezet worden voor klassen- en/of leerling observaties, ondersteunende en coaching gesprekken met mentoren/docenten en geven docent(-teams) pedagogische en didactische handelingsadviezen met betrekking tot de omgang met leerlingen met extra onderwijsbehoeften. De coaching gesprekken voor de docent gaan middels de oplossingsgerichte methodiek, handelingsgericht werken of met schoolvideo interactiebegeleiding (SVIB). De BPO-ers kunnen op de onderstaande terreinen⁵ hun kennis en expertise inzetten binnen de scholen:

- Consultatie en advies, met name gericht op mentoren, docenten(teams) ter vergroting van kennis en vaardigheden, gerelateerd aan passend onderwijs;
- Pre-screening middels observatie en gesprekken;
- Begeleidingstrajecten, ter versterking van de handelingsvaardigheid van docenten bij het omgaan van verschillen tussen leerlingen in de klas;
- Consultatie en advies over de inzet van preventieve (interventie)programma's op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag;
- Consultatie en advies over begeleiden van leerlingen met specifieke fysieke beperkingen of medische klachten;
- Deskundigheidsbevordering van docenten of schoolteams, middels workshops of trainingen;
- Kritische vriend voor de school;
- Borging van kwaliteit;
- Kortdurende ondersteuning, individueel of groepsgewijs voor leerlingen. In de komende beleidsperiode wordt door het BPO-team jaarlijks met de directeur van de school en andere relevante belanghebbenden, waaronder de JGZ-coördinator 'Regie op preventie'⁶ bepaald welke versterkende activiteiten voor het daarop volgend schooljaar binnen de schoollocatie worden uitgezet en welke doelen de school daarmee binnen de

⁵ Het begeleidings- en ondersteuningsaanbod van de BPO-ers ontwikkelt zich over de jaren heen. Voor actuele informatie over de inzetmogelijkheden van de BPO-ers, wordt verwezen naar de website van het samenwerkingsverband.

⁶ Voor Regie op preventie wordt verwezen naar speerpunt 5

ondersteuningsstructuur wil bereiken. Afspraken worden vastgelegd in het jaarplan van de school en het jaarplan/activiteitenplan van het BPO-team.

3.1.7 Te realiseren doelen bij speerpunt 1

Met de beschreven activiteiten willen we over vier jaar de onderstaande doelen hebben gerealiseerd;

- *Elke school voldoet aan de landelijke norm voor basisondersteuning.*
- *Het werken conform de landelijke norm voor basisondersteuning is zichtbaar in de lessen en in de ondersteuningsstructuur van de school.*
- *De basisondersteuning en de gemaakte afspraken over de extra onderwijsondersteuning staan beschreven in het SOP van elke school. Het SOP is gemakkelijk terug te vinden op de website van de school.*
- *De basisondersteuning en de mogelijkheden in de extra onderwijsondersteuning zijn tussen de verschillende scholen te vergelijken.*
- *Voor docenten, ouders, leerlingen en partners in onderwijs- en zorg is het duidelijk wat van elkaar mag en kan worden verwacht in de realisering van passend onderwijs en zorg voor jeugd.*
- *Elke school werkt met een jaarplan, waarin de (ontwikkel)afspraken ten aanzien van het versterken en consolideren van de basisondersteuning met het SWV VO Delfland zijn vastgelegd en zijn uitgewerkt in concrete activiteiten met bijbehorend tijdpad.*
- *Elke V(S)O-school heeft één keer aan de hand van een binnen de school spelende ontwikkelvraag een intercollegiaal visitatietraject doorlopen op basis waarvan een zelfevaluatie werd geschreven met de eigen bevindingen, visie en verbeterpunten in de ondersteuning op de school.*
- *De Impulsprojecten hebben er aantoonbaar toe bijgedragen dat de basisondersteuning op de scholen is verbeterd.*
- *Lerende netwerken op verschillende niveaus hebben bijdrage aan de professionalisering van o.a. schoolteams, ondersteuningsteams en scholen op het gebied van passend onderwijs en zorg voor jeugd.*

3.1.8 Relatie activiteiten speerpunt 1 met meerjarenbegroting

De bekostiging van de verschillende activiteiten wordt gehaald uit programma 1 (passend onderwijs is zichtbaar in de school) en programma 2 (Begeleiders passend onderwijs) zoals omschreven in de meerjarenbegroting. In een jaarplan en activiteitenplan vindt nadere uitwerking van kosten per begrotingsjaar plaats.

3.2 Speerpunt 2: Een betere positie voor ouders en leerlingen

Om leerlingen optimale ontwikkelingskansen te bieden is samenwerking tussen school en ouders van groot belang. Een positief en regelmatig contact tussen school en ouders bevordert de ontwikkeling en het leren van jongeren. Goed contact tussen school en ouders en vice versa zal dus onderdeel van het algemeen schoolbeleid op elke school zijn, voor alle leerlingen. Wanneer er zorgen zijn en een leerling of het gezin waar hij/zij deel van uit maakt extra ondersteuning nodig heeft, is goed contact extra belangrijk. In de ondersteuningsstructuur binnen ons samenwerkingsverband hebben we over goed contact al de volgende afspraken gemaakt:

- *School en ouders: werken in partnerschap*

School en ouders zijn partners als het gaat om de totstandkoming en het bieden van een passend ondersteuningsaanbod. De kennis van ouders over hun kind en van de school over deze leerling vullen elkaar heel goed aan. Ouders hebben over het algemeen een betere kijk op het welbevinden van hun kind, de emotionele ontwikkeling, de kansen en bedreigingen en zicht op hoe het kind de school ervaart. Scholen hebben vaak goed zicht op de cognitieve ontwikkeling en het (sociaal) gedrag van het kind in de schoolcontext. De informatie van ouders en school zijn dus aanvullend op elkaar. Het uitgangspunt is dat wanneer er een gelijkwaardige samenwerking is tussen ouders en school, de kans vergroot dat kinderen zich beter ontwikkelen en ontplooiën. Goede contacten tussen school, ouders en leerlingen werken door in de kwaliteit van een school en komen de leerprestaties én de maatschappelijke ontwikkeling van de leerlingen ten goede (Ministerie van OCW, 2009). De betrokkenheid van ouders is bevorderlijk voor het leren en welbevinden van leerlingen. Korte lijnen tussen school en ouders en een gedeelde verantwoordelijkheid in de begeleiding van leerlingen is van belang om

problemen als onderpresteren, spijbelen en schooluitval te voorkomen. Bundeling van kennis en ervaring van ouders en school komt daarom de pedagogische aanpak en ondersteuning voor een kind ten goede.

- *Delen van verantwoordelijkheden*

Wettelijk gezien hebben scholen de plicht om ouders te informeren over de vorderingen van hun kind en de eventuele extra ondersteuning die nodig is. Maar informeren alleen is niet voldoende voor goed partnerschap. Het is van belang om te investeren in een gedeelde verantwoordelijkheid met ouders. En om hen vanaf het begin bij het onderwijs en de ondersteuning van de school te betrekken, niet pas als er problemen zijn. Zonder de inzet en betrokkenheid van ouders, is het niet mogelijk om de onderwijs- en opvoedbehoefte van een leerling in beeld te brengen en te zorgen voor passende ondersteuning. Vanuit het onderwijs en de jeugdhulp wordt verwacht dat zij ouders als partner erkennen; dat ouders serieus genomen worden, goed en tijdig worden geïnformeerd, dat zij zich betrokken voelen bij het leren van het kind en ook geïnteresseerd zijn in de visie van ouders op de ontwikkeling van hun kind. Van ouders wordt verwacht dat ze, als primair verantwoordelijken voor de opvoeding en het welzijn van hun kind, datgene doen wat bijdraagt aan een succesvolle onderwijs carrière van hun kind. Dat houdt bijvoorbeeld in dat zij informatie delen met de school die van belang is voor een goede ondersteuning in de school, leerlingen thuis ondersteunen bij hun schoolwerk en meewerken aan eventuele onderzoeken om de ondersteuningsvraag van hun kind in beeld te krijgen.

- *Handelingsgericht werken*

Een oplossingsgerichte en handelingsgerichte aanpak kan voorkomen dat ouders de ondersteuning vanuit de school voor hun kind als bemoeizucht ervaren. Ontevredenheid of weerstand van ouders ontstaat vaak doordat ouders (vinden dat ze) te weinig of te laat voor extra gesprekken zijn uitgenodigd. Vaak pas na het besluit dat hulp of ondersteuning van buitenaf nodig is. Binnen de school zijn daarom heldere afspraken over de momenten in het ondersteuningstraject waarin in ieder geval met ouders wordt overlegd.

- *Privacy*

Er is toestemming van ouders nodig wanneer de school de leerling met externe partijen wil bespreken en wanneer de school overweegt om eventueel externe hulp in te zetten. De school, ouders en leerling hebben dan te maken met de Wet op de bescherming Persoonsgegevens en op wetgeving waaraan instellingen, zoals jeugdteam/kernteam, jeugdgezondheidszorg of leerplicht gebonden zijn. Het gaat hierbij vaak om gevoelige informatie, waarbij de opstelling en aanpak van ouders en de gezinssituatie in het geding kunnen zijn. Dat maakt het des te meer noodzakelijk dat hierover zeer zorgvuldig met ouders gecommuniceerd wordt, waarbij het belang van het kind steeds voorop zal staan en de bindende factor vormt. De school beschikt daarom over een privacyreglement. Hiervan wordt melding gemaakt in het schoolondersteuningsprofiel, schoolgids of schoolplan. Het privacy protocol is veelal terug te vinden op de website van de stamschool. Het samenwerkingsverband heeft een eigen privacyreglement opgesteld. Hierin zijn eveneens afspraken vastgelegd over het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens, wanneer medewerkers van het

samenwerkingsverband betrokken worden bij een leerling. Het privacy protocol en de rechten van betrokkenen zijn terug te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

- *Kiezen van een passende school door ouders*

Als een leerling bij de aanvang van het V(S)O een specifieke aanpak nodig heeft op basis van diens problemen of beperkingen, is het aan de ouder om een school te kiezen die aansluit bij de onderwijsbehoeften van hun kind. De verwijzende basisschool of eventueel het SWV VO Delfland kan de ouder daarbij adviseren. Aan de hand van de op de websites van de V(S)O-scholen te vinden schoolondersteuningsprofielen, kunnen ouders zich een beeld vormen van de basisondersteuning die elke V(S)O-school in huis heeft en welke extra onderwijsondersteuning de school hun kind kan bieden in samenwerking met de ketenpartners. Het vereist daarbij een actieve instelling van de ouders, om zich goed te oriënteren op de mogelijkheden en onmogelijkheden van de scholen binnen ons samenwerkingsverband. Ouders hebben de mogelijkheid om hun kind aan te melden op meerdere scholen en in meerdere regio's.

- *Zorgplicht van VO-school*

Nadat een leerling is aangemeld op een VO-school en is vastgesteld dat de leerling extra ondersteuning nodig heeft, treedt de zorgplicht in werking. Met dien verstande dat de school plaatsingsruimte heeft, de ouders de grondslag van de school respecteren en het kind voldoet aan het inrichtingsbesluit (er moet uitzicht zijn op het behalen van een diploma op het onderwijsniveau waarvoor het kind is aangemeld). Daarbij is de VO-school verplicht om eerst te bekijken wat zij vanuit de basisondersteuning en de extra ondersteuning kan aanbieden. Indien de VO-school zelf geen passende onderwijsplek kan bieden, treedt de school hierover in overleg met de ouders. Gezamenlijk wordt gekeken naar een passende plek op een andere reguliere school binnen het samenwerkingsverband. Als het niet haalbaar is om een leerling binnen het regulier onderwijs te plaatsen, doet de school de ouders, in nauwe afstemming met de gedragswetenschapper van het samenwerkingsverband, een aanbod voor een plek in het VSO. Verwezen wordt naar het schema 'opschalen in onderwijs- en zorgarrangementen'.

De school van aanmelding begeleidt ouders en leerling naar deze nieuwe school. In dit proces wordt het ondersteuningsteam van de VO-school en eventueel de kernpartners in onderwijs en zorg betrokken. Het schoolbestuur van de school waar de ouders zich als eerste hebben gemeld, blijft tot plaatsing van de leerling op de juiste onderwijslocatie, de zorgplicht houden. OCW heeft drie stroomschema's ontwikkeld om de zorgplicht die scholen hebben transparant te maken⁷.

- *Overleggen over (de voortgang van) het ontwikkelperspectiefplan*

Voor een leerling die extra ondersteuning nodig heeft, stelt de V(S)O-school, in overleg met ouders, leerling en relevante ketenpartners, een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)⁸ op. In het OPP staat het verwachte uitstroomniveau van de leerling en wordt beschreven welke ondersteuning en begeleiding de leerling vanuit het onderwijs en eventueel de jeugdhulp gaat krijgen om dit uitstroomniveau te halen. Ook wordt vastgelegd wat er van de leerling en van de ouders wordt verwacht. De school voert op overeenstemming gericht overleg (OOGO) met de ouders over het OPP. Ook de leerling wordt bij dit overleg betrokken. De school evalueert het OPP tussentijds met de ouders en de leerling en stelt het plan zo nodig bij. Als ouders het niet eens zijn met de inhoud van het OPP, is de school het eerste aanspreekpunt. Het SWV VO Delfland kan daarbij om advies worden gevraagd. Komen ouders en school er samen niet uit en komt er van een verschil van mening een meningsverschil, dan kan men een onderwijsconsulent om advies vragen of een klacht indienen bij het schoolbestuur. Om thuiszitten van de leerling te voorkomen, is op het niveau van het samenwerkingsverband een doorbraakoverleg belegd. School, ouders of partners in zorg kunnen, in geval de emoties te hoog dreigen op te lopen en er geen sprake meer lijkt van samenwerken, maar van tegenwerken, het dossier indienen bij het bestuur van het SWV VO Delfland ter bespreking op een doorbraaktafel. In geval er een onoplosbaar geschil ontstaat, kunnen de ouders

⁷ Voor de stroomschema's 'zorgplicht VO' wordt verwezen naar bijlage 3 van het addendum. De stroomschema's zijn ook te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

⁸ Voor het regulier voortgezet onderwijs (m.u.v. het PrO) binnen SWV VO Delfland wordt één gezamenlijk format voor het OPP gehanteerd. Het meest recente format is altijd te vinden op de website van het SWV.

dit voorleggen aan de landelijke geschillencommissie passend onderwijs. De organisatie samenwerkingsverband hanteert een escalatieladder⁹, welke is opgenomen in de regeling 'Hoe te handelen bij een klacht of bezwaar'¹⁰.

De overheid heeft in de eindevaluatie passend onderwijs aangegeven dat de positie van ouders en leerlingen nog verbeterd kan worden. Zij gaan daarom het leerrecht van jongeren in de wet passend onderwijs verankeren. Het leerrecht vloeit rechtstreeks voort uit de artikelen 28 en 29 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Jongeren mogen zelf iets te zeggen hebben over de ondersteuning die ze willen ontvangen (hoorrecht). School en ouders hebben, bij het bieden van passende ondersteuning, ieder een eigen rol, eigen taken en verantwoordelijkheden. Daarnaast hebben ze ook een gezamenlijk doel en zijn gelijkwaardige partners in het proces.

Binnen ons samenwerkingsverband zien we op twee niveaus nog verbeterpunten in het contact met de ouders en jongeren: op het niveau van de school en op het niveau van de organisatie samenwerkingsverband. In de komende beleidsjaren wordt beleid verder uitgewerkt om zowel op schoolniveau als op het niveau van het samenwerkingsverband ouders en jongeren nog beter van dienst te kunnen zijn, wanneer zij vragen hebben op het gebied van passend onderwijs en zorg voor jeugd.

3.2.1 Informatie- en adviespunt op het niveau van het samenwerkingsverband

Het SWV VO Delflanden heeft naar ouders, jongeren en naar partners in onderwijs en zorg een informatieplicht over het aanwezige ondersteuningsaanbod op de scholen en de manier waarop de scholen en gemeenten met elkaar samenwerken om tot een dekkend netwerk van voorzieningen te komen. De begeleiders passend onderwijs en de gedragswetenschappers van het samenwerkingsverband informeren ouders en jongeren over de onderwijs- en ondersteuningsmogelijkheden op de scholen en in het lokale veld en beantwoorden hun vragen. We doen dit persoonlijk, via de professionals op iedere school, in de ondersteuningsteams en aan de overlegtafels. Daarnaast is veel informatie terug te vinden op de website van het samenwerkingsverband. Scholen, ouders en zorgpartners weten ons ook te vinden via de telefoon. We zien nog de onderstaande verbeterpunten:

- *Gebundelde informatie op de website van het SWV VO Delflanden*

Op de website van het samenwerkingsverband wordt een specifieke plek ingericht voor ouders en jongeren, waar informatie is te vinden over de landelijke norm voor basisondersteuning en de wijze waarop dat binnen de scholen in ons samenwerkingsverband zichtbaar wordt, wat de rechten en plichten zijn van alle partners in onderwijs en zorg daar waar het gaat om het bieden van passende ondersteuning, de betekenis van zorgplicht en hoe dat in het

⁹ Zie bijlage 4 'Doorbraakaanpak om thuiszitten te voorkomen: de escalatieladder'

¹⁰ De regeling 'Hoe te handelen bij een klacht of bezwaar' is terug te vinden op de website van het SWV.

handelen van de school terug te zien moet zijn en hoe er kan worden geacteerd wanneer er op een school een conflict dreigt te ontstaan rondom de inzet van passend onderwijs (onze escalatieladder). De komende beleidsperiode dragen we zorg voor een koppeling van de (digitale) data uit de schoolondersteuningsprofielen van de scholen om te komen tot één totaal overzicht van het aanbod aan ondersteuning binnen ons samenwerkingsverband. Dat biedt ouders de mogelijkheid om scholen in één oogopslag te vergelijken ter bepaling welke school het beste kan inspelen op de ondersteuningsbehoefte van hun kind. Onderzocht gaat worden of in het visueel maken van dit aanbod, kan worden samengewerkt met de aanpalende samenwerkingsverbanden in Haaglanden, Westland en Zoetermeer, mede omdat tussen deze regio's veel sprake is van grensverkeer van leerlingen.

- *Telefonisch spreekuur*

Er wordt een telefonisch spreekuur ingericht voor ouders, jongeren en partners in onderwijs en zorg, zodat zij weten wanneer zij terecht kunnen bij ons, wanneer persoonlijk contact noodzakelijk is om duidelijk antwoord op prangende vragen te krijgen. Met de gemeenten wordt besproken welke rol daarin eventueel nog is weggelegd voor andere relevante partners zoals leerplicht, jeugdhulp of leerlingenvervoer.

- *Ouders en jongeren betrekken bij te ontwikkelen beleid*

We willen de expertise van ouders en jongeren op het gebied van onderwijsondersteuning en zorg voor jeugd meer gaan benutten in de evaluatie van beleid en de ontwikkeling van nieuw beleid. In de verdere doorontwikkeling van het informatie- en adviespunt in de komende beleidsperiode zoeken we daarbij de aansluiting bij ouders en jongeren, waarmee wij al samenwerken om tot passende ondersteuning binnen het onderwijs te komen. In onze evaluaties en tevredenheidsmetingen in zowel regulier als speciaal onderwijs vragen we actief naar de ervaringen van de jongeren en ouders en naar de verbeterpunten in ons beleid passend onderwijs. Ook de gemeenten (leerplicht) en de OPR worden in de uitwerking van dit vraagstuk betrokken.

3.2.2 **Betere borging van de zorgplicht bij aanmelding en verwijdering van leerlingen**

De scholen binnen ons samenwerkingsverband maken gebruik van het stroomschema zorgplicht, zoals is opgesteld door OCW. Landelijk is aandacht gevraagd voor een betere borging van de zorgplicht, zodat leerlingen met een ondersteuningsbehoefte worden ondersteund door de school op moment van aanmelding (en niet worden 'weg geadviseerd') en bij verwijdering (inspanningsverplichting scholen). De overheid doet onderzoek naar wettelijk instrumentarium om de zorgplicht beter te borgen en om bijdrage te leveren aan het leerrecht van jongeren. In deze beleidsperiode is er binnen ons SWV VO Delflanden extra aandacht voor het goed uitvoeren van de zorgplicht. Informatie over de zorgplicht dient op het aanmeldformulier en op de website van de school te staan. De school waar de leerling wordt aangemeld, heeft de verantwoordelijkheid om voor die leerling een passende onderwijsplek te vinden. Als de gevraagde ondersteuning verder gaat dan de school kan bieden (en is omschreven in het SOP van de school), is het de verantwoordelijkheid van de school om te zoeken naar mogelijkheden voor de leerling, ook buiten de begaande paden om. Indien noodzakelijk wordt het schoolbestuur betrokken. De gedragswetenschappers van het SWV VO Delflanden en deskundigen vanuit de bovenschoolse expertiseteams kunnen de scholen, ouders en jongeren ondersteunen bij het geven van invulling aan de zorgplicht. De scholen kunnen onze deskundigen al in een vroegtijdig stadium betrekken om mee te denken en te adviseren over passende ondersteuning binnen de meest passende onderwijscontext.

3.2.3 **Te realiseren doelen bij speerpunt 2**

Met de boven beschreven activiteiten willen we over vier jaar de onderstaande doelen hebben gerealiseerd,

- *Elke school handelt conform de afspraken aangaande de zorgplicht en inspanningsverplichting, zoals door de overheid wordt bedoeld.*
- *Het SWV VO Delflanden heeft een ingericht informatie- en adviespunt waar ouders, leerlingen, scholen en partners in jeugd terecht kunnen met vragen over passend onderwijs op onze scholen.*
- *Op de website van het samenwerkingsverband is informatie beschikbaar over (het verschil in) het ondersteuningsaanbod op de verschillende scholen.*

3.2.4 Relatie activiteiten speerpunt 2 met meerjarenbegroting

De bekostiging van de verschillende activiteiten worden gehaald uit programma 7 'Onderzoek en advies' en programma 9 'Uitwerken van beleid', zoals opgenomen in de meerjarenbegroting. In jaarplannen en activiteitenplannen vindt nadere uitwerking van kosten per begrotingsjaar plaats.

3.3 Speerpunt 3: Een plek voor iedereen; samen verantwoordelijk voor een dekkend netwerk

Jongeren en ouders zijn vrij om een school te kiezen die past bij het onderwijsniveau van het kind. Met de schoolbesturen is in 2013 afgesproken dat de scholen zich niet specialiseren. Dat betekent dus dat iedere jongere in principe op iedere reguliere school terecht moet kunnen voor alle vormen van lichte extra onderwijsondersteuning, tenzij de jongere zich in het speciaal onderwijs beter kan ontwikkelen. Voor specifieke groepsarrangementen worden binnen ons samenwerkingsverband afspraken gemaakt tussen V(S)O-scholen. De school van aanmelding is verantwoordelijk voor een passende plek, op de eigen of op een andere school (zorgplicht). Onze scholen waren in de afgelopen beleidsperiode niet altijd voldoende in staat om binnen de eigen school een passend onderwijsaanbod te organiseren en ook waren we met elkaar niet altijd in staat om een dekkend netwerk te bieden aan alle jongeren in de regio. We konden dat zien aan het aantal jongeren dat langer dan drie maanden thuis zat, zonder dat er sprake was van een passend aanbod aan onderwijs en/of zorg, aan de groei van het aantal leerlingen dat naar het VSO werd verwezen en de daarmee gepaard gaande wachtlijst op de cluster 4 scholen, het aantal jongeren dat voor een passende onderwijsplek moest worden verwezen naar voorzieningen buiten onze regio en het aantal jongeren dat, na eindeloos zoeken 'met knip en plak werk' een onderwijs- en zorgtraject kreeg aangeboden.

Binnen ons samenwerkingsverband is behoefte aan meer maatwerk en flexibilisering in het onderwijs- en zorgaanbod, zowel binnen het reguliere onderwijs als binnen het speciale onderwijs, waardoor ook leerlingen die niet binnen de lijnen kleuren qua leren en/of gedrag een passend aanbod naar eigen vermogen kunnen krijgen. In de komende vier jaar pakken we door in het verder uitbouwen van het dekkend netwerk binnen de huidige wet- en regelgeving, die nu al ruimte laat voor maatwerk. We benutten daarbij de experimenteeruimte vanuit de overheid om meer integraal en inclusiever te gaan samenwerken tussen onderwijs en het sociaal jeugd domein.¹¹

¹¹ Ministerie van OCW (2020). Beleidsregel experimenten samenwerking regulier en speciaal onderwijs 2020.

We zetten in op groepsgewijze onderwijsarrangementen voor leerlingen met min of meer gelijkgestemde onderwijsbehoeften, op flexibilisering van onderwijsprogramma's, het bieden van gecombineerde onderwijs- en zorgtrajecten op maat binnen het V(S)O en de uitwisseling van expertise (kennis en kunde) tussen regulier en speciaal onderwijs, in de vorm van expertiseteams en lerende netwerken.

Onze stip op de horizon is een inclusiever onderwijs- en zorgaanbod. De ontwikkeling naar inclusiever onderwijs is internationaal zichtbaar, maar in Nederland nog niet breed opgepakt. In juli 2019, nam de Tweede Kamer daarom een motie aan waarin zij het kabinet heeft verzocht om samen met onder andere leraren, ouders, schoolbesturen, gemeenten en de jeugdhulp een brede coalitie te vormen voor de daadwerkelijke realisatie van inclusief onderwijs (motie Van Meenen, 2019).

Het streven is te werken aan een maatschappelijke inbedding voor inclusiever onderwijs. In het kader daarvan kreeg Sardes in 2019 van de gemeente Delft de opdracht om te onderzoeken welke denkbeelden er in het primair en voortgezet onderwijs in Delft zijn ten aanzien van inclusie. Doel daarbij was om een visie op inclusie vanuit het onderwijs vorm te geven en een gemeenschappelijke taal te ontwikkelen van waaruit de samenwerking met o.a. jeugdhulp verder kan worden vormgegeven. Over de bevindingen van dit onderzoek is gerapporteerd¹². In het onderzoek is er voor gekozen om inclusie te verkennen vanuit een samenspel van drie dimensies: organisatorische inclusie, sociale inclusie en didactische inclusie (Nilsen, 2018).

In de verschillende gespreksrondes kwam naar voren dat 'inclusief onderwijs' voor meer dan de helft van de onderwijsprofessionals organisatorische inclusie betekent. Inclusief onderwijs hangt voor hen samen met 'thuisnabij onderwijs' en 'in principe regulier'. In ongeveer de helft van de gesprekken werden wensen geuit richting meer sociale inclusie. Dat kinderen samen opgroeien en elkaar tegenkomen in het dagelijkse leven lijkt een belangrijke waarde voor de scholen in Delft. Minder werd gesproken over didactische inclusie. Ongeveer een kwart van de gesprekspartners gaf aan dat inclusief onderwijs te maken heeft met 'leren op je eigen niveau' of een 'aangepast programma' kunnen volgen.

De meeste onderwijsprofessionals konden zich vinden in een ideaal van inclusief onderwijs waarin alle kinderen naar dezelfde school gaan. Sommigen voegden er aan toe dat het een ideaal is dat ook op andere domeinen van de samenleving zijn beslag zou moeten krijgen. Inclusief onderwijs is voor hen onderdeel van een inclusieve maatschappij. Ondanks dat men het ideaal een mooi doel vindt om na te streven, geven zij bijna allemaal direct aan dat dit in de praktijk niet kan, of dat dit niet voor alle kinderen wenselijk is. Er zijn scholen die aangeven dat hun vorm van passend onderwijs al inclusief is. Er zijn ook gesprekspartners die een sterkere scheidslijn hanteren tussen ondersteuning (zorg) en onderwijs. De wet- en regelgeving van passend onderwijs biedt professionele ruimte en maakt verschillen in opvatting en eigen afwegingen mogelijk.

Binnen SWV VO Delflanden willen we passend onderwijs stapsgewijs in de richting van meer inclusiever onderwijs laten bewegen. We willen daarmee tevens een bijdrage leveren aan een meer inclusieve samenleving.

Passend onderwijs – inclusiever onderwijs – inclusieve samenleving

Passend onderwijs betekent dat alle leerlingen meedoen in het onderwijs. Kinderen met een handicap, beperking of zorgvraag gaan bij voorkeur thuisnabij naar de school die bij hen past. Inclusiever onderwijs betekent dat zoveel mogelijk leerlingen naar een reguliere school gaan, mits de leerling én de school zich kunnen aanpassen. Als kinderen meer kansen binnen het speciaal onderwijs hebben, dan wordt daarvoor gekozen. Een inclusieve samenleving betekent dat alle mensen meedoen in de samenleving, erbij horen. Het maakt niet uit wat je leeftijd, culturele achtergrond, inkomen, gender, talenten of beperkingen zijn.

¹² Notitie 'Wat betekent inclusief onderwijs voor de scholen in Delft', Sardes, september 2020

Ons uiteindelijke doel is om in gezamenlijkheid een dekkend aanbod aan onderwijs- en zorgvoorzieningen te realiseren voor alle leerlingen binnen ons werkgebied. Dat aanbod kan thuisnabij zijn, maar in (zeer) specifieke gevallen ook op (boven) regionaal niveau. We stimuleren vooral het organiseren van een dekkend aanbod binnen het reguliere onderwijs. Als het ondersteuningsaanbod onvoldoende passend kan worden gemaakt in het reguliere voortgezet onderwijs, kan de leerling terecht in voortgezet speciaal onderwijs of proberen we te komen tot een maatwerkoplossing in samenwerking met de jeugdhulp. Wanneer er sprake is van complexe problematiek, waarbij de zorg leidend is, wordt -naar draagkracht van het kind- onderwijsondersteuning aangeboden onder verantwoordelijkheid van een school die de kwaliteit van het onderwijs ook borgt en regelmatig evalueert of de onderwijsondersteuning nog past. De extra ondersteuning wordt bekostigd met middelen vanuit het samenwerkingsverband, de gemeenten, de Wet Langdurige Zorg (WLZ) of de Zorgverzekeringswet.

Van der Grinten e.a. (2018)¹³ onderscheiden in het aanbod van onderwijs- en zorgarrangementen, verschillende gradaties van samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp, oplopend van minder naar meer intensief:

- 1) Kortdurende begeleiding of behandeling van leerlingen op school, bijvoorbeeld gericht op het versterken van sociaal en persoonlijk functioneren;
- 2) Intensieve of langdurige begeleiding of behandeling van leerlingen op school, bijvoorbeeld in de vorm van persoonlijke assistentie van de leerling;
- 3) Een combinatie van dagbehandeling en onderwijs, bijvoorbeeld voor jongeren in een intensieve behandelsetting;
- 4) Bovenschoolse arrangementen voor jongeren die vast (dreigen te) lopen en tijdelijk extra zorg nodig hebben om deel te kunnen (blijven) nemen aan het onderwijs;
- 5) Ondersteuning bij het terugleiden van leerlingen uit een residentiële setting naar onderwijs;
- 6) Ondersteuning bij het terugleiden van leerlingen uit V(S)O naar reguliere scholen;
- 7) Consultatie en advies: begeleiding, advies en/of scholing van docenten vanuit jeugdhulp.

Vertaald naar de praktijk kunnen dan de onderstaande vormen van extra ondersteuning voorkomen in regulier en speciaal onderwijs of in een zorginstelling:

- Inzet van leerhulpmiddelen;
- Aanpassingen in het reguliere onderwijsprogramma (al dan niet volgen van een deel van het onderwijsprogramma op basis van belastbaarheid);
- Flexibel en breed pakket aan meer maatwerkgerichte ondersteuning;
- Speciale klassen, begeleiding in kleinere groepjes;
- Samenwerking tussen bekostigd onderwijs en particuliere initiatieven;
- Symbiose trajecten tussen regulier en speciaal onderwijs;
- Fysieke aanpassingen in de school (via de gemeente);
- Inzet van de jeugdhulp in de school;
- Het brengen van onderwijs naar een andere (zorg)setting waar de leerling verblijft.

De eerder benoemde drie dimensies van inclusie heeft Sardes geplaatst op inclusieladders.

- ➡ Organisatorische inclusie: Thuisnabijheid van het onderwijs.
- ➡ Sociale inclusie: Van en met elkaar leren.
- ➡ Didactische inclusie: Omgaan met verschillen in de klas.

Eind 2020 is aan alle V(S)O-scholen binnen ons samenwerkingsverband gevraagd om hun eigen ambities op de ladders van inclusie voor de komende beleidsperiode op papier te zetten. De scholen kunnen op de verschillende dimensies of ladders bepalen op welke trede zij nu staan en waar zij in de komende beleidsperiode (met elkaar) naartoe willen werken.

¹³ Grinten, M. van der, Walraven, M., Kooij, D., Bomhof, M., Smeets, E. & Ledoux, G. (2018) Landelijke inventarisatie aansluiting onderwijs en jeugdhulp 2018. Utrecht/Nijmegen/Amsterdam: Oberon/KBA Nijmegen/Kohnstamm Instituut.

In de eerste helft van 2021 worden de ambities met de individuele scholen verder uitgevraagd en uitgewerkt in concrete jaarplannen met bijbehorende activiteiten op de deelterreinen: hoogbegaafdheid en dubbel bijzondere leerlingen, leerlingen met leer- en/of gedragsproblemen, leerlingen met een lichamelijke beperking of langdurige ziekte, leerlingen met een NT-2 achtergrond en leerlingen met een visuele, auditieve of communicatieve beperking of een taalontwikkelingsstoornis (TOS). De scholen worden hierin ondersteund door leden uit onze Expertisegroepen, eventueel aangevuld met extern specialisten.

3.3.1 Ondersteuningsbudget voor de scholen van regulier onderwijs

Iedere school heeft (geregelde) ruimte om passend onderwijs met passende ondersteuning voor de eigen leerlingen vorm te geven. Voor alle scholen van regulier voortgezet onderwijs stelt het SWV VO Delfland jaarlijks een gemaximaliseerd en geormerkt ondersteuningsbudget beschikbaar, waarmee de scholen naar behoeften van de doelgroep, voor leerlingen die zij in huis hebben, extra onderwijsondersteuning kunnen organiseren. De extra onderwijsondersteuning is bedoeld voor (groepen) leerlingen die qua ondersteuningsbehoeften boven de norm van de basisondersteuning uitstijgen. Met de inzet van extra onderwijsondersteuning kunnen de scholen leerlingen aanvullend helpen bij het ontwikkelen van cognitieve, sociale of praktische vaardigheden, die aansluiten bij hun ontwikkelingsperspectief en uitstroombestemming, zodat zij het onderwijs kunnen (blijven) volgen dat het beste bij hen past. Het beschikbaar gestelde budget wordt berekend op basis van een geprognostiseerd percentage leerlingen met een grotere ondersteuningsbehoefte per onderwijsniveau en wordt vermenigvuldigd met het aantal leerlingen dat op de school is ingeschreven. Voor de leerlingaantallen wordt jaarlijks gebruik gemaakt van de kengetallen in DUO.

In de komende beleidsperiode wordt aan de scholen gevraagd om de leerlingen die meer nodig hebben dan de basisondersteuning, beter in kaart te brengen¹⁴, zodat -waar mogelijk- leerlingen geclusterd extra onderwijsondersteuning aangeboden kunnen krijgen in de vorm van groepsarrangementen of kleine klassen. Bij het inzetten van het extra ondersteuningsbudget, houdt de school zich aan de wettelijke verplichting om voorafgaand een goede analyse van de stimulerende en belemmerende kind- en omgevingsfactoren te maken en het uitstroomperspectief van de leerling te benoemen. Op basis van die gegevens worden de doelen voor de leerling geformuleerd en wordt de bijbehorende aanpak beschreven in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Van het opgestelde OPP van de leerling maakt de school melding in BRON¹⁵. De scholen verantwoorden zich jaarlijks naar elkaar en naar het bestuur van het samenwerkingsverband over de inzet van het beschikbaar gestelde ondersteuningsbudget middels een ingevuld format van verantwoording en een uitgezette tevredenheidsmeting over de ingezette ondersteuning en de behaalde doelen onder de ouders en de leerlingen. Het format van verantwoording en de resultaten op de tevredenheidsmetingen zijn jaarlijks onderdeel van gesprek tussen het bestuur van het SWV VO Delfland en de bestuurders en directeurs van de scholen. De opbrengsten van de gesprekken leveren input voor de afspraken van het daarop volgend schooljaar en verbetervoorstellen in de SOP's van de scholen.

3.3.2 Maatwerk middels een bovenschools inzetbaar ondersteuningsbudget

Op het niveau van de organisatie samenwerkingsverband hebben de gedragswetenschappers de beschikking over een budget onderwijsondersteuning voor die leerlingen waarbij sprake is van complexe problematiek en waarbij een maatwerkprogramma onderwijs- en zorg nodig is. Voor deze leerlingen zal in de meeste gevallen samenwerking tussen een school van regulier en speciaal voortgezet onderwijs en de hulpverlening nodig zijn. Samen met ouders, leerling en de partners in onderwijs en zorg bepaalt de gedragswetenschapper wat de best passende context is voor de leerling om tot leren en ontwikkeling te komen. Indien van toepassing werkt de gedragswetenschapper – op basis van de aangereikte casuïstiek- tezamen met de betrokken scholen voor regulier en voortgezet onderwijs en de gemeenten aan de ontwikkeling van (nieuw) onderwijs- en zorgaanbod dat kan bijdragen aan een beter dekkend netwerk en inclusiever onderwijs.

3.3.3 Lichte ondersteuning in het VMBO

In december 2017 is bestuurlijk gekozen voor het loslaten van de landelijke LWOO-criteria, middels 'opting out LWOO'. Door deze keuze kwam het budget voor de lichte ondersteuning LWOO vanaf 2018 rechtstreeks binnen bij het SWV VO Delfland. Het samenwerkingsverband zorgt daarbij voor de verdeling van het budget over de verschillende schoollocaties, conform de tussen de schoolbesturen gemaakte afspraken:

- Evenredige verdeling van het budget 'lichte ondersteuning' over de kwetsbare leerlingen binnen de beroepsgerichte leerwegen van het VMBO;
- Het budget 'lichte ondersteuning' blijft geoormerkt zichtbaar in de meerjarenbegroting van het samenwerkingsverband voor de beroepsgerichte leerwegen van het VMBO;
- Het budget 'lichte ondersteuning' wordt ingezet om de extra ondersteuning aan kwetsbare leerlingen binnen de beroepsgerichte leerwegen in het VMBO te kunnen organiseren, bovenop het aanbod vanuit de basisondersteuning;
- De kwetsbare leerlingen moeten binnen de beroepsgerichte leerwegen van het VMBO herkenbaar blijven;

Tot 2021 hanteerde het SWV VO Delfland nog een vorm van indiceren voor de leerlingen binnen het VMBO, gebaseerd op de actuele leerachterstanden van 25% - 50% op de belangrijkste leerdomeinen (begrijpend lezen en inzichtelijk rekenen). Vanaf kalenderjaar 2021 is er bestuurlijk akkoord om het 'budget lichte ondersteuning' te verdelen op basis van een 'vast bedrag in combinatie met bekostiging op basis van het aantal leerlingen op de locatie'.

¹⁴ Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de werkwijze zoals omschreven in de brochure 'Populatieanalyse in het onderwijs' van het Nederlands Jeugd Instituut.

¹⁵ Zie handleiding BRON-VO Dienst Uitvoering Onderwijs, december 2018.

De VMBO scholen bieden jongeren (met een verhoogd risico op) leerachterstanden, eventueel in combinatie met sociaal-emotionele problematiek lichte ondersteuning (bovenop de basisondersteuning). Voor deze jongeren gaat het veelal om aanpassingen als versterkte leerroutes, vaste docenten per groep en extra aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. De VMBO-scholen kunnen zelf, op basis van de ondersteuningsbehoeften, bepalen welke jongeren er lichte ondersteuning nodig hebben en op welke manier.

Tussen de VMBO-scholen dienen gezamenlijke afspraken te worden gemaakt over de lichte ondersteuning. De professionals van de VMBO-scholen komen minimaal twee keer per jaar bij elkaar om de kwaliteit van de lichte ondersteuning te evalueren, te onderzoeken en verder te ontwikkelen. Gedragswetenschappers vanuit het SWV VO Delfland zullen in de komende beleidsperiode, de ondersteuningscoördinatoren en de leden van de plaatsingscommissies van de VMBO-scholen helpen in hun kwaliteitsonderzoek welke interventies het beste werken, op welke manier de 'lichte ondersteuning' zichtbaar kan worden gemaakt in het SOP van de scholen en hoe de kwetsbare leerlingen in de onderbouw en de bovenbouw van het VMBO nog herkenbaar kunnen blijven en gemonitord kunnen worden. Daarnaast wordt in 2023 de gekozen financieringsystematiek met de VMBO-directeuren geëvalueerd en daar waar nodig bijgesteld.

3.3.4 Aandacht voor kwetsbare anderstalige leerlingen

Binnen Delfland is een Internationale Schakelklas (ISK). Deze ISK, gekoppeld aan het Grotius College, is bedoeld als eerste opvang voor leerlingen die het Nederlands nog niet of onvoldoende beheersen, omdat ze nog maar kort in Nederland zijn. In de ISK worden leerlingen voorbereid op het volgen van regulier Nederlandstalig onderwijs. Iedere leerling tussen de 12 en 18 jaar wordt toegelaten, ongeacht vooropleiding, afkomst of status. Het programma is erop gericht de leerlingen zo snel als mogelijk door te schakelen naar bij hen passende vormen van regulier onderwijs. De verblijfsduur in de ISK varieert derhalve van een half tot maximaal drie jaar. Vanuit het SWV VO Delfland wordt voor de groep leerlingen op de ISK, die niet meer in aanmerking komt voor nieuwkomersgeld, jaarlijks een gemaximaliseerd budget in de begroting gereserveerd om het voor de ISK mogelijk te maken hen een passend onderwijsprogramma te kunnen bieden.

Vanaf schooljaar 2019 – 2020 is binnen ons samenwerkingsverband ook de International School Delft (ISD) van start gegaan, om voor kinderen van internationale kenniswerkers een passend aanbod van internationaal onderwijs te kunnen bieden. Vooralsnog gaat de ISD mee in de met elkaar afgesproken ondersteuningsstructuur. De ISD is echter bij uitstek een inclusieve school, die ook aan leerlingen met leerproblemen, sociaal-emotionele problemen of een fysieke handicap passend onderwijs wil kunnen bieden.

In de komende beleidsjaren onderzoeken we of de afgesproken ondersteuningsstructuur passend is binnen de ISD en hoe de ISD als voorbeeld kan fungeren voor de andere reguliere scholen binnen ons samenwerkingsverband als het gaat om inclusiever onderwijs.

3.3.5 Aanbod Praktijkonderwijs

Het Praktijkonderwijs is bedoeld voor leerlingen van 12 t/m 18 jaar die moeite hebben met leren op de traditionele manier. Kenmerkend is dat de leerlingen al vanaf het eerste jaar zoveel mogelijk leren vanuit de praktijk en door te doen. Om toegelaten te kunnen worden tot het praktijkonderwijs is een Toelaatbaarheidsverklaring Praktijkonderwijs (TLV PrO) nodig. De Adviescommissie Toelaatbaarheid Praktijkonderwijs van het SWV VO Delfland beslist over de toelaatbaarheid op basis van de landelijk vastgestelde criteria voor toelating tot Praktijkonderwijs.

Het Praktijkonderwijs ontvangt, net als de overige scholen van voortgezet onderwijs, voor elke leerling een basisbesteding. Bovenop deze basisbesteding krijgen zij voor elke leerling die aan de voorwaarden voldoet, een vaststaand ondersteuningsbudget. Dit ondersteuningsbedrag per leerling wordt door DUO rechtstreeks afgetrokken van het budget lichte ondersteuning van het samenwerkingsverband en overgemaakt naar de desbetreffende scholen met licentie. De scholen dienen daarvoor hun leerlingen wel met bijbehorende beschikking in BRON te hebben geregistreerd. De procedure die wordt gehanteerd om te beoordelen of de leerling

is aangewezen op het Praktijkonderwijs, wordt in het addendum beschreven¹⁶. De procedure wordt jaarlijks gecommuniceerd naar het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs en is ook terug te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

3.3.6 Expertisegroep hoogbegaafdheid

Het SWV VO Delflanden heeft in december 2019 een subsidie toegekend gekregen ten behoeve van een voorgestelde projectaanpak voor de doelgroep dubbel bijzonder hoogbegaafde leerlingen in het voortgezet onderwijs. Vanaf september 2020 is het SWV VO Delflanden gestart met een concrete uitvoering van dit projectvoorstel. We richten ons op de leerlingen die een combinatie van kenmerken van hoogbegaafdheid en kenmerken van leer- of ontwikkelingsproblemen laten zien. Deze leerlingen lijken een vergroot risico te hebben om (ernstige) problemen te ontwikkelen. Deze leerlingen worden, na signalering in het onderwijs, aangemeld in Onderwijs Transparant.

Enkele van onze gedragswetenschappers maken onderdeel uit van de Expertisegroep hoogbegaafdheid. Middels handelingsgerichte diagnostiek, brengen zij de sterktes en zwaktes van de aangemelde leerlingen in kaart op basis waarvan de Expertisegroep adviseert over passende ondersteuning voor de aangemelde leerling. Met geoordeeld ondersteuningsbudget HB kunnen de HAVO/VWO-scholen vervolgens zelf de passende ondersteuning uitvoeren. De docenten die deze leerlingen op de scholen (gaan) begeleiden, worden geschoold en ondersteund door onze experts HB. De doelen, werkwijze en aanmeldprocedure zijn omschreven in een projectplan, dat als addendum is toegevoegd aan dit ondersteuningsplan¹⁷. De expertisegroep hoogbegaafdheid voert jaarlijks aan de hand van de door de school geformuleerde ambities een voortgangsgesprek (januari/februari) en een ontwikkelgesprek (mei/juni) met de directeuren en de ondersteuningsprofessionals binnen de scholen. Aan de hand van de gevoerde gesprekken worden school specifieke activiteiten verder uitgewerkt en opgenomen in de schoolondersteuningsplannen van individuele scholen en het jaarplan van het samenwerkingsverband.

3.3.7 Expertisegroep cluster 3 en 4

De scholen van regulier voortgezet onderwijs in Delflanden lopen nu nog met enige regelmaat aan tegen de grenzen van hun mogelijkheden daar waar het gaat om het begeleiden van leerlingen met leer- of gedragsproblematiek, een lichamelijke beperking of een chronische ziekte. Zij hebben behoefte aan de inzet van meer specialistische kennis en ervaring vanuit het VSO cluster 3 (LZ/LG en ZML) en cluster 4 (ZMOK) om passend onderwijs aan leerlingen met meer gespecialiseerde onderwijsbehoeften binnen de muren van de eigen school vorm en inhoud te kunnen (blijven) geven. Daarnaast is er ook behoefte aan de mogelijkheid om leerlingen tijdig te kunnen doorschakelen naar een meer passende vorm van speciaal onderwijs, wanneer de grenzen van de ondersteuningsmogelijkheden binnen het regulier onderwijs daadwerkelijk zijn bereikt of de leerlingen qua leren en sociale ontwikkeling daar beter op hun plek zijn.

Om bovenstaande mogelijk te maken is vanaf september 2020 de expertise vanuit het OPDC gebundeld met de gespecialiseerde expertise vanuit het VSO in een Expertisegroep cluster 3 en 4. Dit team van deskundigen is beschikbaar voor het regulier voortgezet onderwijs binnen Delflanden. De kracht van de Expertisegroep cluster 3 en 4 is om, op basis van observatie en onderzoek, aan de hand van de praktijkervaring in het speciaal onderwijs, de vertaalslag te maken naar advisering over ondersteuningsmogelijkheden in de dagelijkse schoolpraktijk van het regulier voortgezet onderwijs. Innovatieve programma's¹⁸ worden daarbij gestimuleerd. De doelen, werkwijze en aanmeldprocedure zijn omschreven in een projectplan, dat als addendum is toegevoegd aan dit ondersteuningsplan¹⁹. De expertisegroep cluster 3 en 4 voert jaarlijks aan de hand van de door de school geformuleerde ambities een voortgangsgesprek (januari/februari) en een ontwikkelgesprek (mei/juni) met de directeuren en de ondersteuningsprofessionals binnen de scholen. Aan de hand van de gevoerde gesprekken

¹⁶ Verwezen wordt naar bijlage 5 'Procedure Toelaatbaarheid Praktijkonderwijs'

¹⁷ Verwezen wordt naar bijlage 6 'Projectplan Hoogbegaafdheid'

¹⁸ Onder innovatieve programma's wordt verstaan: samenwerkingsvormen tussen regulier en speciaal voortgezet onderwijs en tussen onderwijs en hulpverlening die leiden tot een concreet, passender aanbod voor leerlingen met bijzondere onderwijsbehoeften te behoeve van meer inclusief onderwijs en de uitbouw van een dekkend netwerk.

¹⁹ Verwezen wordt naar bijlage 7 'Expertisegroep cluster 3 en 4'

worden school specifieke activiteiten verder uitgewerkt en opgenomen in de SOP's en jaarplannen van de individuele scholen en het jaarplan van het samenwerkingsverband.

3.3.8 Expertisegroep NT-2

Het maken van beleid op het gebied van NT-2 en het begeleiden van NT-2 leerlingen valt binnen de basisondersteuning en onder de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen/scholen.

In de praktijk van alledag wordt de organisatie SWV VO Delflanden echter veelvuldig benaderd voor antwoord op vragen over het best passende onderwijsniveau en de begeleiding van leerlingen met een NT-2 achtergrond. De vragen komen zowel van leerkrachten groep 8 en intern begeleiders in het basisonderwijs als ondersteuningscoördinatoren en docenten in het voortgezet onderwijs.

In februari 2019 is een bestuurlijke notitie geschreven waarin door SWV VO Delflanden aanbevelingen werden gedaan voor een kwalitatieve verbetering van het NT-2 beleid en de begeleiding van leerlingen uit deze doelgroep op de scholen van voortgezet onderwijs binnen ons samenwerkingsverband²⁰. Ook op gemeentelijk niveau kwam tijdens thematafelgesprekken (de knelpunten in) het onderwijs aan leerlingen met een NT-2 achtergrond ter sprake.

Op grond van de door de scholen van primair onderwijs en voortgezet onderwijs ervaren problemen in het (kunnen) bieden van passend onderwijs aan leerlingen met een NT-2 achtergrond, zien wij het gedurende deze beleidsperiode als onze verantwoordelijkheid om onze scholen te ondersteunen in het ontwikkelen van NT-2 beleid en een passend begeleidingsaanbod. Derhalve is een projectplan Expertisegroep NT-2 opgesteld voor de komende beleidsperiode. De gemeente Delft heeft, in samenwerking met het SWV VO Delflanden en de schoolbestuurders, op basis van dit projectplan, in 2020 een subsidieaanvraag ingediend bij OCW in het kader van het Programma Gelijke Kansen. Deze aanvraag is in december 2020 voor twee jaar gehonoreerd. Het door het SWV VO Delflanden geormerkte budget voor de Expertisegroep NT-2 en de projectsubsidie, maken het mogelijk om de thema's taalbevordering voor leerlingen die dat nodig hebben, soepele overgangen voor leerlingen met een NT-2 achtergrond en het versterken van docenten in de uitvoering van passende taalondersteuning in de voorliggende beleidsperiode een flinke impuls te geven. De doelen, werkwijze en aanmeldprocedure zijn omschreven in een projectplan, dat als addendum is toegevoegd aan dit ondersteuningsplan²¹. De expertisegroep NT-2 voert jaarlijks aan de hand van de door de school geformuleerde ambities een voortgangsgesprek (januari/februari) en een ontwikkelgesprek (mei/juni) met de directeurs en de ondersteuningsprofessionals binnen de scholen. Aan de hand van de gevoerde gesprekken worden school specifieke activiteiten verder uitgewerkt en opgenomen in de SOP's en jaarplannen van individuele scholen en het jaarplan van het samenwerkingsverband.

3.3.9 Expertise cluster 1 en 2

De scholen van voortgezet (speciaal) onderwijs werken samen met deskundigen vanuit cluster 1 en 2 voor leerlingen die met een visuele, communicatieve of auditieve beperking of taalspraakstoornis onderwijs op een reguliere VO-school kunnen volgen. Ambulant begeleiders vanuit een van deze twee clusters overleggen met ouders, leerling en VO-school welke ondersteuning nodig is voor de leerling en op welke manier dat kan worden georganiseerd.

Cluster 1

Voor leerlingen met een visuele beperking is Koninklijke Visio in onze regio de organisatie die veelal de ondersteuning biedt. Incidenteel wordt ook ondersteuning geleverd vanuit Bartiméus. Vanuit Visio Onderwijs is er een contactpersoon verbonden aan ons samenwerkingsverband die benaderd kan worden bij vragen rondom het onderwijs aan visueel beperkte leerlingen.

De begeleiding van cluster 1 bestaat uit drie componenten:

²⁰ Notitie 'Onderwijs aan NT-2 leerlingen binnen het SWV VO Delflanden', februari 2019

²¹ Verwezen wordt naar bijlage 8 'Expertisegroep NT-2'

- Ambulante onderwijskundige begeleiding en advies aan scholen/instellingen die onderwijs geven aan een leerling met een visuele beperking;
- Cursussen voor leraren in het regulier onderwijs die onderwijs geven aan leerlingen met een visuele beperking, alsmede cursussen voor de leerlingen zelf en hun ouder(s) / verzorger(s);
- Aanvullende bekostiging voor reguliere VO-scholen.

Wanneer sprake is van (een vermoeden van) een visuele beperking, kunnen ouders of de school het kind aanmelden bij Koninklijke Visio of Bartiméus. Na onderzoek, beoordeelt de Commissie van Onderzoek of het kind op basis van de landelijke toelatingscriteria recht heeft op een cluster 1 indicatie en welke vorm van ondersteuning voor de leerling dan het meest passend is. Er wordt daarbij naar gestreefd om zoveel als mogelijk de leerlingen in het reguliere voortgezet onderwijs te begeleiden.

Cluster 2

In onze regio zijn twee instellingen actief, wanneer sprake van leerlingen met een communicatieve en/of auditieve beperking of een taalspraakstoornis (TOS): Kentalis en Viertaal.

Bij een (vermoeden van een) communicatieve en/of auditieve beperking van een leerling kan de school in samenwerking met de ouders de leerling aanmelden bij Kentalis of de Ambulante Dienst Den Haag. Afhankelijk van de ernst van de stoornis (TOS en/of SH) en de hulpvraag van de school kan begeleiding worden ingezet. De ambulante begeleider komt dan op de school om school en docenten te ondersteunen bij het werken met deze leerling. Begeleiding kan bestaan uit; informatie geven over de stoornis, gesprekken met docent/mentor, ouders, ondersteuningscoördinator, onderzoeken, begeleiding docent door middel van observaties of gesprekken of ondersteuning van de leerling.

3.3.10 Groepsgewijze arrangementen binnen het regulier onderwijs

Groepsgewijze arrangementen zijn binnen het regulier onderwijs efficiënt en effectief wanneer sprake is van een aantal leerlingen met min of meer gelijkgestemde onderwijsbehoeften die gebundeld kunnen worden bediend. Om een groepsarrangement te ontwikkelen dat aansluit op de onderwijsbehoeften van meerdere leerlingen, is een goede analyse van de populatie op de school en een jaarlijkse evaluatie van de ingezette ondersteuning op leerling niveau in het daaraan voorafgaande schooljaar, wenselijk. De directeur van de school, maakt op basis van de analyse een projectvoorstel en zorgt voor afstemming met collega directeuren en bestuur SWV VO Delflanden in het daarvoor beschikbare overlegorgaan. Groepsarrangementen worden opgenomen in het SOP van de school en op die manier zichtbaar gemaakt voor ouders, (toekomstige) leerlingen en andere partners in onderwijs en zorg. Groepsarrangementen worden gefinancierd vanuit het ondersteuningsbudget dat voor de school beschikbaar is gesteld.

In de komende beleidsjaren willen we toewerken naar meer inclusieve onderwijsvormen, waarbij regulier en speciaal onderwijs samenwerken. Hiervoor worden, in samenspraak tussen de uitvoerende scholen en het bestuur van het samenwerkingsverband aanvullende middelen gealloceerd binnen de begroting van het samenwerkingsverband. De (meer inclusieve) groepsarrangementen worden opgenomen in het SOP van de school die het groepsarrangement uitvoert.

Enkele van onze scholen van regulier onderwijs hebben al groepsarrangementen voor leerlingen met meer geclusterde onderwijsbehoeften. Deze groepsarrangementen zijn allemaal overstijgend aan de basisondersteuning.

- *Time In klassen in het VMBO*

Stanislascollege Krakeelpolder en Scholencombinatie Delfland bieden overbelaste jongeren binnen het VMBO, die kans lopen op uitval (voortijdig schoolverlaters: VSV-ers), een groepsgewijs ondersteuningsaanbod gericht op het leren en de sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag. Dit doen zij binnen een zogenaamde Time In klas op hun schoollocatie. Het aanbod binnen de Time In klassen maakt het mogelijk om leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften binnen de VMBO-schoolsetting een ondersteuningsaanbod te bieden, waardoor deze jongeren een grotere kans hebben op het behalen van het VMBO-diploma met doorstroming naar een passende vervolgopleiding. In de Time In klassen worden leerlingen opgevangen uit de onderbouw en de bovenbouw van

het VMBO. Een aantal van hen laat problematisch gedrag zien, wat er toe bijdraagt dat zij met regelmaat uit lessen worden verwijderd. Daarnaast worden leerlingen in de Time In klassen opgevangen die door omstandigheden leerachterstanden hebben opgelopen (bijvoorbeeld in de examenklas) en leerlingen met bijvoorbeeld onderwijsangst of leerlingen die, na een ingrijpende gebeurtenis thuis of op school, weer langzaam terug moeten stromen de school in.

Voorafgaand aan plaatsing wordt geconstateerd dat de schoolresultaten, door sociaal-emotioneel functioneren, gedrag of motivatie negatief worden beïnvloed, waardoor er vergroot risico op vroegtijdig schoolverlaten of schooluitval ontstaat. Van de Time In klassen is een projectbeschrijving op de scholen beschikbaar. In het kader van de verantwoording van de VSV-subsidie, worden de Time-In klassen jaarlijks middels een specifiek format verantwoord.

- *Kleine klas/schakelklas HAVO/VWO voor leerlingen met internaliserende problemen en grote structuurbehoeften*

In afstemming met de overige schoolbesturen met een HAVO/VWO-locatie is het CLD Molenhuispad in 2016 – 2017 gestart met, in eerste instantie, een tweejarige structuurklas (leerjaar 1 en 2) voor leerlingen met internaliserende problemen en een grote structuurbehoefte (IGS). Deze klas kwam voort uit de collectieve ambitie om onderwijsondersteuning zo dicht mogelijk bij huis te organiseren en het percentage verwijzingen naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs niet te laten groeien. Deze klas in anno 2020 – 2021 omgezet naar een kleine klas van rond de 20 leerlingen waarvan een deel van de leerlingen specifieke onderwijsbehoeften heeft, maar het grootste deel van de leerlingen geen specifieke onderwijsbehoeften heeft²². Afhankelijk van het aantal aanmeldingen per schooljaar, is de school in staat om te switchen tussen kleine klas of schakelklas. In de schakelklas kunnen maximaal 16 leerlingen worden geplaatst die een groepsgewijs ondersteuningsaanbod kunnen gebruiken in de eerste klas HAVO/VWO. Van de kleine klas/schakelklas is een projectbeschrijving op de school beschikbaar.

- *Verlengde onderbouw Pro/VMBO*

In afstemming tussen de directeuren van de twee praktijkscholen en de twee VMBO-scholen is op het Grotius College, locatie Praktijk in 2016 – 2017 een verlengde onderbouw Pro/VMBO gestart. Leerlingen die op het grensvlak van Praktijkonderwijs en het VMBO BBL zitten, kunnen hier in maximaal drie jaar doorstromen naar een derde klas VMBO BBL op een van onze twee VMBO-scholen.

In de komende beleidsperiode wordt de doorstroom naar een van de beroepsgerichte keuzeprofielen op de beide VMBO-scholen door de directeuren van de betrokken scholen verder uitgewerkt. Van de verlengde onderbouw Pro/VMBO is een projectbeschrijving op de school beschikbaar.

- *C-groepen in het Praktijkonderwijs*

Binnen de Laurentius Praktijkschool wordt gewerkt met C-groepen, waarin over het algemeen leerlingen zitten met internaliserende gedragsproblematiek of een stoornis in het autistisch spectrum. De C-groepen bieden een veilige en voorspelbare omgeving waarin leerlingen de veiligheid en rust ervaren om zichzelf te ontwikkelen en te oefenen met sociaalvaardig gedrag en zelfinzicht. Gedurende deze beleidsperiode werkt de Laurentius Praktijkschool onder meer aan een inhoudelijk programmabeschrijving voor deze doelgroep. De Laurentius Praktijkschool wil met dit aanbod aan deze doelgroep binnen het SWV VO Delflanden een structurele plek kunnen bieden.

3.3.11 Bovenschools FLEX-College

De reguliere scholen van voortgezet onderwijs zijn steeds beter in staat om te voldoen aan de uiteenlopende onderwijsbehoeften van leerlingen. Desondanks blijven er situaties bestaan waarin de school in handelingsverlegenheid is met een jongere. Veelal is er sprake van een ondersteuningsbehoefte op meerdere leefgebieden. Het FLEX-College is bedoeld voor leerlingen die, om uiteenlopende redenen, tijdelijk geen onderwijs

²² Voor de onderbouwing van de omzetting wordt verwezen naar het jaarverslag 2019.

op de eigen VO-school kunnen volgen. Het FLEX-College is binnen het samenwerkingsverband een duidelijk herkenbare en onmisbare voorziening in ons dekkend netwerk²³.

De toeleiding en toelating zijn vastgelegd in de procedure 'Stappen in de toeleiding naar een onderwijs en zorgarrangement'²⁴. Om geplaatst te kunnen worden op het FLEX-College moet een leerling minimaal 3 keer per week 2 uur per dag belastbaar zijn. Een leerling die deze belastbaarheid nog niet aankan, kan eventueel een instroomtraject aangeboden krijgen tot aan de minimale belastbaarheid. Dit alleen in samenwerking met de stamschool en de hulpverlening.

De leerling verblijft zo kort als nodig en maximaal één jaar op het FLEX-College. De stamschool blijft, gedurende de plaatsing van de leerling op het FLEX-College, verantwoordelijk voor het onderwijstraject van de leerling. De verantwoordelijkheden van de bij de plaatsing betrokken partners (school, ouders/leerling, hulpverlening en FLEX-College) staan omschreven in een contract dat voorafgaand aan plaatsing door alle partijen wordt ondertekend.

De scholen van voortgezet onderwijs hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het bieden van goed onderwijs aan de leerlingen op het FLEX-College. In 2020 zijn we, in overleg met schooldirecties, gestart om enkele vakdocenten binnen de reguliere VO-scholen taakuren te geven binnen aanstelling om vakgerichte ondersteuning te bieden aan de leerlingen op het FLEX-College. De kosten hiervan komen uit de begroting van het samenwerkingsverband. In de komende beleidsperiode wordt de inzet van vakspecifieke docenten op het FLEX-College verder uitgewerkt.

Binnen het FLEX-College worden onderwijs, stage/werk en hulpverlening geïntegreerd en op maat aangeboden, al naar gelang de behoeften van de leerling. De opdracht is om iedere leerling geplaatst te krijgen op de best passende (onderwijs)plek. Terugplaatsing op de stamschool is in principe het uitgangspunt, doorplaatsing naar een andere school (regulier of speciaal) of de arbeidsmarkt behoort ook tot de mogelijkheden. Voor elke leerling wordt een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) en een werkplan opgesteld. Het OPP bepaalt op hoofdlijn de inhoud van het aangeboden programma op het FLEX-College, het werkplan is een concretisering van het OPP.

De leerlingen op het FLEX-College hebben, naast een onderwijsbehoefte, ook een zorgbehoefte. Tussen de gemeente Delft en het samenwerkingsverband zijn afspraken gemaakt over de afstemming van het ondersteuningsaanbod op onderwijs- en zorggebied. De hulpverlener van de leerling kan, indien gewenst, binnen het FLEX-College met de jongere aan het werk. In samenwerking met de JGZ en GGZ worden, op woensdagmiddag, lessen gegeven over thema's als sociale stress, groepsdruk, opkomen voor jezelf, wat maakt je gelukkig en sociale vaardigheden.

Het FLEX-College heeft in 2019 – 2020 een grote kwaliteitsslag gemaakt. De komende beleidsjaren wordt het FLEX-College nog verder doorontwikkeld, zodat haar werkwijze door flexibiliteit en integraliteit een variatie aan mogelijkheden biedt wat betreft aanbod, duur, inhoud en intensiteit. De jaaractiviteiten die daarmee gepaard gaan, worden op hoofdlijn opgenomen in het jaarplan van het samenwerkingsverband.

3.3.12 Gespecialiseerde ondersteuning in het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)

Het VSO-cluster 3 en 4 maakt integraal onderdeel uit van de ondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband en wordt beschouwd als een onmisbaar onderdeel in het dekkend netwerk, om ervoor te zorgen dat er voor elke leerling binnen het SWV VO Delfland een passende onderwijsplek is.

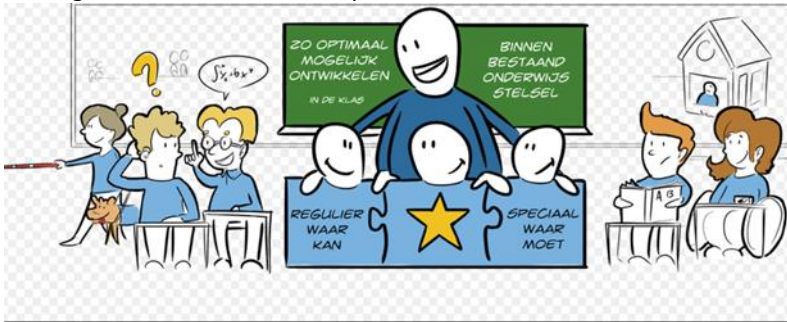
Bij de start van passend onderwijs is afgesproken dat de omvang van het VSO-cluster 3 en 4 binnen Delfland stabiel gehouden dient te worden, met andere woorden dat er geen sprake hoeft te zijn van krimp, maar er ook geen sprake dient te zijn van groei. De kengetallen²⁵ van het SWV VO Delfland laten echter sinds 2012 een gestage groei zien binnen zowel cluster 3 ZML voor zogenaamde EMB-leerlingen als binnen cluster 4. Wanneer we

²³ Meer inhoudelijke informatie over het FLEX-College is te lezen in de jaargids, die te vinden is op de website van het samenwerkingsverband

²⁴ Zie bijlage 2

²⁵ Voor een overzicht van de kengetallen wordt verwezen naar het meest recente jaarverslag, te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

willen toewerken naar een meer inclusieve samenleving, is een inclusiever onderwijsaanbod in het regulier voortgezet onderwijs daarbij een belangrijke maatstaf. In de komende beleidsperiode willen we onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om meer leerlingen die voorheen op VSO waren aangewezen, een gecombineerde (duaal) onderwijstraject aan te bieden in samenwerking tussen VSO en VO, om (tijdelijk) extra ondersteuning vanuit het VSO op de reguliere school in te zetten en innovatieve programma's binnen het VO te ontwikkelen. Voor sommige leerlingen is het onderwijs- en ondersteuningsaanbod in het VSO echter het best passend. Deze leerlingen kunnen dan terecht op een van de onderstaande schoolsoorten.

3.3.12.1 Onderwijs- en ondersteuningsaanbod in het VSO, cluster 3

VSO-scholen cluster 3 zijn gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen voor leerlingen die zeer moeilijk leren, langdurig ziek zijn, een lichamelijke of een meervoudige beperking hebben.

- **VSO-ZML**

Voor leerlingen die gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben vanwege een verstandelijke beperking en behoren tot de doelgroep zeer moeilijk lerend al dan niet met een ernstig meervoudige beperking (VSO-ZML/EMB) zijn er binnen het SWV VO Delfland twee onderwijslocaties beschikbaar: het Herman Broerencollege in Delft en 't Kraaienest in Pijnacker-Nootdorp.

Bij plaatsing op één van deze twee scholen dient er sprake te zijn van een verstandelijke beperking, veelal in combinatie met problemen in de sociaal-emotionele ontwikkeling en/of gedrag. Ook kan sprake zijn van een verstandelijke beperking met een complexe stoornis. Het werken binnen het VSO-ZML is erop gericht de leerlingen geleidelijk in contact te brengen met de maatschappelijke praktijk. De leerlingen ontwikkelen competenties binnen de 3 pijlers; werken, wonen en vrije tijd. Voor alle leerlingen wordt er een ontwikkelingsperspectief vastgesteld. Het ontwikkelingsperspectief is leidend in het onderwijsaanbod. De kerndoelen voor het VSO-ZML vormen het fundament voor de onderwijsinhoudelijke inrichting in twee uitstrooprofielen: doorstroom naar de arbeidsmarkt en doorstroom naar dagbesteding. In enkele gevallen is het mogelijk dat een leerling vanuit het VSO-ZML doorstroomt naar het Praktijkonderwijs. Door het individuele karakter van het onderwijsaanbod dat een leerling volgt is het moment van uitstroom variabel. De leerlingen verlaten het VSO-ZML veelal tussen de 18 en 20 jaar.

- **VSO-LZ/LG/EMB**

Voor de leerlingen die gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben en behoren tot een van de doelgroepen lichamelijk gehandicapt (LG), (ernstig) meervoudig beperkt (EMB) of langdurig ziek (LZ), zijn de Maurice Maeterlinckschool in Delft en De Witte Vogel en De Piramide in Den Haag de aangewezen onderwijsinstellingen. Op deze VSO-locaties zitten leerlingen in de leeftijd van 12 tot maximaal 20 jaar. Leerlingen krijgen een op maat gemaakt onderwijs-zorgarrangement gericht op een zo volwaardig mogelijke deelname aan de samenleving op de levensgebieden onderwijs, werken, wonen en vrije tijd.

De Maurice Maeterlinckschool in Delft en de Witte Vogel in Den Haag bieden binnen de VSO-afdeling onderwijs aan leerlingen met een meervoudige beperking of ernstig meervoudige beperking. Veel leerlingen van de afdeling SO-meervoudig beperkt stromen door naar het VSO-meervoudig beperkt. Omdat hier dezelfde leerlijnen en profielen worden gehanteerd als op het SO, is sprake van een doorlopende leerontwikkeling. Daarnaast komen de aandachtsgebieden wonen, werken en vrije tijd aan bod.

Het onderwijs aan leerlingen met (ernstig) meervoudige beperkingen is gericht op het realiseren van de kerndoelen ZML/EMB. Dat zijn de opgestelde richtlijnen voor het VSO. Die geven aan wat zeer moeilijk lerende of (ernstig) meervoudig beperkte leerlingen aan het eind van hun schooltijd moeten kennen en kunnen. Zij houden geen resultaatverplichting in voor alle leerlingen. In de praktijk blijkt dat niet alle leerlingen de gestelde kerndoelen kunnen behalen. De kerndoelen worden gebruikt als bron voor het onderwijsaanbod, waarbij de nadruk ligt op het aanleren van praktische kennis en vaardigheden.

Voor zowel De Maurice Maeterlinckschool als De Witte Vogel geldt dat een maatschappelijk werkende en een stagecoördinator leerlingen vanaf 16 jaar gaan begeleiden in het zoeken naar uitstroommogelijkheden. Leerlingen op de Maurice Maeterlinckschool worden voorbereid richting dagbesteding of begeleid werken. Voor de Witte Vogel is dat te allen tijde dagbesteding. Om tot een verantwoorde keuze te komen, doen leerlingen ervaringen op via interne en externe stages. De begeleiding vindt plaats gedurende het complete proces van keuze, aanmelding en toelating tot de nieuwe instelling. Soms moet een leerling wachten totdat er plaats is, ook kan het zijn dat de leerling nog doelen kan behalen om geplaatst te worden. In deze gevallen kan worden overwogen om de leerling langer op school te houden dan het 18de jaar.

De VSO-afdeling van De Piramide in Den Haag biedt onderwijs aan leerlingen van 12 tot 20 jaar. De leerlingen die op De Piramide worden geplaatst, kunnen als gevolg van hun lichamelijke beperking of langdurige ziekte (nog) geen regulier onderwijs volgen. Het onderwijsaanbod is vergelijkbaar met het aanbod in het regulier onderwijs. Door de specifieke expertise van het team, de aanpassingen in het gebouw en de intensieve samenwerking met Sophia Revalidatie krijgen de leerlingen onderwijs, onderwijsondersteuning en de (medische) zorg die ze nodig hebben om te leren en zich optimaal te ontwikkelen. De leerlingen stromen uit naar een vervolgopleiding of de arbeidsmarkt.

Voor meer inhoudelijke informatie over het onderwijsaanbod van de verschillende scholen binnen cluster 3, wordt verwezen naar de websites van de scholen. Daarop is ook het SOP van de scholen terug te vinden.

3.3.12.2 Onderwijs- en ondersteuningsaanbod in het VSO, cluster 4

VSO-scholen cluster 4 zijn bedoeld voor leerlingen met ernstige gedragsproblematiek en/of een ernstige psychiatrische stoornis. Ook leerlingen in een gesloten jeugdinrichting vallen onder deze vorm van onderwijs.

Het SWV VO Delfland werkt ten behoeve van een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor de cluster 4 doelgroep, voornamelijk samen met het Pleysier College. In incidentele gevallen maakt ons samenwerkingsverband gebruik van een cluster 4 aanbod in de regio Leiden of Rotterdam. In de komende beleidsperiode willen we onderzoeken in hoeverre het wenselijk of mogelijk is om het gespecialiseerde onderwijsaanbod dat bovenregionaal (buiten onze eigen VSO-scholen) wordt geboden, binnen onze eigen gemeentegrenzen aan te gaan bieden.

Het Pleysier College verzorgt binnen de regio Haaglanden het gespecialiseerde onderwijs aan leerlingen van 12 tot en met 20 jaar met een gedragsstoornis en/of psychiatrische problematiek. Er wordt een breed scala aan onderwijsmogelijkheden geboden met uitstroom naar verschillende vormen van onderwijs (MBO, HBO, WO) of arbeid. Het Pleysiercollege heeft in de regio vijf verschillende scholen.

- *Pleysier College Delft*

Het Pleysier College Delft biedt onderwijs en begeleiding aan ongeveer 90 leerlingen. Deze locatie verzorgt onderwijs op het niveau van VMBO-basis, VMBO-kader en VMBO-theoretische leerweg. Leerlingen stromen uit naar vervolgonderwijs, in veel gevallen naar het MBO. De leerlingen in de bovenbouw van een VMBO-basis of VMBO-kader leerroute volgen het profiel Zorg & Welzijn. Hierbij vindt samenwerking plaats met één van onze reguliere scholen voor VMBO in Delft: Scholencombinatie Delfland. Hierdoor hebben de leerlingen het vooruitzicht

op het kunnen behalen van een volwaardig diploma. Leerlingen in de leerroute VMBO-TL volgen het profiel Zorg en Welzijn of het profiel Economie en kunnen een diploma halen door middel van staatsexamens.

- *Pleysier College Oosterbeek*

Pleysier College Oosterbeek verzorgt het onderwijs aan ongeveer 170 leerlingen. De school heeft twee afdelingen: de praktijk-afdeling en de VMBO-afdeling. De leerlingen binnen de praktijk-afdeling stromen uit naar werk, meestal in combinatie met ondersteuning. Sommige leerlingen stromen door naar de entree-opleiding binnen de school of naar een ROC. De VMBO-afdeling biedt onderwijs op VMBO-basis, VMBO-kader en VMBO-theoretische leerweg (profiel Economie & Ondernemen). Voor een goed en compleet VMBO-examenprogramma wordt samengewerkt met het St. Paul College in Den Haag en ROC Mondriaan.

- *Pleysier College Westerbeek*

Pleysier College Westerbeek biedt onderwijs en begeleiding aan ongeveer 280 leerlingen. Er wordt onderwijs geboden op het niveau van MAVO, HAVO en VWO. De meeste leerlingen van het Pleysier College Westerbeek stromen uit richting vervolgonderwijs op een ROC, HBO of universiteit.

- *Pleysier College Zefier*

Het Pleysier College Zefier biedt onderwijs aan van VMBO Basis tot en met VWO. De meeste leerlingen zijn in behandeling of komen daarvoor in aanmerking bij Youz, een instelling voor geestelijke jeugdgezondheidszorg in Den Haag en omstreken. Jongeren die deelnemen aan een angstprogramma (schoolfobie) bij Youz volgen eveneens onderwijs op Pleysier College Zefier. De verblijfsduur van leerlingen op de Zefier is relatief kort omdat zij in principe onderwijs volgen voor de duur van hun behandeling. In overleg met Youz wordt bekeken in hoeverre een leerling die in behandeling is, in staat is onderwijs te volgen. Als gevolg van de veelal relatief korte verblijfsduur is Pleysier College Zefier vooral een "schakelschool" tussen de school van herkomst en de uitstroombestemming. Na beëindiging van de behandeling worden de leerlingen geschakeld naar een passend vervolgtraject.

- *Pleysier College Zoetermeer*

Pleysier College Zoetermeer biedt onderwijs en begeleiding aan ongeveer 80 leerlingen. Zij verzorgt onderwijs op het niveau van het VMBO (basisberoepsgerichte-, kaderberoepsgerichte- en theoretische leerweg) en MBO-1 (Entree). In de bovenbouw van het VMBO wordt gekozen voor een vervolg in de leerroute VMBO of het MBO-1 (Entree). In de leerroute Entree wordt onderwijs gecombineerd met stage buiten school. Ook VMBO-leerlingen volgen in de bovenbouw een profielstage. Binnen VMBO-kader wordt gewerkt aan het profiel economie & ondernemen, binnen VMBO-TL is dat profiel economie of zorg-welzijn.

Voor meer inhoudelijke informatie over het onderwijsaanbod op de verschillende scholen binnen cluster 4, wordt verwezen naar de websites van de scholen. Daar is ook het SOP van de scholen terug te vinden.

3.3.13 Maatwerkplus programma's binnen het VSO

In zeer specifieke situaties kan het voorkomen dat een jongere niet kan meedoen met het onderwijs op een VSO-school of dat de bestaande mogelijkheden voor maatwerk binnen de school niet volstaan. Zonder maatwerk bestaat het risico dat een passende uitstroombestemming stagneert of dat een leerling volledig thuis komt te zitten, terwijl hij/zij wel tot leren in staat is. Dit risico op uitval is ongewenst. Voor leerlingen die vanwege lichamelijke of psychische redenen tijdelijk of gedeeltelijk niet naar school kunnen, is het vanuit de overheid mogelijk om onderwijs (tijdelijk) op een andere plek dan de school te volgen. De VSO-scholen maken hierover zelf afspraken met de ouders en de leerling.

Binnen ons samenwerkingsverband kennen we op dit moment drie vormen van maatwerkplusprogramma's voor leerlingen met een zeer specifieke onderwijs- en zorgbehoefte:

1) *Maatwerkplus arrangementen binnen VSO*

Het SWV VO Delflanden heeft in de meerjarenbegroting een budget gereserveerd voor leerlingen binnen het VSO, die (tijdelijk) een maatwerkplus programma nodig hebben, waarbij duidelijk is dat dit maatwerkplus programma de bekostigingscategorie die de school voor de leerling ontvangt, overstijgt. Over de inzet van het maatwerkplus programma vindt afstemming plaats tussen de VSO-school, de ouders/leerling, de hulpverlening en een gedragswetenschapper van het SWV VO Delflanden.

2) *Trajectklas Op Maat (TOM-klas)*

Op het Pleysiercollege, lesplaats Delft is in schooljaar 2019 – 2020 de TOM-klas van start gegaan. Deze klas is bedoeld voor leerlingen die niet in staat zijn deel te nemen aan een voltijds onderwijsaanbod in een reguliere VSO-klas²⁶. In de meeste gevallen gaat het om leerlingen die tot het moment van aanmelding niet in staat waren aan (fulltime) onderwijs deel te nemen.

Er worden twee groepen leerlingen onderscheiden voor wie een traject op maat wenselijk en noodzakelijk is:

- Leerlingen die langere tijd thuis hebben gezeten en /of leerlingen die na het afronden van de behandeling nog onvoldoende in staat zijn volledig aan het onderwijs deel te nemen.
- Leerlingen die al zijn gestart op school, maar die op grond van psychische/psychiatrische problematiek te weinig draagkracht blijken te hebben om te profiteren van bijvoorbeeld een kort opbouwprogramma in een reguliere VSO-klas.

Voor de eerste groep leerlingen is de doelstelling dat zij met het aangepast opbouw-programma en de extra ondersteuning in de TOM-klas binnen een afzienbare termijn – in principe binnen 1 jaar - overstappen naar een reguliere VSO-klas. Voor de tweede groep leerlingen is de doelstelling met name het vaststellen van het individuele perspectief. Dit perspectief kan ingroei in een reguliere VSO-klas zijn, maar bijvoorbeeld ook plaatsing in een setting waarbinnen behandeling en onderwijs geïntegreerd zijn, behandeling zonder onderwijs, dagbesteding al dan niet gecombineerd met een leerplichtonthefving, etc.

Van de Trajectklas Op Maat (TOM-klas) is een projectbeschrijving op de school beschikbaar.

3) *Maatwerk onderwijsondersteuning voor leerlingen in de praktijkstroom op het VSO*

Het Pleysiercollege Oosterbeek biedt voor de samenwerkingsverbanden Haaglanden en Delflanden vanaf 2020 – 2021 maatwerk onderwijsondersteuning aan enkele kleine groepen van maximaal 6 zeer kwetsbare leerlingen, met een zeer complexe ondersteuningsbehoefte. Elke leerling heeft één eigen vaste begeleider die zorgdraagt voor de begeleiding in de onderwijssituatie op alle leergebieden. De docenten observeren de leerling voortdurend, aan de hand waarvan ze de begeleiding en materialen aanpassen aan het niveau van de leerling. Binnen het onderwijs is sprake van veel tijd voor inoefenen en herhaling, waarbij de docenten bewust situaties creëren waarin de leerling het geleerde op verschillende wijzen kan toepassen (transfer). Door deze intensieve begeleiding volgen de leerlingen vrijwel allemaal een volledig onderwijsprogramma en stromen zij uit naar beschermd of beschermd werk of de Entree opleiding van het MBO.

In de loop van de komende beleidsperiode zullen de samenwerkingsverbanden Delflanden en Haaglanden, samen met praktijkscholen, het VSO cluster 3 en 4 en de gemeenten onderzoeken of de onderwijsondersteuning voor deze heel kwetsbare doelgroep meer thuis nabij georganiseerd kan gaan worden.

3.3.14 **Te realiseren doelen bij speerpunt 3**

Met de boven beschreven activiteiten willen we over vier jaar de onderstaande doelen hebben gerealiseerd,

- ➡ *Alle reguliere scholen zijn zelf verantwoordelijk voor zo passend mogelijke inzet van het budget lichte ondersteuning.*
- ➡ *De lichte vormen van (groepsgewijze) arrangementen op de scholen zijn afgestemd op de populatie (geclusterde) leerlingen met een specifieke onderwijs- en zorgbehoefte (boven de basisondersteuning).*
- ➡ *De lichte vormen van (groepsgewijze) onderwijsondersteuning op de scholen zijn beschreven in het SOP en tussen de scholen te vergelijken.*

²⁶ Naast het Pleysiercollege Lesplaats Delft, is ook sprake van een TOM-klas op het Pleysiercollege Westerbeek.

- *De lichte vormen van extra onderwijsondersteuning binnen de school worden zoveel als mogelijk uitgevoerd door onderwijsprofessionals van de eigen school. Daarvoor heeft een opbouw van expertise binnen de scholen plaatsgevonden.*
- *Elke school werkt met een jaarplan, met daarin de (ontwikkel)afspraken en een tijdpad ten aanzien van het aanbod aan (gezamenlijke en groepsgewijze) onderwijs- en zorgarrangementen voor specifieke doelgroepen van minder naar meer intensief dat bijdraagt aan een dekkend netwerk.*
- *Het aantal leerlingen dat wordt doorverwezen naar een onderwijs- en zorgarrangement buiten de regio Delflanden/Haaglanden neemt structureel af ten opzichte van peildatum 31-12-2020.*
- *Het aantal leerlingen dat langer dan drie maanden thuis zit, zonder een zo passend mogelijke plaatsing in een onderwijs- en zorgarrangement is minder dan 10 per jaar.*
- *Het aantal leerlingen met een volledige onderwijsvrijstelling op grond van artikel 5a is kleiner dan op peildatum 31-12-2020.*
- *Het aantal leerlingen dat is aangewezen op gespecialiseerde ondersteuning in het VSO binnen Delflanden/Haaglanden neemt structureel af ten opzichte van peildatum 31-12-2020.*

3.3.15 Relatie activiteiten speerpunt 3 met meerjarenbegroting

De bekostiging van de verschillende activiteiten en ondersteuningsvormen worden gehaald uit diverse programma's: programma 1: passend onderwijs is zichtbaar in de school, programma 3, 4, 5, 6 en 12: (verschillende ondersteuningsvormen binnen) een dekkend netwerk, uit de rechtstreekse afdracht ondersteuningsbekostiging PrO en de rechtstreekse afdracht ondersteuningsbekostiging VSO, beide door DUO en de tussentijdse groeibekostiging VSO door het SWV VO. Alle staan opgenomen in de meerjarenbegroting. In jaarplannen en activiteitenplannen vindt daar waar noodzakelijk nadere uitwerking van kosten per begrotingsjaar plaats.

3.4 Speerpunt 4: Soepele overgangen in doorgaande schoolloopbanen

Gedurende hun schoolloopbaan ondervinden jongeren diverse overstapmomenten: de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs, de overstap van onderbouw naar bovenbouw en de overstap van voortgezet onderwijs naar middelbaar onderwijs of hoger onderwijs. Goede en zorgvuldige overgangen bieden de leerlingen de mogelijkheid om hun talenten te ontwikkelen en (later) een passende plek in de samenleving te krijgen. Voor kwetsbare leerlingen kan elke overstap een risico met zich meebrengen. Een van de grootste risico's is dat leerlingen voortijdig de school verlaten en/of thuis komen te zitten. Samen met de gemeenten en onze partners in het primair onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs ondersteunen we de scholen om de belangrijkste overgangen zo soepel mogelijk te laten verlopen, met daarbij met name aandacht voor kwetsbare leerlingen met een ondersteuningsbehoefte. We dragen er zorg voor dat alle leerlingen goed in beeld zijn en geen leerling tussen wal en schip valt.

3.4.1 Begeleiding in de overstap van PO naar V(S)O

Jaarlijks maken een kleine 1000 leerlingen binnen onze gemeenten Delft, Midden Delfland en Pijnacker-Nootdorp de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs. De organisatie SWV VO Delflanden voert in die overstap de onderstaande werkzaamheden uit.

– Organiseren en faciliteren van een effectieve en efficiënte overdracht van leerlingendossiers

In 2003 kreeg ons samenwerkingsverband vanuit de toenmalige bestuurders de opdracht om een effectieve en efficiënte overdracht te organiseren. Primair gaat het hier om de inrichting en het (financieel) in stand houden van een digitaal platform (Onderwijs Transparant) waardoor gegevens vanuit PO, conform de wettelijke eisen en de AVG-richtlijnen, veilig kunnen worden overgebracht naar VO. In het platform vinden er jaarlijks aanpassingen plaats, op basis van nieuwe wet- en regelgeving. Het SWV VO Delflanden organiseert daarnaast een helpdeskfunctie binnen OT, wanneer er sprake is van technische vragen vanuit PO of VO rondom OT en levert aan de schoolbestuurders overall managementrapportage over instroom in het VO vanuit het PO.

– *Dossierbegeleiding en advisering*

Binnen OT heeft het SWV VO Delfland een zorgmodule ingericht voor het PO. Hierin kunnen leerkrachten groep 8 en intern begeleiders in het primair onderwijs leerlingen aanmelden die mogelijk in aanmerking komen voor plaatsing in het Praktijkonderwijs en leerlingen waar zij zorgen of vragen over hebben in de overstap van PO naar VO (o.a. vragen over plaatsing in regulier of speciaal voortgezet onderwijs voor een leerling, niveau-advisering PrO/VMBO, best passende school aan de hand van ondersteuningsbehoefte leerling, ondersteuning bij dossieropbouw of verzoek om deelname aan overlegtafels met ouders en intern begeleiders bij specifieke zorgdossiers). Deze hulpvragen worden door een gedragswetenschapper van het samenwerkingsverband opgepakt. Bij leerlingen die mogelijk in aanmerking komen voor het Praktijkonderwijs of leerlingen op het grensvlak PrO/VMBO wordt een capaciteitstoets afgenomen, een aantal leerlingen wordt binnen de expertisegroepen besproken op basis waarvan verdere actie wordt uitgezet, voor weer andere leerlingen is alleen een telefonisch advies toereikend. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat een van de gedragswetenschappers daadwerkelijk samen met de basisschool en soms ook een deskundige vanuit het samenwerkingsverband primair passend onderwijs met de ouders en de leerling in gesprek gaat. Korte verslaglegging van de onderzoeksresultaten of het afgegeven advies wordt in de webapplicatie van Onderwijs Transparant gezet.

– *Helpdesk*

Gedurende en na de adviesperiode in het PO en de aanmeldperiode in het VO wordt het SWV VO Delfland met regelmaat telefonisch geconsulteerd door ouders, hulpverleners, leerplicht of scholen van voortgezet onderwijs gerelateerd aan het thema 'overstap PO-VO'. We gaan onderzoeken of een koppeling met het informatie- en adviespunt uit speerpunt 2 efficiënt en effectief kan zijn.

– *Ondersteuning bij passende plaatsing in V(S)O*

De gedragswetenschappers van het SWV kunnen door de ondersteuningscoördinatoren gevraagd worden om deel te nemen aan een overlegtafel met ouders en leerling ter bepaling van het best passende ondersteuningsaanbod binnen het voortgezet onderwijs. Gezamenlijk wordt onderzocht wat de leerling nodig heeft en welke mogelijkheden de aannemende school heeft om die ondersteuning te bieden en of daarbij nog afstemming met de jeugdhulp noodzakelijk is.

– *Coördinatierol in de afspraken over overstapbeleid PO – VO*

In overleg met de grootste schoolbestuurders PO en VO binnen Delflanden wordt de overstapprocedure en het te doorlopen tijdspad in de overstap PO naar VO door het SWV VO Delflanden jaarlijks opgesteld en beschikbaar gesteld aan de scholen van primair en voortgezet onderwijs. De afspraken zijn terug te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

In 2017 en 2018 heeft er, mede door aangescherpte wetgeving rondom overstap PO – VO, een aantal beleidsaanpassingen plaatsgevonden, waarbij ook een nauwere afstemming met de aanpalende samenwerkingsverbanden in Haaglanden en Rotterdam noodzakelijk was. In 2019 werd, bij de afhandeling van (zorg)dossiers ten behoeve van de aanmeldingen van het schooljaar 2019 – 2020 zowel op het niveau van het samenwerkingsverband als op het niveau van de scholen (plaatsingscommissies) geconstateerd dat veel van de (eerder gemaakte) beleidsafspraken niet meer goed werden opgevolgd. Op grond daarvan is in het najaar van 2019 door het SWV VO Delflanden een bijeenkomst georganiseerd voor primair en voortgezet onderwijs rondom het thema ‘overstap van PO naar VO’. De opbrengsten van die bijeenkomst zijn in het voorjaar van 2020 gedeeld met de schoolbestuurders. Dit heeft geleid tot een nieuwe bestuurlijke opdracht voor zowel het samenwerkingsverband primair passend onderwijs Delflanden als het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Delflanden:

- Formuleer adviezen over de technische mogelijkheden, voordelen, nadelen en wenselijkheid om als scholen van primair onderwijs en voortgezet onderwijs binnen de regio Delflanden aan te sluiten bij Onderwijs Transparant, zoals BOVO Haaglanden dit gebruikt, met de daaraan gekoppelde technische procedure.
- Formuleer adviezen over het eventueel herijken van de nu gehanteerde afspraken in de overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs en doe eventueel voorstellen.
- Omschrijf welke rol, taken en verantwoordelijkheden liggen bij bestuurders, schooldirecteuren, gemeenten en samenwerkingsverbanden in de specifieke overstapmomenten (in dit geval overstap PO-VO).

Eind 2020 is een werkgroep gestart met vertegenwoordigers vanuit PO en VO die de schoolbestuurders in 2021 gaat adviseren. De komende beleidsperiode wordt gebruikt voor de implementatie van vastgesteld (nieuw) beleid in de vorm van geactualiseerde werkafspraken/overstapprocedure en (tussentijdse) evaluatiemomenten. Uitwerking daarvan wordt opgenomen in jaarplannen.

3.4.2 Begeleiden in de overstap van V(S)O naar V(S)O

Het streven is om in de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs de plaatsing zorgvuldig te laten verlopen, zodat zoveel mogelijk leerlingen bij de start in het voortgezet onderwijs direct passend worden geplaatst en op die manier een ononderbroken onderwijsloopbaan kunnen hebben.

We weten echter dat er elk jaar leerlingen zijn die over (moeten) stappen van de ene school van voortgezet (speciaal) onderwijs naar een andere school van voortgezet (speciaal) onderwijs. De redenen waarom leerlingen overstappen zijn divers. Overstappen kan bijvoorbeeld voortkomen uit een verhuizing of omdat de leerling een profiel wil kiezen dat de stamschool niet aanbiedt. Het komt ook voor dat de leerresultaten van de leerling onvoldoende blijken aan te sluiten bij het onderwijsniveau dat de school biedt of dat de leerling meer ondersteuning nodig blijkt te hebben dan (vooralsnog) binnen de betreffende schoolsetting kan worden geboden. Een goed aannamebeleid en een stevige ondersteuningsstructuur op de scholen moeten zoveel mogelijk voorkomen dat deze laatste twee vormen van overstap nodig zijn. Daar waar een overstap van VO naar VO, van VO naar VSO of van VSO naar VO noodzakelijk of gewenst is, dient deze zo zorgvuldig mogelijk plaats te vinden.

– *Overstap van VO naar VO*

Aan het eind van elk schooljaar zijn er leerlingen die op grond van leerprestaties (soms gerelateerd aan de sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag) moeten overstappen naar een ander niveau of type van onderwijs. Het besluit hierover moet bijtijds en in gezamenlijkheid met ouders en leerling worden genomen, zodat tijdig een passende onderwijsplek elders voorhanden is. De scholen hebben hierin een inspanningsverplichting en een zorgplicht en dienen leerling en ouders te begeleiden naar de beter passende onderwijsplek.

De contouren voor een zorgvuldige overdracht van VO naar VO zijn in 2020 vanuit de organisatie samenwerkingsverband op papier gezet en worden in de komende beleidsperiode door de scholen verder uitgewerkt. Bekeken wordt daarbij of een overstapdossier, al dan niet met gebruik van de digitale webapplicatie van Onderwijs Transparant de scholen daarbij kan ondersteunen. Bij tussentijdse overstap faciliteert het SWV VO Delflanden de scholen in het organiseren van een plaatsingsoverleg voor het zoeken van een passende onderwijsplek.

– *Overstap van VO naar VSO*

Wanneer een leerling beter begeleid kan worden in het VSO worden, in de toeleiding naar en de plaatsing op het VSO, medewerkers van de organisatie samenwerkingsverband betrokken. Dit kan een begeleider passend onderwijs zijn, een gedragswetenschapper, maar ook een docent van het FLEX-College. In alle gevallen wordt in de overstap samengewerkt met de ouders, de leerling, de stamschool en de school waar de leerling naar toe uitstroomt.

– *Overstap van VSO naar VO*

Vanaf augustus 2018 is er tussen de samenwerkingsverbanden Delftlanden, Haaglanden, Westland en Zoetermeer afgesproken dat, in het kader van verminderen van bureaucratie, toelaatbaarheidsverklaringen voor leerlingen voor het VSO worden afgegeven voor de duur van de schoolloopbaan. Een van de opdrachten van de samenwerkingsverbanden is echter om de doorstroom vanuit VSO naar VO te stimuleren voor die leerlingen voor wie dat passend is. In het kader daarvan zijn er aanvullende afspraken gemaakt tussen het SWV VO Delflanden en het bestuur van het Pleyziercollege aangaande de overstap vanuit het VSO naar het VO.²⁷

Wanneer sprake is van een overstap van leerlingen vanuit de cluster 1,2 of 3 scholen naar scholen van regulier onderwijs, wordt er door de V(S)O-school rechtstreeks contact opgenomen met de VO-school, die het meest passende ondersteuningsaanbod heeft. Inhoud van SOP en kennis van de ondersteuningsstructuur op de school zijn hierbij richtinggevend. Gedragswetenschappers van het SWV VO Delflanden worden in het merendeel van de gevallen bij een doorplaatsing vanuit VSO naar VO betrokken.

De VSO-scholen hebben aangegeven, in bijzondere gevallen, behoefte te hebben aan symbiosetrajecten, waarbij de leerling staat ingeschreven op de VSO-school, en een deel van de lessen volgt op een school van regulier onderwijs waarmee de VSO school een overeenkomst heeft gesloten. In de komende beleidsperiode zal de mogelijkheid tot symbiosetrajecten tussen het VSO met het Praktijkonderwijs en het VMBO verder worden onderzocht.

3.4.3 Begeleiden in de overstap van V(S)O naar MBO, arbeid of dagbesteding

– *Inzet Icares beroepskeuze*

Het SWV VO Delflanden heeft de beschikking over een instrument voor loopbaanbegeleiding. Gebruik wordt gemaakt van Icares Professional, welke bestaat uit een breed aanbod aan verschillende testen, die al naar gelang de talenten, competenties, specifieke onderwijsbehoeften of de specifieke (fysieke) beperkingen van de leerling kunnen worden ingezet. De BPO-ers kunnen door de ondersteuningscoördinator of de studiedecaan van de school worden gevraagd om Icares in te zetten bij een leerling als second opinion in een beroepskeuzeprocess. Ook studiedecanen van de scholen zelf maken als second opinion wel gebruik van dit instrument. De testuitslagen bieden een handvat voor het gesprek. Op het eind wordt een rapport met uitslagen gegeneerd en beschikbaar gesteld aan school, ouders en leerling

– *VOROC*

Binnen de regio Haaglanden maken we momenteel nog gebruik van VOROC als digitaal systeem om de overdracht van leerlingen van VO naar MBO goed te organiseren. Met behulp van VOROC wordt relevante informatie over de

²⁷ Voor de afspraken die zijn gemaakt over de overstap van VSO Pleyziercollege naar regulier VO wordt verwezen naar bijlage 9. Momenteel wordt gewerkt aan vernieuwde afspraken. De meest recente afspraken staan op de website van het samenwerkingsverband.

leerling overgedragen aan de MBO-school van aanmelding en krijgen verantwoordelijken vanuit het VMBO een terugkoppeling van de aanmelding. VOROC is een initiatief van Spirit4you, een samenwerking van scholen voor VO, MBO en HBO en gemeenten in de regio Haaglanden. Spirit4you heeft als doel de overstap naar vervolgonderwijs en arbeidsmarkt voor jongeren te verbeteren en scholen te ondersteunen.

– *VSV-aanpak in samenwerking met het MBO*

De Rijksoverheid, scholen en gemeenten willen voorkomen dat leerlingen vroegtijdig de school verlaten, zonder een startkwalificatie te behalen. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal mbo 2, havo- of vwo-niveau. Daartoe werken gemeenten en scholen voor VO en MBO in regio's met elkaar samen. De overheid stelt financiële middelen ter beschikking om per regio een aantal maatregelen uit te werken om voortijdig schooluitval tegen te gaan en kwetsbare jongeren te begeleiden. Elke regio heeft een contactgemeente voor de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten en een contactschool, die de andere scholen vertegenwoordigt. Voor de vier samenwerkingsverbanden voor voortgezet onderwijs (Delflanden, Haaglanden, Westland en Zoetermeer) en de MBO-scholen, is het ROC Mondriaan de contactschool en de gemeente Den Haag de contactgemeente.

In 2019 – 2020 hebben de vier samenwerkingsverbanden en de MBO-scholen met elkaar het plan van aanpak uitgewerkt voor de beleidsperiode 2021 – 2024. In dit plan van aanpak staan de maatregelen die we voor onze jongeren willen ondernemen om voortijdige schooluitval tegen te gaan. Eind 2020 hebben de schoolbestuurders en de wethouders onderwijs van de betrokken gemeenten ingestemd met dit plan van aanpak. Hieronder staan de maatregelen in het plan van aanpak die door onze VO-scholen kunnen worden ingezet om vroegtijdig schooluitval te voorkomen. Het complete plan van aanpak is terug te lezen op de website van het SWV VO Delflanden.

Maatregel 1: Pluscoaching

Via het Pluscoachloket wordt laagdrempelig en kortdurend coaching voor jongeren ingezet. De verbinding tussen school-leerling-ouders staat centraal. Pluscoach is gepositioneerd tussen de ondersteuning vanuit de school en de voorzieningen vanuit de jeugdhulp. Wanneer meer zorg nodig blijkt, wordt doorgezet naar het lokale jeugdveld.

Maatregel 3: FLEX-service VO

Deze maatregel is een voortzetting van de vorige beleidsperioden. Binnen SWV VO Delflanden gaat het om een bijdrage aan de realisatie van de Time In voorzieningen binnen het VMBO. In deze voorzieningen krijgen de leerlingen maatwerkgerichte onderwijsondersteuning, al dan niet met een hulpverleningsaanbod. Voor veel leerlingen geldt dat er sprake is van (ernstige) gedragsproblemen (internaliserend of externaliserend), waardoor zij niet in een reguliere klas kunnen worden begeleid. Doel is om leerlingen weer terug te leiden naar de reguliere klas.

Maatregel 4: Maatwerktrajecten onderwijs en arbeid (MOA)

Deze maatregel maakt het mogelijk om maatwerkcoaches in te zetten voor jongeren tussen de 16 en de 27 jaar, die aangemeld worden bij het MBO vanuit een schoolinschrijving, maar waarbij risico op uitval dreigt. In de MOA wordt de integrale (multidisciplinaire) samenwerking met onderwijs, gemeenten, arbeidsmarkt en (jeugd)hulpverlening verder versterkt.

Maatregel 5: RMC-casemanagement

Deze maatregel wordt door de negen gemeenten uitgevoerd, waarbij naast de reguliere RMC-middelen ook VSV-middelen worden ingezet op casemanagement vanwege de omvang en de uitbreiding van de doelgroep. Met deze extra middelen kan ook worden ingezet op de uitval van kwetsbare doelgroepen, zoals uitval bij jongeren met multiproblematiek, nieuwkomers en statushouders en de sluitende aanpak van de jongeren van de Pro-, VSO en de entree-opleidingen. Het RMC-casemanagement richt zich op jongeren vanaf 18 jaar die voortijdig de school verlaten, zonder startkwalificatie. Zij worden benaderd voor een gesprek en een herorientatietraject. Curatief worden jongeren die zijn uitgevallen teruggeleid naar onderwijs of naar werk. Ondersteuning bij de stap naar de arbeidsmarkt is ook mogelijk voor jongeren uit het Praktijkonderwijs en het VSO.

– *Doorstroom naar arbeid of dagbesteding*

De meeste jongeren stromen na afronding van het V(S)O door naar MBO, HBO of universiteit. Veelal doen zij dit op eigen kracht of met ondersteuning van de ouders. Een aantal jongeren stroomt na het V(S)O uit richting arbeid, beschutte arbeidsplekken of dagbesteding. Voor sommige jongeren is het moeilijk om een passende vervolgplek te vinden. Zij hebben ondersteuning nodig op de verschillende leefgebieden: onderwijs, arbeid, financiën, huisvesting en zorg. Dit vraagt om maatwerk en samenwerking tussen de onderwijsprofessionals en onze partners bij de gemeenten en de jeugdhulp, waarbij er duidelijke afspraken gemaakt moeten worden wie wat wanneer gaat doen om de jongere zo goed mogelijk te begeleiden. In de komende beleidsperiode zullen we met de VSO-scholen en de Praktijkscholen de ideeën hierover verder gaan uitwerken. Deze worden opgenomen in de jaarplannen van het samenwerkingsverband en van de desbetreffende scholen.

3.4.4 Te realiseren doelen bij speerpunt 4

Met de boven beschreven activiteiten willen we over vier jaar de onderstaande doelen hebben gerealiseerd:

- *De rollen, taken en verantwoordelijkheden van schoolbestuurders, schooldirecteuren, gemeenten en samenwerkingsverbanden in de overstap van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs zijn geactualiseerd en helder beschreven in proces- en procedure afspraken.*
- *De overstap van V(S)O naar V(S)O vindt plaats conform beschreven proces- en procedure afspraken.*
- *Onze scholen hebben het voor onze RMC-regio opgestelde streefcijfer van een vermindering van het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in het kalenderjaar 2024 behaald, gemeten over het schooljaar 2023 – 2024.*
- *Het aantal leerlingen dat binnen het V(S)O tussentijds doorstroomt, op- of afstroomt, is in kaart gebracht. De opbrengsten zijn vertaald in verbetervoorstellen voor goede en zorgvuldige overgangen en doorgaande schoolloopbanen.*
- *Er zijn voldoende beschutte werkplekken en plekken voor arbeidsmatige dagbesteding voor kwetsbare jongeren.*

3.4.5 Relatie activiteiten speerpunt 4 met meerjarenbegroting

De bekostiging van de verschillende activiteiten en ondersteuningsvormen worden gehaald uit de programma's: begeleiders passend onderwijs (2), onderzoek en advies (7) en bestuur, organisatie en administratie (10), zoals omschreven in de meerjarenbegroting. In jaarplannen en activiteitenplannen vindt nadere uitwerking van kosten per begrotingsjaar plaats.

3.5 Speerpunt 5: Integrale samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en jeugdhulp

Sinds 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp (Jeugdwet), de bevordering van participatie (Participatiewet) en maatschappelijke ondersteuning (Wet maatschappelijke ondersteuning). Landelijk zijn de Wet Langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet nog van toepassing.

Het onderwijs en de gemeenten hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid en staan voor hetzelfde doel: jongeren maximale perspectieven bieden richting de volwassenheid. Dit vraagt om afstemming en samenwerking tussen de diverse partijen; samenwerkingsverbanden passend onderwijs, gemeenten, jeugdhulp en zorgverzekeraars en zorgkantoren.²⁸

In de periode 2014 - 2020 hebben we in de afstemming tussen onderwijs en gemeenten reeds belangrijke stappen gezet op de beleidsterreinen waarbij de jeugdgezondheidszorg, de jeugdhulp of de leerplicht betrokken zijn. Zo is in elk ondersteuningsteam op de scholen een zorgprofessional werkzaam, die wordt gefinancierd vanuit de gemeenten. Binnen de JGZ is een programmacoördinator 'regie op preventie' aangesteld, met als doel om voor het voortgezet onderwijs preventieve programma's beschikbaar te stellen, die zijn gericht op het voorkomen van

²⁸ Met de invoering van de Jeugdwet op 1 januari 2015 spreken we over jeugdhulp. Hierbinnen vallen alle vormen van hulp en ondersteuning, zoals licht verstandelijke beperking, opvoedvragen, opvoedhulp, jeugd-ggz, gehandicaptenzorg, ggz- en verslavingszorg, welzijn en maatschappelijke dienstverlening, thuisbegeleiding, thuiszorg en jeugdgezondheidszorg tot en met intensieve, zeer gespecialiseerde zorg in een al dan niet gesloten setting (jeugdzorgplus).

gezondheidsproblemen dan wel het reduceren van de gevolgen daarvan. De afspraken die daarover worden gemaakt met de scholen worden in een jaarkalender op de school vastgelegd. Er wordt op de scholen gewerkt met een gezamenlijk vastgesteld verzuimprotocol en op verschillende schoollocaties zijn vanaf 2020 maatwerkafspraken gemaakt rondom de inzet van leerplicht en de JGZ-verpleegkundige. Daarnaast heeft de gemeente de samenwerkingsverbanden en de schoolbesturen in de afgelopen jaren gefaciliteerd in diverse onderzoeken en evaluaties.

In de komende beleidsperiode continueren we de samenwerkingsafspraken tussen onderwijs, gemeenten en de jeugdhulp die al goed werken en maken we een slag in dat wat beter moet in de ogen van de scholen, de ouders, de leerlingen en de partners in onderwijs en zorg. We willen daarbij ook meer zichtbaar gaan maken of onze afspraken er in de praktijk toe doen, door gezamenlijk kritische kwalitatieve of kwantitatieve succesfactoren te benoemen.

In het rapport *Met andere Ogen* (Peeters, 2018)²⁹ en de beleidsnotitie *Evaluatie en verbeteraanpak passend onderwijs* (Ministerie van OC&W, 2020) wordt expliciet aandacht besteed aan de verbinding tussen onderwijs en de jeugdhulp. Het ministerie van OC&W heeft aangegeven dat samenwerkingsverbanden in deze verbinding een meer coördinerende rol dienen te vervullen. Zowel Peeters als de overheid constateren dat de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp nog verder moet worden versterkt. Ook wij herkennen die conclusie. De overheid gaat in de komende jaren een landelijke norm voor jeugdhulpondersteuning uitwerken die op elke school minimaal beschikbaar moet zijn.

Uit eerder onderzoek van Peeters (2008) komt naar voren dat we steeds hogere eisen aan onszelf en aan anderen stellen. Vertaald naar (passend) onderwijs en jeugdhulp constateert Peeters dat zowel ouders, professionals als de maatschappij het beste wil voor jongeren (zelfontplooiing). Er wordt gestreefd naar maximale resultaten en prestaties. De prestaties van een individu worden constant vergeleken met leeftijdgenoten, wat leidt tot meten, oordelen en selecteren. Ook scholen voelen de druk om hoog te scoren op toetsen, want daarop worden zij beoordeeld. De prestatiedruk, de bovenmatige transparantie-eisen en de segmentering leiden tot veel uitval, verkeerde keuzes, eisend gedrag en oordelen. Ook constateert Peeters dat er een steeds verdere beperking is van het begrip "normaal". Volgens Peeters is een cultuurverandering nodig om dit tij te keren, wat niet gemakkelijk zal zijn. Nu moet het kind passend gemaakt worden voor het systeem. Maar de kernvraag die wij allen moeten beantwoorden is: wat heeft dit kind nodig, hoe gaan we dat organiseren en met wie? (Peeters, 2008).

De samenwerkingsverbanden PPO Delflanden, Berséba en VO Delflanden trekken in gezamenlijkheid op met de gemeenten in de verbetering van de samenwerking en verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. De samenwerkingsverbanden en gemeenten voeren regelmatig 'op overeenstemmingsgericht overleg' of OOGO. In de 'beleidsgroep OOGO' worden gezamenlijke onderwerpen en verantwoordelijkheden doorgesproken en op elkaar afgestemd. In 2020 is binnen deze beleidsgroep intensief samengewerkt aan de voorbereiding van dit ondersteuningsplan, waarbij de ambitie en de koers voor de komende beleidsjaren is uitgezet. We betrekken het NJI om ons hierin te adviseren en te ondersteunen en een bijdrage te leveren aan een krachtige vertaalslag van dromen naar meetbare doelen en daaraan gekoppelde acties. De missie van ons samenwerkingsverband, zoals geformuleerd in het eerste hoofdstuk van dit beleidsplan, komt voort uit de gezamenlijke overstijgende ambitie geformuleerd tussen ons samenwerkingsverband en onze gemeenten:

'We willen dat onze kinderen gezond, veilig en kansrijk opgroeien en hun talenten zodanig ontplooien, zodat zij naar eigen vermogen als burgers kunnen participeren in onze samenleving'

Om dit te kunnen realiseren kiezen we er voor om in de komende beleidsperiode in twee thema's specifiek te investeren: samenwerking in het preventief jeugddomein en integraal samenwerken en arrangeren in onderwijs en zorg. Per thema beschrijven we onze beoogde ambitie en de activiteiten op hoofdlijn die we willen uitvoeren om die ambitie te bereiken. De concrete aanpak wordt verder uitgewerkt in jaarplannen van het

²⁹ 'Met andere ogen, advies voor versnelling en bestending van de samenwerking onderwijs-zorg-jeugd', René Peters, november 2018.

samenwerkingsverband, de onderliggende scholen en de gemeenten en omvatten de jeugdhulp, de leerplicht en daar waar nodig het leerlingenvervoer en de onderwijshuisvesting. Daar waar kan sluiten we aan bij de regiovisie jeugdhulp, waarbij we open staan van leren met elkaar. De thema's en activiteiten zijn logischerwijs integraal verbonden aan en her en der overlappend aan de hierboven beschreven speerpunten.

3.5.1 Samenwerken in preventief jeugddomein

‘Voorkomen is beter dan genezen’. We vinden het belangrijk dat signalen van jeugdigen thuis, op school en in de omgeving in een zo vroeg mogelijk stadium worden herkend, zodat er snel gehandeld kan worden om verergering van problematiek te voorkomen. Daarbij zien we het belang van het normaliseren van alledaagse vragen, zorgen en problemen rond de ontwikkeling van een kind in het onderwijs en binnen opvoeden en opgroeien. Ouders, docenten en andere professionals handelen vanuit dit perspectief. We gaan er daarbij vanuit dat ouders, docenten en professionals veel problemen zelf op kunnen lossen als we uitgaan van het normaliseer-perspectief. Met het versterken van het eigen probleemoplossend vermogen zetten we onszelf en de ander in hun kracht.

Er is hier een belangrijke rol weggelegd voor de JGZ, die de algemene gezondheid en ontwikkeling van alle jongeren volgt tot aan de leeftijd van 16-18 jaar en een verbindende schakel is tussen jongeren/ouders, scholen en (huis)artsen.

De samenwerking en afstemming binnen het preventief jeugddomein verloopt over het algemeen goed. We kunnen nog een verbeterslag gemaakt worden als het gaat om vroegtijdige signalering, de integraliteit van samenwerken en actief handelen vanuit het normaliseer-perspectief. Om de samenwerking in het preventief jeugddomein de komende vier jaar te versterken, hebben we de volgende ambitie geformuleerd:

We handelen actief vanuit het normaliseer-perspectief en streven ernaar om signalen van jeugdigen thuis, op school en in de omgeving in een zo vroeg mogelijk stadium te herkennen, zodat er snel gehandeld kan worden om verergering van problematiek te voorkomen.

Om deze ambitie te kunnen realiseren zetten we de onderstaande activiteiten en strategieën in:

- 1) We versterken het probleemoplossend vermogen van docenten, ouders, leerlingen en jeugdprofessionals door:
 - Deskundigheidsbevordering te bieden, gericht op preventief signaleren en handelingsgericht werken.
 - Training te geven gericht op gespreksvaardigheden, rol en houding van docenten en professionals bij advisering van jongeren en ouders (normaliseren van gedrag, voldoende is goed genoeg).
 - Voorlichting te geven over gezondheidsthema's aan ouders, leerlingen en partners in onderwijs en zorg³⁰;
 - Ontmoetingsmomenten te organiseren tussen professionals uit het onderwijs, de jeugdhulp en de gemeenten: op casuïstiek niveau (vraaggerichte ondersteuning, ondersteuningsteams, multidisciplinaire

³⁰ Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de ‘Top tien beschermende factoren. Voor een positieve ontwikkeling van jeugdigen. NJI, 2018

- overlegtafels), op schoolniveau (ontwikkelingsgerichte jaarafspraken, evaluatiemomenten) en op niveau van het samenwerkingsverband (interviewgroepen, lerende netwerken, reflectiebijeenkomsten).
 - Op elke school een passend ondersteuningsaanbod in het preventief sociaal jeugd domein aan te bieden dat aansluit op de behoeften van de populatie jongeren binnen de school.³¹
 - Een stevige ondersteuningsstructuur binnen alle scholen te stimuleren, met inzet van deskundigheid vanuit onderwijs, samenwerkingsverband, gemeenten, en zorg.
 - Verzamelen, analyseren en bespreken van bevindingen, resultaten en cijfers met de partners in onderwijs en zorg.
- 2) We werken met elkaar samen om (zorgwekkend) verzuim tegen te gaan.
Hiervoor is nodig dat:
- Alle partners worden betrokken: onderwijs, ouders, leerling, leerplicht en JGZ;
 - Er duidelijke procesafspraken zijn over wie wat wanneer doet, wie waarvoor verantwoordelijk is. Alle betrokkenen handelen hier ook naar;
 - Er wordt gewerkt met een duidelijk protocol of middels een duidelijke methodiek (verzuimprotocol, M@zI-methodiek);
 - De leerplicht en de JGZ preventief en licht curatief ingezet kunnen worden op de scholen;
 - Verzamelen, analyseren en bespreken van bevindingen, resultaten en verzuimcijfers met de partners in onderwijs en zorg.
- 3) We willen de informatie over onze overstapmomenten verbeteren voor leerlingen en hun ouders met als doel dat de overstap harmonieus verloopt en dat leerlingen op de juiste onderwijsplek starten.
Dit doen we door:
- Netwerkbijeenkomsten te organiseren voor de partners die bij de overstapmomenten zijn betrokken.
 - Heldere protocol- en procesafspraken te maken.
 - Informatie over de overstapmomenten voor ouders/verzorgers in verschillende talen beschikbaar te stellen.
 - Zorg te dragen voor actuele informatie over het ondersteuningsaanbod op de websites scholen en op website samenwerkingsverband.
 - Een Informatie-en adviespunt in te richten op het niveau van het samenwerkingsverband, met daarin mogelijk ook een rol voor de leerplicht en de JGZ.
 - Inzet van de expertisegroepen NT-2 en cluster 3 en 4 in de overstap PO-VO.
 - Verzamelen, analyseren en bespreken van bevindingen, resultaten en doorstroomcijfers met de partners in onderwijs en zorg.

3.5.2 Integraal samenwerken en arrangeren in onderwijs en zorg

Soms is er niet alleen extra ondersteuning nodig vanuit de school, maar ook vanuit andere disciplines, zoals jeugdhulp. De verschillende levensgebieden moeten dan goed met elkaar worden verbonden. We spreken dan van een onderwijs-zorg arrangement, waarbij sprake is van gedeeld eigenaarschap van meerdere ketenpartners. Het lukt nog niet altijd om voor elke leerling die dat nodig heeft de juiste integrale ondersteuning te realiseren. We komen hindernissen tegen als onvoldoende zicht op beschikbare en passende expertise, langs elkaar heen werken in plaats van integraal samenwerken, onvoldoende afstemming over de inzet van zorg wanneer een leerling uit een andere regio dan van het eigen samenwerkingsverband komt en onduidelijkheid over de financiële bijdrage van de diverse partijen. Er kan een verbeteringsplan worden gemaakt op integraal arrangeren en financieren, het creëren van voldoende passende onderwijsplekken, de afstemming in zorg voor leerlingen op onze scholen die wonen in aanpalende regio's en de beschikbare zorg binnen onze regio.

De ambitie die we met elkaar hebben geformuleerd, is:

Alle jongeren hebben recht op onderwijs en zorg, binnen een passende plek, zo thuis nabij mogelijk.

³¹ We kunnen hierbij gebruik maken van de preventiematrix verbinding onderwijs – jeugdhulp, NJI, 2020

Om deze ambitie te realiseren zetten we de volgende activiteiten en strategieën in:

- 1) De samenwerkingsverbanden en de gemeenten organiseren binnen gezamenlijk thuiszittersbeleid een doorbraakaanpak met doorzettingskracht voor die jongeren voor wie het aanbod aan onderwijs- en zorg onvoldoende passend is gebleken of voor jongeren waarbij er stagnaties optreden in een aanbod onderwijs en/of zorg.
Hiervoor is nodig:
 - Iedere jongere voor wie het aanbod van onderwijs- en zorg onvoldoende passend is, is in beeld. Het gaat hierbij met name om (dreigende) thuiszitters en jongeren met een onderwijsvrijstelling. De scholen gebruiken hierbij Onderwijs Transparant om de jongeren te registreren en de jongeren te monitoren.
- 2) We gaan zorgen dat jeugdhulp en onderwijs- en zorgarrangementen meer flexibel, dichterbij en daar waar kan binnen de school georganiseerd gaan worden.
Daarvoor is nodig dat:
 - Het zorgaanbod en de zorgvoorzieningen in de regio in kaart worden gebracht.
 - Op basis van een populatie-analyse op de scholen, zicht is op de zorgbehoefte binnen het onderwijs.
 - Op basis van de zorgbehoefte binnen het onderwijs, zicht is op wat er nog aan aanbod ontbreekt en hoe dit aanbod er uit zou moeten zien.
 - Nieuw zorgaanbod en/of zorgvoorzieningen worden verbonden aan het onderwijs.
 - Het proces van maatwerkgericht arrangeren wordt belegd bij het ondersteuningsteam op de school.
- 3) Waar mogelijk maken we de slag van een individueel gericht jeugdhulp aanbod naar een collectief gericht jeugdhulp aanbod.
Daarvoor is nodig:
 - Inzicht is in de overkoepelende zorgbehoeften van leerlingen binnen het onderwijs (doelgroep analyse).
 - Uitwisseling is van ontwikkelingen in en tussen regio's en leren van elkaar.
- 4) Jongeren die (tijdelijk) een zorgaanbod krijgen buiten de school, krijgen vanuit de stamschool onderwijs naar draagkracht en belastbaarheid.
Daarvoor is nodig dat:
 - Er duidelijke afspraken worden gemaakt tussen de partners in onderwijs en zorg.
- 5) We willen ervaring opdoen in het formatief inzetten van een jeugdhulppartner in het V(S)O, wanneer de zorgbehoefte binnen de schoolcontext groot is. Intensieve hulp kan op die scholen dan snel worden ingezet.
- 3) We maken duidelijke afspraken over het ontwikkelperspectief van de jongere en leggen vast wie wat gaat doen om daaraan bij te dragen. Eén persoon houdt daarbij de regie op de onderwijsondersteuning en één persoon houdt daarbij regie op de ingezette zorg. Alle betrokkenen gezamenlijk zijn verantwoordelijk voor één integraal onderwijs- en zorgarrangement.
- 4) Ook jongeren met een complexe zorgbehoefte hebben leerrecht. We onderzoek met elkaar welk vorm van onderwijs nog mogelijk is bij leerlingen, om een volledige onderwijsopheffing te voorkomen. De organisatie SWV VO Delflanden wordt te allen tijde bijtijds om advies gevraagd bij een verzoek om een onderwijsvrijstelling.
- 5) Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het leerlingenvervoer. Leerlingenvervoer moet de ontwikkelkansen van leerlingen niet belemmeren. De gemeenten en de organisatie SWV VO Delflanden informeren elkaar wederzijds en tijdig over ontwikkelingen met betrekking tot dit onderwerp.
- 6) Samenwerkingsverbanden, scholen en gemeenten gaan samenwerken in huisvestingsbeleid om te komen tot huisvesting waar integraal onderwijs en zorg kan worden geboden.
- 7) Samenwerkingsverbanden, VSO-scholen en gemeenten doen nader onderzoek naar de hoeveelheid van en diversiteit in beschikbare beschutte werkplekken en plekken voor arbeidsmatige dagbesteding. Ook wordt onderzocht in hoeverre we voor dit type plekken al kunnen spreken van een meer inclusieve samenleving.
- 8) Alle betrokken professionals zijn verantwoordelijk voor de jongere met een ondersteuningsbehoefte. We informeren elkaar als we onvoldoende in de behoeften van een jongere kunnen voorzien, kijken actief met elkaar mee en ondersteunen elkaar om de mogelijkheid te bieden om te groeien en te ontwikkelen.

3.5.3 Te realiseren doelen bij speerpunt 5

Met de boven beschreven activiteiten willen we, naast een aantal doelen die al zijn geformuleerd in de voorgaande speerpunten, over vier jaar de onderstaande doelen hebben gerealiseerd:

- *Ouders weten waar ze terecht kunnen voor lichte opvoed- en opgroei-ondersteuning bij het versterken van hun normale leven. Ouders, docenten en jeugdprofessionals zijn het eens over wat goede oplossingen zijn.*
- *Op elke schoollocatie is een passend ondersteuningsaanbod in het preventief sociaal jeugddomein dat aansluit op de behoefte van de populatie jongeren binnen de school.*
- *Op de scholen wordt, conform vastgelegde proces- en procedure afspraken, snel geacteerd op (zorgwekkend) ziekteverzuim om thuiszitten te voorkomen.*
- *Binnen de gemeentegrenzen van het SWV VO Delflanden is een doorbraakaanpak met doorzettingsmacht in de opgeschaalde ondersteuningsstructuur geïmplementeerd en geborgd.*
- *Leerlingen die tijdelijk een andere plek (o.a. onderwijs, jeugdhulp, zorg, justitie) krijgen, blijven in beeld van de school en krijgen vanuit de stamschool onderwijs naar draagkracht en belastbaarheid.*
- *Binnen de gemeentegrenzen van het SWV VO Delflanden is een ontwikkeling in gang gezet richting inclusievere onderwijs- en zorgvoorzieningen, waardoor meer leerlingen thuisnabij onderwijs kunnen krijgen.*
- *Voor leerlingen die zijn aangewezen op onderwijs- en/of zorg buiten onze eigen regiogrenzen, worden de belangen van een individuele leerling afgewogen, bij de besluitvorming over het leerling vervoer.³²*
- *Er is onderzoek gedaan naar hoeveelheid, diversiteit en inclusiviteit van beschikbare beschutte werkplekken en plekken voor arbeidsmatige dagbesteding voor kwetsbare jongeren.*
- *Vanuit de gezamenlijke visie, krachtenbundeling en aanpak, hebben de gemeenten en het samenwerkingsverband verbindingen gerealiseerd op het snijvlak van onderwijs en zorg voor jeugd, om jongeren verder te brengen in hun ontwikkeling.*

3.6 Speerpunt 6: Werken aan transparant kwaliteitsbeleid in het samenwerkingsverband

Om passend onderwijs en een dekkend netwerk te kunnen realiseren krijgt de organisatie SWV VO Delflanden jaarlijks financiële middelen vanuit de overheid. Die financiële middelen verdelen we over de scholen op basis van de afspraken in het ondersteuningsplan. Aan het eind van een kalenderjaar moet het samenwerkingsverband zich over het gevoerde beleid, de behaalde resultaten en de daarvoor ingezette middelen verticaal verantwoorden naar de Raad van Toezicht, de Ondersteuningsplanraad (OPR) en het ministerie van OCW. Het betreft hier alle middelen, ook bijvoorbeeld de gelden die aan de deelnemende schoolbesturen zijn doorbetaald of de inzet in menskracht die door derden direct aan het samenwerkingsverband beschikbaar wordt gesteld. Om verticaal te kunnen verantwoorden, is een horizontale verantwoording nodig. Die horizontale verantwoording wordt opgehaald bij de deelnemende scholen en schoolbesturen. Medewerkers van het samenwerkingsverband voeren meerdere keren per jaar voortgangs- en ontwikkelgesprekken met directeuren en ondersteuningscoördinatoren van de V(S)O-scholen gerelateerd aan de afspraken in het ondersteuningsplan en de afspraken in SOP en jaarplannen. Hierover wordt gerapporteerd. Scholen moeten in ieder geval één keer per jaar zelf schriftelijk hun eigen projecten evalueren middels bijbehorend verantwoordingsformat.

Een goede verantwoording start bij een goede planvorming. Die vraagt om concrete doelen, meetbare beoogde resultaten en activiteiten waarvan helder is wat er mee beoogd wordt. Ons samenwerkingsverband is daarin op weg, maar kan hierin nog wel de nodige verbeterlagen maken. We willen transparant zijn en zijn hierin nog lerend. Het vraagt onder meer om heldere communicatie, openheid en eerlijkheid en een duidelijke kwaliteitscyclus van plannen, acteren, evalueren en bijstellen. Dat zowel op het niveau van de schoolbesturen en scholen, als op het niveau van de organisatie samenwerkingsverband.

Op schoolniveau zien we transparantie en kwaliteitsbeleid bijvoorbeeld terug in de afspraak dat al datgeen de school vanuit de eigen basisondersteuning of met inzet van het samenwerkingsverband kan bieden, staat beschreven in het SOP van de school. Het rendement van de inzet van basisondersteuning wordt bewaakt door de ondersteuningscoördinator. De schooldirectie draagt de eindverantwoordelijkheid dat het niveau van de

³² Verwezen wordt naar de notitie 'Als de weg naar passend onderwijs niet passend is' Beleid, besluit en uitvoering leerlingenvoer conform het Kinderrechtenverdrag, De Kinderombudsman, augustus 2019.

basisondersteuning op orde is of komt. De ontwikkelpunten, doelen en ambities op het gebied van de basisondersteuning en de extra ondersteuning die de schoollocaties formuleren en vastleggen in hun SOP of jaarplan, worden jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld aan de hand van een gezamenlijk format 'evaluatie basisondersteuning'. Schoolbesturen voeren het gesprek met hun directeuren over de kwaliteit van de basisondersteuning. De bestuurder van het samenwerkingsverband wordt bij de gesprekken betrokken of over de behaalde resultaten en de ontwikkelagenda voor het daarop volgend schooljaar geïnformeerd.

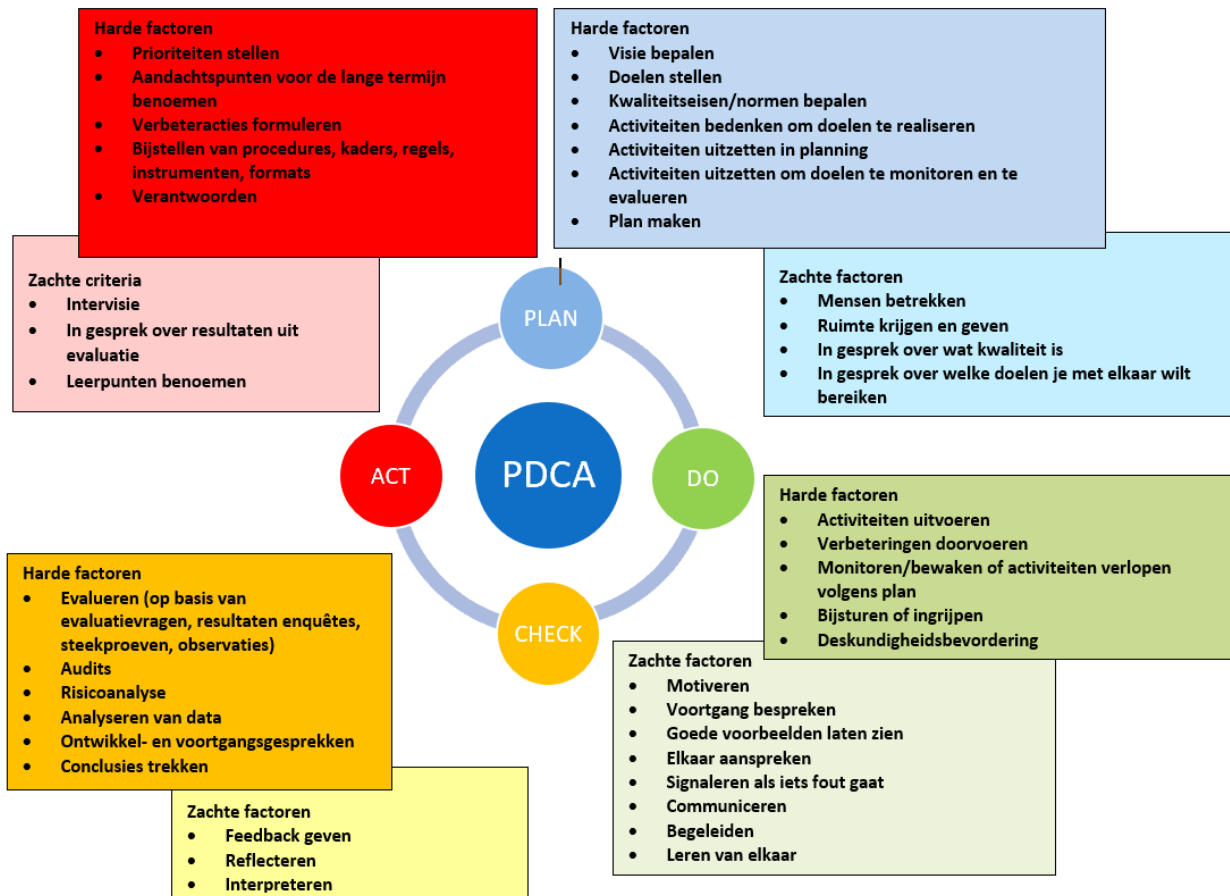
Wanneer een leerling extra onderwijssteuning nodig heeft, worden de afspraken hierover afgestemd met ouders en leerling en vastgelegd in een OPP. Minimaal twee keer per jaar vindt over de voortgang van de ondersteuning overleg plaats met alle betrokken partijen. Daar waar nodig worden doelen bijgesteld. Naarmate leerlingen méér ondersteuningsbehoeften hebben, gaan ook andere partijen "van buiten de school" een belangrijke rol spelen en wordt er met elkaar samengewerkt om te komen tot een integraal onderwijs- en zorgaanbod. Bij het werken aan gezamenlijke doelen of aan één gemeenschappelijk plan, gaan we zorgvuldig om met persoonsgegevens. Scholen, samenwerkingsverband en gemeenten zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de onderwijs- en zorgarrangementen. Om de kwaliteit goed te kunnen meten, maken we gebruik van een (gezamenlijke) tevredenheidsmeting.

Om ons te kunnen blijven ontwikkelen en daarin ook transparant te kunnen zijn, willen we ons laten leiden door de onderstaande principes:

- De beleidskeuzes die we maken, zijn gevoed vanuit de behoeften van de scholen en de doelgroep kwetsbare leerlingen die we in huis hebben.
- We houden in onze beleidskeuzes rekening met de uitvoerbaarheid.
- Wat we doen, doen we goed.
- We leren van eerdere ervaringen: activiteiten worden jaarlijks geëvalueerd aan de hand van beoogde doelen en behaalde resultaten en op basis daarvan (aangepast) gecontinueerd of gestopt.

We hanteren in ons werk de onderstaande kwaliteitscyclus.

3.6.1 Kwaliteitsbeleid op het niveau van de organisatie samenwerkingsverband

- *Ondersteuningsplan*

Eens per vier jaar stellen we een ondersteuningsplan op en een meerjarenbegroting. Het ondersteuningsplan wordt gebruikt als een koersplan, waarin onze ambities of speerpunten, de in te zetten activiteiten en wat we daarmee beogen op hoofdlijn worden beschreven. De input hiervoor verkrijgen we in gesprek met onze partners in onderwijs en zorg, de evaluatie van het gevoerde beleid in de voorafgaande beleidsperiode, de landelijke ontwikkelingen en de behoeften van de scholen en de leerlingen. Het ondersteuningsplan voldoet aan de wettelijke voorschriften.

- *Jaarplan en activiteitenplanners*

We stellen per jaar een jaarplan op met een bijbehorende begroting op basis van de actuele kengetallen en cijfers. Cijfers over leerlingaantallen halen we uit DUO. Het jaarplan heeft een directe relatie met de ambities, speerpunten en activiteiten in het ondersteuningsplan. Het jaarplan omvat onze structurele werkzaamheden, werkzaamheden die voortvloeien uit personeelsbeleid, en de programma's/projecten die we op basis van onze afspraken met de scholen gaan uitvoeren binnen de kaders van het ondersteuningsplan. Per jaar wordt geconcretiseerd wat we in dat jaar willen realiseren. Voor specifieke programma's en projecten wordt het jaarplan soms nog verder uitgewerkt in een activiteitenplan met tijdgebonden afspraken.

- *Toetsing van beleid*

Overleggen, gesprekken, evaluaties, bijeenkomsten, reflectiemomenten, etc. bieden de input voor een oordeel over de realisatie van ons jaarplan en het gevoerde beleid. De directeur-bestuurder bespreekt de voortgang met de directiekring, de beleidsgroep OOGO en met de Raad van Toezicht. We gebruiken kwalitatieve en kwantitatieve data om te beoordelen of we de goede dingen goed doen. Waar nodig sturen we bij. We bespreken periodiek wat goed gaat en wat beter kan. We gebruiken daarbij de informatie van de scholen, waaronder de schoolondersteuningsprofielen, de tevredenheidsmetingen, de jaarverslagen van de scholen en het samenwerkingsverband, informatie uit de collegiale visitaties of de zelfevaluaties en signalen uit de netwerkgroepen.

- *Managementrapportage*

Drie tot vier keer per jaar stelt de directeur-bestuurder een managementrapportage op voor de Raad van toezicht, waarin algemene ontwikkelingen binnen de organisatie samenwerkingsverband worden beschreven en de voortgang op de geplande activiteiten. Daarnaast wordt gerapporteerd over de financiën van het SWV in relatie tot de verschillende programma's, zodat we tijdig kunnen bijsturen indien noodzakelijk.

- *Input van de OPR*

De OPR heeft drie keer per jaar overleg met de directeur-bestuurder over de ontwikkelingen op de speerpunten in het ondersteuningsplan. Minimaal een keer per jaar ontmoeten OPR, Raad van Toezicht en directeur-bestuurder elkaar om met elkaar in gesprek te gaan over de voortgang van het ondersteuningsplan.

- *Jaarverslag*

In het jaarverslag worden de resultaten die zijn behaald op de verschillende programma's, activiteiten en speerpunten beschreven en gerelateerd aan de gerealiseerde begroting. Het jaarverslag wordt gebruikt ter verticale en horizontale verantwoording en reflectie van het afgelopen jaar en als input voor nieuwe activiteiten of bijstelling van programma's. Het jaarverslag voldoet aan de wettelijke richtlijnen.

- *Toezicht door de Inspectie van het Onderwijs*

De inspectie heeft de wettelijke opdracht om elk samenwerkingsverband minstens een keer in de vier jaar te bezoeken. Ons samenwerkingsverband zal in 2023 of 2024 weer worden bezocht. Tijdens het bezoek wordt gekeken naar wat goed gaat, wat beter kan en wat beter moet. Het vierjaarlijks onderzoek bij besturen van samenwerkingsverbanden bestaat uit:

- Rondetafelgesprekken met verschillende betrokkenen van de scholen die zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband.
- Onderzoek bij het samenwerkingsverband zelf, middels gesprekken met betrokkenen vanuit de organisatie van het samenwerkingsverband en document-analyses.
- Verificatieonderzoek bij de aangesloten scholen, die inzichtelijk moeten maken in hoeverre scholen het beleid van het samenwerkingsverband volgen.
- Onderzoek op het FLEX-College, waarbij de kwaliteit van het onderwijs wordt getoetst.

De inspectie rapporteert over de bevindingen. De bevindingen worden opgenomen in het jaarverslag van het samenwerkingsverband en kunnen aanleiding geven tot verbeteracties die dan worden opgenomen in het daarop volgend jaarplan.

3.6.2 Kwaliteitsbeleid op het niveau van de scholen

🔄 *Ontwikkelingsperspectiefplannen*

Scholen stellen voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte die een aanbod krijgen vanuit de extra ondersteuning een ontwikkelperspectiefplan (OPP) op³³. De verplichte onderdelen van het ontwikkelperspectief staan beschreven in de wet en zijn: de verwachte uitstroombestemming van de leerling,

³³ Het Praktijkonderwijs en het Voortgezet Speciaal Onderwijs stellen voor alle leerlingen een OPP op.

de onderbouwing van de verwachte uitstroombestemming van de leerling (met in elk geval een weergave van de belemmerende en bevorderende factoren) (algemeen deel van een OPP) en een beschrijving van de te bieden ondersteuning en begeleiding en - indien aan de orde - de afwijkingen van het (reguliere) onderwijsprogramma (handelingsdeel van een OPP). Het SWV VO Delflanden heeft hiervoor een format ter beschikking gesteld, dat is terug te vinden op de website. Ouders hebben instemmingsrecht op het handelingsdeel van het OPP.³⁴

De scholen wisselen met BRON uit welke leerlingen op de school een OPP hebben. Doelen in een OPP worden minimaal halfjaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld, samen met leerling, ouders en partners in onderwijs en jeugdhulp. Van de evaluatie wordt verslaglegging gedaan, welke wordt opgenomen in het OPP. In de jaarlijkse eindevaluatie wordt de tevredenheid van ouders, leerling en partners in onderwijs en zorg, meegenomen als onderdeel van de evaluatie.

Twee keer per jaar (januari en juni/juli) hebben de gedragswetenschapper van het SWV VO Delflanden en de ondersteuningscoördinator een gesprek over de bevindingen en de resultaten van de uitgezette extra ondersteuning op de desbetreffende school. De input wordt gebruikt van het bestuurlijk jaarverslag en eventueel nieuw beleid in jaarplan.

➤ *Registratie en monitoring zeer zorgwekkend (ziekte)verzuim en thuiszitten*

Jongeren met zeer zorgwekkend (ziekte)verzuim en jongeren die (dreigen) thuis te komen zitten of waarvoor een onderwijsvrijstelling wordt aangevraagd, worden door de school structureel in beeld gebracht en gemonitord. Het SWV VO Delflanden heeft hiervoor binnen de beveiligde webapplicatie van Onderwijs Transparant een aparte module ('zeer zorgwekkend verzuim') ingericht. De behoeften van deze leerlingen worden in kaart gebracht en er worden acties in gang gezet om het zeer zorgwekkend (ziekte)verzuim te reduceren en het (dreigend) thuiszitten op te heffen. Medewerkers van het samenwerkingsverband (BPO-ers en gedragswetenschappers) worden in een vroegtijdig stadium bij deze kwetsbare leerlingen betrokken.

De directeur-bestuurder van het SWV VO Delflanden gebruikt de data in de module vier keer per jaar (maart, juni, september, december) om de schoolbestuurders en de onderwijsinspectie te informeren over het aantal thuiszitters binnen ons samenwerkingsverband. Tevens worden er op basis van de stagnerende casuïstiek thuiszitterstafels georganiseerd, waarbij doorzettingskracht wordt belegd.

➤ *Schoolondersteuningsprofielen*

Het schoolondersteuningsprofiel van de school wordt jaarlijks ge-update. Ontwikkelingen in de basisondersteuning en de extra ondersteuning binnen de school worden hierin verwerkt. Een geactualiseerde versie van het SOP staat rond november/december weer op de website van de scholen. Gesprekken over de inhoud van het SOP tussen (expertisegroepen van het) samenwerkingsverband en de school geven input voor jaarplannen en nieuw te ontwikkelen beleid.

➤ *Verantwoording over ontvangen beschikkingen*

Jaarlijks biedt iedere school, op basis van de ontvangen beschikkingen, inzicht in de opbrengsten van een project of groepsarrangement. Dit aan de hand van de verantwoordingsformat. In de komende beleidsperiode wordt daarbij ook gebruik gemaakt van een aantal kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren. De verstrekte informatie wordt gebruikt als signaal en voor ontwikkelgesprekken.

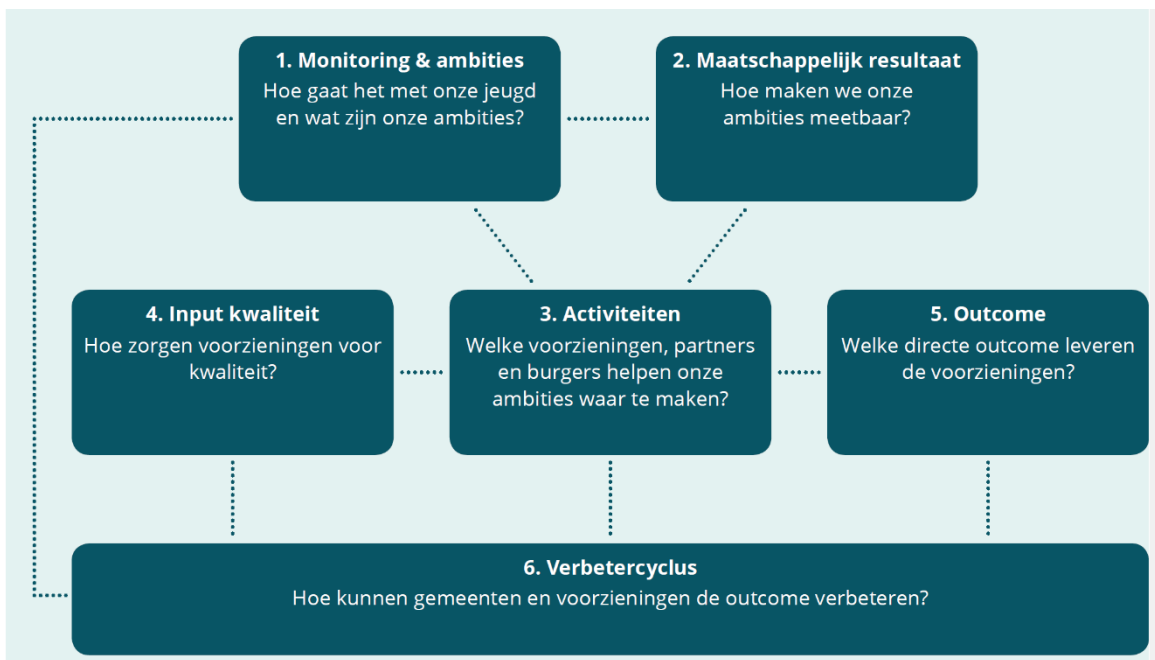
➤ *Intercollegiale visitatie*

Vanaf 2021 gaan de directeuren van de V(S)O-scholen aan de slag met intercollegiale visitatie als instrument voor ontwikkeling van de ondersteuningsstructuur binnen de school en binnen het samenwerkingsverband.

³⁴ Het instemmingsrecht van ouders is per wet geregeld vanaf 01-08-2017. Binnen Delflanden voeren we over het handelingsdeel van het OPP 'op overeenstemminggericht overleg' (OOGO) met ouders en leerling. Van dat OOGO wordt verslaglegging gedaan.

3.6.3 Kwaliteitsbeleid in de samenwerking met de gemeenten

De organisatie SWV VO Delflanden, de gemeenten en de twee samenwerkingsverbanden voor het primair passend onderwijs in Delflanden (PPO Delflanden en Berséba) willen in deze beleidsperiode meer sturen op de opbrengsten van de afspraken die tussen gemeenten en de samenwerkingsverbanden zijn gemaakt. We laten ons hierbij ondersteunen door het NJI en maken gebruik van de door hen ontwikkelde kwaliteitsmonitor³⁵.

De kwaliteitsmonitor, waarbij we werken met ambities, gewenst maatschappelijk resultaat en bijbehorende indicatoren, sluit goed aan bij het transparant maken van onze opbrengsten. In 2021 – 2025 werken we onze gezamenlijke ambities en indicatoren verder uit aan de hand van bestaande afspraken en eventueel nieuw te ontwikkelen beleid. We dragen er zorg voor dat binnen ons samenwerkingsverband voor alle partners in onderwijs en zorg transparant is wat onze ambities zijn, wat we willen bereiken en wat de indicatoren zijn waaraan we kunnen zien dat we dat hebben bereikt.

³⁵ 'Zo werkt u met de kwaliteitskompas', NJI, 2019

3.6.4 Kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren in ons kwaliteitsbeleid

Om te bepalen of de beleidskeuzes die we maken passend zijn en of we de goede dingen goed doen, kijken we niet alleen naar cijfers maar ook naar de ervaringen van ouders, leerlingen, scholen en andere partners in onderwijs en zorg betreffende de ingezette ondersteuning en de gemaakte keuzes.

We gaan gebruik maken van een aantal kritische kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren om het succes van ons gevoerde beleid te kunnen toetsen. Deze indicatoren zijn een vertaalslag van het landelijk beleid en het beleid zoals beschreven in ons ondersteuningsplan met de daarmee gepaard gaande interventies.

Om te kunnen bepalen wat de effecten zijn van onze interventies hebben we informatie nodig over de impact van de activiteiten en de inzet. Deze informatie kunnen we voor een deel uit onze eigen data halen, maar halen we grotendeels op bij of krijgen we aangeleverd door: overheid, schoolbesturen, schoollocaties, schoolondersteuningsteams, ketenpartners en onze ouders en jongeren. Ieder van de partijen heeft daarin verantwoordelijkheid, we gaan open en eerlijk het gesprek aan en delen cijfers en informatie. Over bevindingen wordt gerapporteerd door schoolbestuurders, scholen en samenwerkingsverband. De resultaten worden, daar waar nodig, vertaald in aangepast beleid, aangescherpte afspraken of nieuwe activiteiten.

Indicatoren waar we gebruik van gaan maken zijn bijvoorbeeld: hoeveel ouders, jongeren en mentoren zijn tevreden over het nut en de effecten van de ondersteuning of hulp, hoeveel jongeren zitten een jaar na afronding van een FLEX-traject nog op het onderwijsniveau of de arbeidsplek waarnaar zij zijn uitgestoomd, hoeveel jongeren zijn vanuit het reguliere VO alsnog verwezen naar het VSO en hoeveel jongeren stromen vanuit het VSO het regulier onderwijs is of kunnen gebruik maken van duale onderwijstrajecten?

Bij het ontwikkelen van programma's en activiteiten gaan we er zorg voor dragen dat we onze ambities kunnen vertalen naar heldere indicatoren en maatschappelijke resultaten. We gaan die delen met onze partners in onderwijs en zorg en plaatsen deze op onze website.

3.6.5 Te realiseren doelen bij speerpunt 6

Met de boven beschreven activiteiten willen we over vier jaar de onderstaande doelen hebben gerealiseerd:

- *We hebben zicht op kwaliteit van passend onderwijs en zorg voor jeugd in de regio Delflanden. Het betreft hier ons dekkend aanbod van ondersteuningsvoorzieningen, met een passende plek en een ononderbroken leerlijn/ontwikkelingsproces voor elke leerling.*
- *We hebben inzicht in de gemaakte keuzes bij de uitvoering van passend onderwijs en zorg voor jeugd op de afzonderlijke scholen en in het samenwerkingsverband als geheel. Het betreft hier een efficiënte en resultaatgerichte uitvoering van activiteiten, waarbij scholen, jeugdhulp, samenwerkingsverband en gemeenten de goede dingen doen (resultaten) met de juiste verdeling van middelen.*
- *De kwaliteitscyclus van passend onderwijs en zorg voor jeugd op schoolniveau en op het niveau van het samenwerkingsverband is voldoende geborgd. Dit betreft monitoring van doelen en middelen op basis waarvan we kunnen vaststellen dat passend onderwijs en zorg voor jeugd in onze regio is geslaagd.*
- *Het SWV VO Delflanden is een professionele organisatie. Dat betekent dat de administratieve werkprocessen en de interne controle zijn beschreven en geborgd. De verdeling van taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en het toezicht zijn daarin opgenomen. Er is een adequate set aan instrumenten aanwezig voor personeelsbeheer en personeelsontwikkeling.*
- *Er is een goede financiële huishouding waarbij de risico's bekend en in controle zijn. De financiële huishouding is gebaseerd op een doelmatige en rechtmatige inzet van gelden, waarbij de continuïteit van het SWV VO Delflanden is gegarandeerd.*

Hoofdstuk 4 De inrichting van het samenwerkingsverband

Een samenwerkingsverband is een complexe organisatie. Onafhankelijk intern toezicht moet erop toezien dat het bestuur van het samenwerkingsverband de beschikbare middelen zo besteedt dat de schoolbesturen in staat zijn aan hun zorgplicht te voldoen. Dat wil zeggen dat leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften een ononderbroken ontwikkeling op een zo passend mogelijke school kunnen doormaken.

In 2018 vroeg de Inspectie van het Onderwijs aan het (toenmalig) bestuur van het SWV VO Delflanden om aandacht te schenken aan de bestuurlijke inrichting en de governance structuur. De schoolbesturen vervulden tot dan toe in ons samenwerkingsverband meerdere rollen: als bevoegd gezag van hun eigen organisatie, waarbij ze werden geacht de belangen van hun school/scholen te behartigen en als lid van het samenwerkingsverband, waarbij ze het collectieve belang van het samenwerkingsverband moesten behartigen. Dit zou een risico kunnen vormen voor het adequaat functioneren van het samenwerkingsverband: er kunnen zich rol- en belangenconflicten voordoen.

4.1 Governance structuur vanaf 2021

Op 16 december 2020 heeft een algehele wijziging van de statuten plaatsgevonden, op grond waarvan bestuur en toezicht organiek gescheiden zijn. Vanaf januari 2021 kent het SWV VO Delflanden de onderstaande governance structuur.

- *Raad van Toezicht*

De governance structuur is vastgelegd in de statuten van de stichting. De statuten bepalen dat het toezichthoudend bestuur optreedt als intern toezichthouder. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de stichting, alsmede op het uitvoeren van de taken en bevoegdheden die in de statuten aan de bestuurder zijn opgedragen of toegekend. Tevens vervult zij de werkgeversrol voor de bestuurder van het samenwerkingsverband. De Raad van Toezicht evalueert jaarlijks het functioneren van de directeur-bestuurder. Zij adviseert naar eigen inzicht het bestuur en is belast met de goedkeuring van de meerjarenbegroting, de jaarrekening en het jaarverslag van het samenwerkingsverband. De Raad van Toezicht werkt met een toezichtkader, waarin is vastgelegd namens wie toezicht wordt gehouden (maatschappelijke legitimatie), de visie op het toezichthouden, de wijze waarop toezicht wordt gehouden en hoe de interne werkwijze eruit ziet. Voor de inhoud van het toezichtkader wordt verwezen naar de website van het samenwerkingsverband.

De Raad van Toezicht bestaat uit zeven leden afkomstig van de deelnemende schoolbesturen en een extern, onafhankelijk (dus niet uit de schoolbesturen afkomstige) voorzitter.

De Raad van Toezicht werkt met drie vaste commissies; een auditcommissie, een remuneratiecommissie en een commissie kwaliteit passend onderwijs. Deze commissies ondersteunen de Raad van Toezicht bij het uitvoeren van diens verantwoordelijkheden.

- *Bestuurder*

De directeur-bestuurder is het bevoegd gezag van de stichting, voert de (dagelijkse) bestuurlijke taken uit, geeft leiding aan de medewerkers van het samenwerkingsverband en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken van het samenwerkingsverband. Belangenafweging en besluitvorming zijn belegd bij de bestuurder. De directeur-bestuurder legt verantwoording af aan het toezichthoudend bestuur binnen de kaders van het toezichtkader.

De onderstaande schoolbesturen en bijbehorende schoollocaties zijn vertegenwoordigd in het samenwerkingsverband:

Deelnemend schoolbestuur	Bestuursnummer
Stichting Christelijk Onderwijs Delft e.o.	83228
Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs Delft	42532
Laurentius Stichting	40928
Stichting Lucas Onderwijs	20281
Herman Broerenstichting Delft	38209
Pleysier College	30815
Stichting Resonans speciaal onderwijs	42573

Schoolbesturen met voor het SWV relevante schoollocaties	Brinnummers
Stichting Christelijk Onderwijs Delft e.o.	
- CLD, locatie Molenhuispad (HAVO,VWO)	01GX00
- CLD, locatie Obrechtstraat (MAVO)	01GX02
- SC Delfland, locatie CLD Juniusstraat (VMBO BBL/KBL en VMBO GL)	01GX03
Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs Delft	
- Grotius College, locatie Juniusstraat (MAVO, HAVO, VWO)	20AB00
- SC Delfland, locatie Grotius College (VMBO BBL/KBL en VMBO GL)	20AB04
- Grotius College, Praktijkschool	20AB05
- Grotius College, Internationale Schakelklas	20AB08
Laurentius Stichting	
- Laurentius Praktijkschool	26MJ00
Stichting Lucas Onderwijs	
- Stanislascollege, locatie Westplantsoen (HAVO, VWO)	02DZ00
- Stanislascollege, locatie Dalton Delft (MAVO, HAVO)	02DZ04
- Stanislascollege, locatie Krakeelpolderweg (VMBO BBL/KBL)	02DZ02
- Stanislascollege, locatie Pijnacker (MAVO, HAVO, VWO)	31HN00
- International School Delft	02DZ10
- Het Kraaienest (VSO ZMLK)	01OY00
Herman Broerenstichting Delft	
- Herman Broerencollege, locatie Delft	00PZ00
Stichting J.C. Pleysierschool	
- Pleysier College Delft	23GJ02
- Pleysier College Zoetermeer	23GJ01
- Pleysier College Westerbeek	23GJ13
- Pleysier College Transvaal	23GJ00
- Pleysier College Zefier	23GJ14
Stichting Resonans speciaal onderwijs	
• Maurice Maeterlinckschool	02YJ00
• De Witte Vogel	03HW00

4.2. Medezeggenschapsorganen

Elk samenwerkingsverband heeft verplicht een ondersteuningsplanraad (OPR) en –als het werkgever is- een medezeggenschapsraad (MR) aan te stellen. De Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) is hierop van toepassing.

Ondersteuningsplanraad (OPR)

In de OPR zijn personeel en ouders/leerlingen evenredig vertegenwoordigd. De (G)MR-en van de afzonderlijke scholen vaardigen leden af voor de OPR. De belangrijkste taak van de OPR is het instemmen met het ondersteuningsplan van het SWV VO Delflanden. De OPR overlegt met de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband en voert één tot twee keer per jaar een gesprek met de Raad van Toezicht. De OPR geeft gevraagd en ongevraagd advies op onderwerpen die de ondersteuningsstructuur binnen het samenwerkingsverband aangaan.

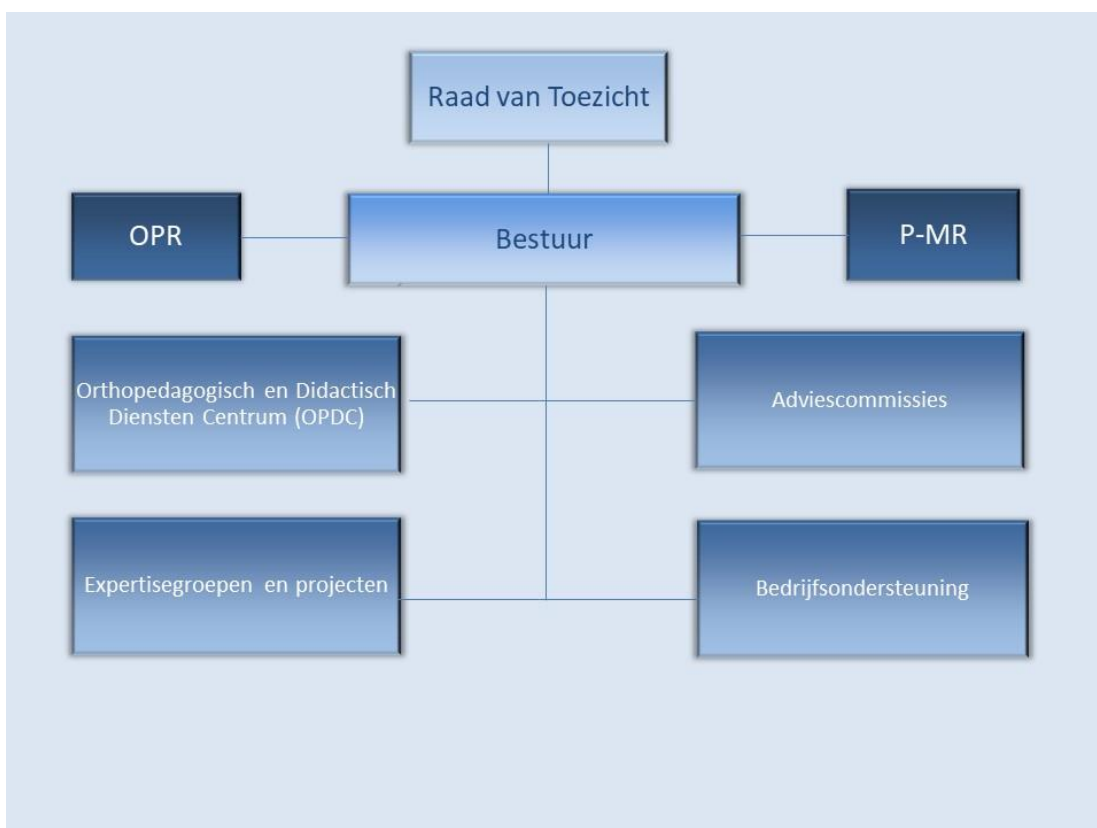
De instemmings- en adviesbevoegdheden van de OPR van het SWV VO Delflanden zijn vastgelegd in het Medezeggenschapsreglement en verder uitgewerkt in het Medezeggenschapsstatuut en het Huishoudelijk reglement van de OPR SWV VO Delflanden, 28.09. Statuut en reglement van de OPR zijn terug te vinden op de website van het SWV VO Delflanden. De OPR heeft twaalf zetels, waarvan zes voor personeelsleden en zes voor ouders/leerlingen van de scholen binnen het samenwerkingsverband.

Medezeggenschapsraad voor het personeel (PMR)

Een samenwerkingsverband waar twee of meer personeelsleden werkzaam zijn, moet een medezeggenschapsraad voor personeel vormen; een zogenaamde P-MR. De P-MR van ons SWV VO Delflanden bestaat uit drie personeelsleden, die instemmings- of adviesbevoegdheid hebben op bestuursbesluiten aangaande het personeel van het samenwerkingsverband. De instemmings- en adviesbevoegdheden liggen vast in het reglement van de medezeggenschapsraad.

4.3 De organisatorische inrichting

De inrichting van de organisatie samenwerkingsverband wordt in het onderstaande organogram weergegeven.

Onder aansturing van een directeur-bestuurder ondersteunen ongeveer 16 medewerkers in dienst van de organisatie de schoollocaties van VO en VSO bij de uitvoering van passend onderwijs. Daarnaast voeren zij de wettelijke taken uit. Naast de medewerkers in dienst van de organisatie, wordt ook een aantal medewerkers ingehuurd om een bijdrage te leveren aan de uitvoering van passend onderwijs.

4.3.1 Orthopedagogisch en didactisch dienstencentrum (OPDC)

Om een geïntegreerd ondersteuningsaanbod te kunnen leveren heeft het bestuur er voor gekozen om een verbreed orthopedagogisch en didactisch dienstencentrum in te richten, dat de onderstaande typen ondersteuning biedt:

- *Schoolgerichte ondersteuning*

De BPO-ers ondersteunen de scholen en de docenten bij het uitvoeren van passend onderwijs binnen de basisondersteuning in de klas en de school. Zij beschikken over een breed aanbod aan interventietechnieken. Dit aanbod wordt ingezet om de basisondersteuning binnen de school te versterken. De BPO-ers hebben kennis van zaken op de domeinen leerontwikkeling en didactiek, sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag. Enkeligen hebben meer specifieke deskundigheid in huis, bijvoorbeeld op het gebied van ziekte, lichamelijke en cognitieve beperkingen, psychische problematiek of hoogbegaafdheid. Zij participeren in de ondersteuningsteams van de scholen van voortgezet onderwijs, beantwoorden vragen van docenten en docententeams en denken mee over het vormgeven van passend onderwijs en het omgaan met verschillen tussen leerlingen in de klas. Zij helpen bij signaleren van ondersteuningsbehoeften, verhelderen van de hulpvraag van docenten en bieden vervolgens advies, begeleiding en training op maat. BPO-ers hebben een belangrijke rol in het signaleren van ondersteuningsbehoeften van docenten binnen de scholen en het bieden van een passend aanbod op de behoeften. Ontwikkelingen binnen de basisondersteuning worden gedeeld met en tussen de directeurs van de scholen en binnen de lerende netwerken.

- *Onderzoek en advies*

De gedragswetenschappers dragen er zorg voor dat op een systematische en transparante manier onderwijs- en zorgbehoeften in kaart worden gebracht, met name wanneer sprake is van meer complexe ondersteuningsbehoeften die de basisondersteuning en het aanbod aan lichte ondersteuning van de school te boven lijken te gaan. Zij werken daarbij met diagnostisch instrumentarium. In afstemming met de school, ouders, leerling en de partners in onderwijs en zorg, ontwerpen zij een zo passend mogelijk ondersteuningsaanbod binnen de reguliere school, het speciaal onderwijs of binnen het FLEX-College. De gedragswetenschappers hebben daarbij de ruimte om van de gebaande paden af te wijken, wanneer daar noodzaak voor is. De gedragswetenschappers zijn ook betrokken bij het ondersteunen van de scholen bij het invulling geven aan hun zorgplicht. Het verrichten van aanvullend onderzoek bij het aannemen van een leerling, om goed in kaart te brengen wat diens ondersteuningsbehoeften zijn en het ondersteunen van de scholen bij het zoeken naar een beter passende school voor de leerling, behoort ook tot hun takenpakket. Gedragswetenschappers hebben een belangrijke rol in het monitoren van arrangementen en het signaleren van trends, ontwikkelingen of knelpunten in ons dekkend netwerk. Zij ondersteunen scholen wanneer leerlingen dreigen thuis te komen zitten en hebben een verantwoordelijkheid in de procesbewaking. De gedragswetenschappers hebben brede (diagnostische) kennis op het gebied van leer- en gedragsproblematiek, met veelal daarbovenop een specialisme. Ontwikkelingen en aandachtspunten worden gedeeld met bestuurders van de scholen, met en tussen directeurs (directiekringen) en in de beleidsgroep OOGO

- *Leerlinggerichte ondersteuning op het bovenschoolse FLEX-College*

Het FLEX-College is een bovenschoolse onderwijs- en zorgvoorziening, die als tussenvoorziening fungeert tussen regulier voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Binnen het FLEX-College kunnen dertig lesplaatsen worden gevuld. Primair doel is om de verwijzende school en de leerling handvatten te bieden, waarmee de leerling na een bepaalde periode weer verder kan binnen de reguliere onderwijssetting. Ook doorstroom naar speciaal onderwijs, arbeid of dagbesteding kan tot de mogelijkheden behoren. Steeds wordt bekeken wat het beste aansluit bij de talenten van de leerling. De docenten van het FLEX-College hebben kennis van zaken op de

4.3.3 Adviescommissies

Adviescommissies geven de directeur-bestuurder van het SWV VO Delflanden advies over de inzet van specifieke (extra) onderwijsondersteuning. Er zijn drie adviesorganen binnen de organisatie:

- *Adviescommissie bij complexe ondersteuningsbehoeften*

Aan elke school van voortgezet onderwijs binnen Delflanden is een gedragswetenschapper vanuit het OPDC gekoppeld. Wanneer er sprake is van een meer complexe ondersteuningsbehoefte van de leerling die het extra ondersteuningsaanbod van de school lijkt te overstijgen (mogelijke verwijzing naar FLEX-College, grens regulier – speciaal onderwijs, integraal onderwijs en zorgarrangement) wordt de gedragswetenschapper in een vroegtijdig stadium door de ondersteuningscoördinator van de desbetreffende schoollocatie bij de casus betrokken.³⁶ Aan de hand van de verzamelde informatie maakt de gedragswetenschapper een voorstel voor de in te zetten ondersteuning (handelingsgerichte deel van het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)) en stemt dit af met school, ouders, leerling en eventueel extern betrokken partijen, door het voeren van een ‘op overeenstemming gericht overleg’ (OOGO). Een verzoek tot toekenning van zo’n specifieke arrangement wordt door de school in Onderwijs Transparant geplaatst en door de Commissie Toewijzing Onderwijsondersteuning verder opgepakt en afgehandeld. De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband is budgettair eindverantwoordelijk en ondertekent een voorgenomen besluit, binnen de grenzen van het beschikbare budget. Bij een positief besluit wordt de ondersteuningsverklaring administratief verder afgerond met daarop vermeld de contactgegevens van de leerling, de school die de ondersteuningsverklaring heeft aangevraagd, het type ondersteuning, de looptijd van het arrangement (start- en einddatum) en het beschikingsnummer. De commissievergaderingen vinden tweewekelijks plaats. De data zijn terug te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

- *Adviescommissie ten behoeve van de beoordeling tot toelaatbaarheid voortgezet speciaal onderwijs*

Een van de wettelijke taken van het SWV VO Delflanden is om te beoordelen of leerlingen toelaatbaar zijn tot het Voortgezet Speciaal Onderwijs. Dit kan op verzoek van de school van regulier onderwijs waar de leerling staat ingeschreven of op verzoek van de school van speciaal onderwijs waar de leerling is aangemeld. Deze wettelijke opdracht wordt binnen ons samenwerkingsverband uitgevoerd door een commissie van deskundigen. De commissie bestaat uit een voorzitter (een onafhankelijke gedragswetenschapper van het SWV), een secretaris en een onafhankelijke tweede deskundige van buiten de organisatie. Ons samenwerkingsverband beschikt over een klein team van externe deskundigen. Deze externe deskundigen kunnen worden gevraagd om, binnen hun specialisme, dossiers mee te beoordelen en de directeur-bestuurder te voorzien van een advies over het definitieve besluit. Afhankelijk van het type expertise dat nodig is bij de beoordeling van een dossier, wordt twee weken voorafgaand aan een commissievergadering, door de voorzitter van de commissie een keuze gemaakt wie van de externe deskundigen om advies wordt gevraagd. De commissievergaderingen vinden tweewekelijks plaats. De data zijn terug te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband is eindverantwoordelijk en ondertekent een voorgenomen besluit. Het genomen besluit wordt verder afgehandeld binnen de afdeling bedrijfsondersteuning. Bij een positief besluit wordt de toelaatbaarheidsverklaring administratief verder afgerond met daarop vermeld de contactgegevens van de leerling, de school die de toelaatbaarheidsverklaring heeft aangevraagd, de speciaal onderwijs soort, de indicatieduur (start- en einddatum), de bekostigingscategorie (categorie 1, 2 of 3) en het nummer van de toelaatbaarheidsverklaring.

Het SWV geeft een toelaatbaarheidsverklaring af. De VSO-school beslist over de toelating. Indien de VSO-school waar de leerling is aangemeld, de leerling niet zelf kan plaatsen, heeft die VSO-school zorgplicht en moet zij zorgdragen voor een zo passend mogelijke plek op een andere VSO-school. Zonder TLV is toelating op een VSO-school niet mogelijk.

³⁶ Verwezen wordt naar de procedure ‘Toeleiden naar een onderwijs- en zorgarrangement’ in het addendum en op de website.

De vier samenwerkingsverbanden VO (Delflanden, Haaglanden, Westland en Zoetermeer) hanteren gezamenlijk het beleid dat een TLV VSO wordt afgegeven tot en met het schooljaar waarin de leerling 18 jaar wordt. Met de VSO-scholen cluster 4 zijn aanvullende afspraken gemaakt om op schakel momenten te bespreken of tussentijdse doorstroom naar regulier onderwijs voor een leerling passend en mogelijk is. Verlenging van een TLV tot en met het schooljaar waarin de leerling 20 jaar wordt, is mogelijk. De vier samenwerkingsverbanden hebben hier, in afstemming met de VSO-scholen, gezamenlijk beleid op geformuleerd.³⁷ De werkwijze van de commissie is omschreven in een procedure en terug te vinden in het addendum en op de website.³⁸

Eind 2020 zijn de vier samenwerkingsverbanden VO (Haaglanden, Delflanden, Westland en Zoetermeer) met afgevaardigden vanuit de VSO-scholen cluster 3 en 4 gestart met een herijking van de indicatiecriteria die in de zes voorafgaande beleidsjaren zijn gehanteerd voor de verwijzing naar het VSO. Vanaf schooljaar 2021 – 2022 wordt gewerkt met de herijkte criteria voor verwijzing naar het VSO.³⁹

- *Adviescommissie ten behoeve van beoordeling toelaatbaarheid Praktijkonderwijs*

In de overstap van primair naar voortgezet onderwijs worden basisscholen door gedragswetenschappers of leden van een expertiseteam van het samenwerkingsverband ondersteund wanneer sprake is van leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, zoals bijvoorbeeld ondersteuning in dossieropbouw ten behoeve van het VSO, afname van capaciteitentoetsen, sociaal-emotionele vragenlijsten of afname NT-2 toetsen.

Onder de groep leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte valt ook de groep leerlingen die mogelijk het beste tot ontwikkeling komt binnen het praktijkonderwijs. De testresultaten van de leerlingen worden besproken met de desbetreffende basisscholen. Hierbij wordt verwezen naar paragraaf 3.4.1.

De basisscholen zijn verantwoordelijk om de rapportage in de overstapmodule PO-VO van Onderwijs Transparant te hangen, zodat de school van voorgezet onderwijs deze ter beschikking krijgt, nadat de ouders hun kind op die school hebben aangemeld.

De Praktijkschool kan vervolgens vrij eenvoudig een verzoek tot afgifte van een toelaatbaarheidsverklaring Praktijkonderwijs indienen bij de adviescommissie Toelaatbaarheid Praktijkonderwijs, door doorzetting van de leerling naar de 1-loketmodule van Onderwijs Transparant. De voorzitter van deze commissie (een gedragsdeskundige van het SWV) controleert de dossiers op: compleetheid van dossier, eventuele aanwezigheid van een eerder afgegeven preadvies, motivering van de plaatsende Praktijkschool en een korte onderbouwing van de in te zetten onderwijssteuning en stemt over het voorgenomen besluit af met de directeur-bestuurder. Wanneer de aanvraag niet compleet is of voldoende is onderbouwd, wordt de aanvraag teruggezegt naar de aanvragende school ter completering. Indien wordt beoordeeld dat de aanvraag compleet en correct is, wordt de TLV PrO opgesteld, ondertekend door de bestuurder en verder administratief afgehandeld door de afdeling bedrijfssteuning.

Naast de groep leerlingen die vanuit het primair onderwijs instroomt in het Praktijkonderwijs, is er ook een groep leerlingen die vanuit het VO kan doorstromen naar het Praktijkonderwijs. Deze groep valt onder de 'bijzondere doelgroepenregeling'. Ook voor deze groep leerlingen wordt door de adviescommissie Toelaatbaarheid Praktijkonderwijs de door de VO-school aangevraagde toelaatbaarheidsverklaring inhoudelijk beoordeeld, waarna over het voorgenomen besluit wordt afgestemd met de directeur bestuurder van het SWV VO Delflanden. Het gehele werkproces is beschreven en terug te vinden in het addendum en op de website.⁴⁰

³⁷ Verwezen wordt naar de handreiking 'Aanvragen TLV 18 tot 20 jaar cluster 3 ZML en MG'.

³⁸ Voor reglement en huishoudelijk reglement CTO wordt verwezen naar de website van het samenwerkingsverband.

³⁹ De procedure toelaatbaarheid VSO is in het addendum terug te vinden als bijlage 10. De procedure is ook te lezen op de website van het samenwerkingsverband.

⁴⁰ De procedure toelaatbaarheid Praktijkonderwijs is in het addendum terug te vinden als bijlage 11. De procedure is ook te lezen op de website van het samenwerkingsverband.

4.3.4 Bedrijfsondersteuning

In dit organisatieonderdeel zijn medewerkers van de eigen organisatie of extern ingehuurd personeel werkzaam ter ondersteuning van de gehele organisatie. Zij houden zich bezig met onderwerpen als administratieve verwerking van ondersteuningsverklaringen, kwaliteitszorg, communicatie, financiën, personeel en organisatie en secretariaatswerk.

Hoofdstuk 5 Het samenwerkingsverband als netwerkorganisatie

Het SWV VO Delfland is een netwerkorganisatie waar kennis wordt ontwikkeld en gedeeld. We verbinden scholen onderling en stimuleren ze om kennis binnen de eigen scholen te mobiliseren, samen te werken en kennis met elkaar te delen in bijvoorbeeld kenniskringen, intervisie-bijeenkomsten of small talks. Het onderhouden van contacten met onze scholen en onze overige netwerkpartners is essentieel binnen al onze beleidsprogramma's en speerpunten en dient velerlei doelen: verantwoorden, afstemmen, adviseren, informeren, verbinden, kennis delen, etc. We streven naar een open en transparante communicatiestructuur, met korte lijnen. Een aantal daarvan komt hieronder aan bod.

5.1 Directeuren VO/VSO

5.1.1 Directiekring V(S)O passend onderwijs en zorg voor jeugd

De directiekring V(S)O passend onderwijs en zorg voor jeugd bestaat uit de directeuren van alle scholen van voortgezet (speciaal) onderwijs. Zij brengen (knellende) onderwerpen of vraagstukken in op het terrein van passend onderwijs en zorg voor jeugd, die op hun specifieke scholen spelen. De onderwerpen worden opgenomen in een jaaragenda. In gesprek met elkaar en met het bestuur wordt het onderwerp verder onderzocht, geeft men elkaar tips en wordt bekeken of het (knellende) onderwerp op het niveau van de samenwerkende scholen of op het niveau van de organisatie samenwerkingsverband moet worden opgepakt. Willen en durven delen met elkaar is hierbij voorwaardelijk. De directiekring heeft daarnaast een taak om het bestuur te voorzien van adviezen met het oog op te nemen strategische bestuursbesluiten gericht op de realisatie van een dekkend regionaal onderwijs- en zorgnetwerk. Beleidsmedewerkers van de gemeenten Delft, Pijnacker-Nootdorp en Midden Delfland sluiten met regelmaat aan op deze overlegvorm om te luisteren naar ingebrachte onderwerpen vanuit de scholen, om samen met de bestuurder, de uitvoering van eerder genomen beleidsbesluiten te toetsen (doen we de goede dingen goed) en om zelf beleidsthema's van belang voor het lokale onderwijs- en zorgbeleid ter bespreking op de agenda te plaatsen. De directiekring komt maandelijks bij elkaar.

5.1.2 Afstemoverleg directeuren VSO-scholen en gemeenten

De directeuren van de VSO-scholen hebben met de beleidsmedewerkers van de gemeenten Delft en Pijnacker-Nootdorp vier keer per jaar een eigen overlegmoment. Specifieke onderwerpen, zoals afstemming over onderwijs- en zorgarrangementen, inkoop zorg binnen het VSO, leerlingenvervoer, beschut werk en dagbesteding kunnen hier door zowel de VSO-scholen als de gemeenten worden ingebracht.

5.2 Netwerk ondersteuningscoördinatoren

De ondersteuningscoördinatoren werkzaam op de verschillende schoollocaties binnen het samenwerkingsverband hebben een eigen intervisie- en netwerkgroep. Dit netwerk komt vier tot zes keer per jaar bij elkaar. Door de coördinatoren worden gespreksonderwerpen ingebracht die worden opgenomen in een jaaragenda. Vraagstukken, knelpunten en oplossingen binnen de basisondersteuning en de extra ondersteuning worden met elkaar gedeeld. Naast het versterken van de eigen en elkaars deskundigheid, levert het netwerk aan de bestuurder inhoudelijke kennis en informatie, welke kan worden gebruikt als onderbouwing bij beleidsvoorstellen. Het netwerk wordt door de partners in zorg gebruikt om (knelpunten) in beleid te bespreken.

5.3 Netwerk remedial teachers

De remedial teachers op alle VO-scholen hebben ongeveer drie keer per jaar een eigen intervisiebijeenkomst. Hierin wordt informatie met elkaar uitgewisseld over het aanbod binnen de basisondersteuning op het gebied van taal- en rekenprogramma's. Vanaf eind 2020 participeert een gedragswetenschapper van het samenwerkingsverband in deze netwerkbijeenkomsten. In 2021 en 2022 zal een deel van de intervisiebijeenkomsten gericht zijn op het versterken van de basisondersteuning op het gebied van dyslexie en ernstige reken- en wiskundeproblemen en afstemming in het ondersteuningsaanbod op de verschillende VO-scholen.

5.4 Themagroepen VO/VSO

Directeuren van de VO/VSO-scholen en ondersteuningscoördinatoren kunnen rondom specifieke thema's of onderwerpen op het gebied van passend onderwijs en zorg voor jeugd kleinschalige themagroepen formeren. Het kan daarbij gaan om onderwerpen die specifiek voor een bepaald niveau van onderwijs is, maar ook gaan om de ontwikkeling van een bepaald project (bv schoolondersteuningsprofielen). In de meeste gevallen wordt een meer uitgewerkt projectvoorstel voorgelegd aan de directeuren in de directiekring VO/VSO of in het afstemoverleg VSO-gemeenten.

5.5 Overleggen ten behoeve van overstapmomenten (PO-VO-MBO)

- *POVO-beraad*

In het POVO-beraad zit vertegenwoordiging van de schoolbestuurders van het regulier primair en voortgezet onderwijs binnen Delfland. In dit POVO-beraad worden onder meer afspraken gemaakt over de manier waarop de overgang van leerlingen van het (speciaal) basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs wordt geregeld en begeleid. Het POVO-beraad komt drie keer per jaar bij elkaar. Op dit moment heeft de directeur bestuurder van het SWV VO Delfland hierin een trekkende en adviserende rol. In 2021 adviseert een adviesgroep over eventuele aanpassingen en wijzigingen in het overstapbeleid. Wijzigingen kunnen van invloed zijn op de organisatie en de samenstelling van het huidige POVO-beraad.

- *Regionaal afstemoverleg*

De samenwerkingsverbanden Delfland en Haagland en de bestuurders VO binnen Delfland en Haagland hebben twee keer per jaar afstemming over gevoerd beleid in de overstap PO-VO. Er wordt steeds naar gestreefd om het tijdpad van overstap in de aanpalende regio's zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

- *Kerngroep VSV*

Voor een goede aanpak van het voortijdig schoolverlaten slaan gemeenten, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs de handen ineen. Vanaf 1 juli 2012 bestaat binnen de regio Delfland - Haagland – Westland en Zoetermeer de Kerngroep VSV. De in de kerngroep zittende leden, vertegenwoordigen het volledige voortgezet onderwijs en de MBO-instellingen in de genoemde gemeenten. Alle leden van de Kerngroep stemmen zorgvuldig af met hun achterban; de Kerngroep is op deze manier verantwoordelijk voor de communicatie met het hele regionale veld. De directeur-bestuurders van de samenwerkingsverbanden VO in Delfland en Haagland nemen namens alle VO scholen zitting in de Kerngroep. Een accountmanager van het ministerie van OCW en Spirit4You hebben een adviesfunctie in de Kerngroep. De belangrijkste taak van de Kerngroep is de voorbereiding, monitoring, uitvoering en evaluatie van het regionaal programma voortijdig schoolverlaten. De kerngroep komt eens per 6 weken bij elkaar.

5.6 Overleggen met de samenwerkingsverbanden PO en VO in de regio

- *Afstemmingsoverleg met het samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs Delfland*

De samenwerkingsverbanden voor het primair en voortgezet onderwijs binnen Delfland hebben tweewekelijks afstemoverleg met elkaar overleg. We praten elkaar bij over de verschillende onderwerpen die op dat moment spelen en voor beide relevant zijn, zoals zaken op het gebied van onderwijs en zorg, overstap primair onderwijs – voortgezet onderwijs, verwijzing naar speciaal onderwijs, huisvesting en financiën. Gezamenlijk bereiden we onderwerpen voor de beleidsgroep OOGO voor.

- *Afstemoverleg met de aanpalende collega samenwerkingsverbanden VO*

Eens per zes tot acht weken is er een afstemmingsoverleg met de omliggende samenwerkingsverbanden van Haagland, Westland en Zoetermeer. Binnen deze overleggen worden samenwerkingsverband overstijgende beleidsthema's opgepakt en uitgewerkt, veelal op het terrein van de afstemming met de gezamenlijke VSO-scholen en de gezamenlijke zorgpartners binnen de gemeenten. Daarnaast wisselen we ook thema's op het gebied van personeel en organisatie met elkaar uit.

Enkele keren per jaar is contact met samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs binnen Zuid-Holland. Het gaat hier vaak om heel specifieke onderwerpen, waar bijvoorbeeld een bepaald samenwerkingsverband zich al meer in heeft ontwikkeld, om verhuisleerlingen of om afstemming over overstap POVO in aangrenzende regio's. Er wordt steeds naar gestreefd het beleid zo goed mogelijk op elkaar te laten aansluiten.

5.7 Overleggen met de gemeenten en de jeugdhulp

- *Beleidsgroep OOGO*

De beleidsgroep OOGO bestaat uit de directeuren/directeur-bestuurders van de drie samenwerkingsverbanden PO en VO binnen Delflanden⁴¹ en de beleidsmedewerkers passend onderwijs en jeugdhulp van de gemeenten Delft, Pijnacker- Nootdorp, Midden Delfland en Lansingerland. In het overleg worden OOGO-onderwerpen uitgewerkt en gemonitord. De beleidsgroep OOGO laat zich adviseren door onder meer het NJI. De beleidsgroep komt maandelijks bij elkaar.

- *Thuiszittersoverleg*

Het SWV VO Delflanden heeft driemaandelijks overleg met beleidsmedewerkers en leerplichtambtenaren van de verschillende gemeenten over de thuiszitters binnen het SWV VO Delflanden. Gezamenlijk wordt de actuele stand van zaken besproken en welke acties door wie moeten worden ingezet.

Het thuiszittersoverleg wordt in de komende beleidsjaren verder geprofessionaliseerd, waarbij ook de doorbraakaanpak en doorzettingsmacht verder worden uitgewerkt.

- *Proces- en programma evaluaties*

Met de verschillende gemeentelijke ambtenaren en verschillende jeugdhulppartners in de regio heeft het SWV VO Delflanden regelmatige overleggen, waarbij zowel op beleidsmatig niveau als op casuïstiek niveau terug wordt geblikt en vooruit wordt gekeken. Vragen die we elkaar stellen hebben betrekking op: wat hadden we afgesproken met elkaar, wat zien we daarvan terug in de praktijk, welke knelpunten ervaren we, wat gaat goed, wat stellen we bij en wat kunnen we behouden?

5.8 Lerende netwerken

Kennis delen en leren van elkaar zijn belangrijk voor de uitvoering van passend onderwijs. Wat is voor jouw school belangrijk? Wat hebben docenten en jongeren binnen jouw school nodig? Binnen ons samenwerkingsverband zetten we in op het ontwikkelen van een professionele cultuur van continu verbetering. De medewerkers van het samenwerkingsverband leggen de verbinding tussen de scholen en de partners. Zij faciliteren lerende netwerken tussen docenten, mentoren, ondersteuningscoördinatoren, remedial teachers, directeuren, bestuurders en professionals in de jeugdhulp en de gemeenten. Maar ook schooldirecties zelf faciliteren hun schoolteams hierin. Het doel is dat onze partners in onderwijs en zorg ervaren dat zij steeds beter in staat zijn om jongeren te ondersteunen. In ons speerpuntenbeleid 2021 – 2025 gaan we op de opbrengsten van onze lerende netwerken meer in beeld brengen.

⁴¹ In dit afstemoverleg participeert ook de directeur-bestuurder van Berséba, het reformatorisch samenwerkingsverband primair onderwijs binnen Delflanden.

Hoofdstuk 6 Financieel perspectief

6.1 Rijksbekostiging en additionele inkomsten

Het SWV VO Delflanden wordt grotendeels bekostigd vanuit het rijk op basis van het aantal leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs op de jaarlijkse peildatum van 01 oktober. Het rijk verstrekt ons samenwerkingsverband de onderstaande budgetten:

- a. Een budget voor de realisatie van lichte ondersteuning regulier VO.
- b. Een budget voor de realisering van lichte ondersteuning VMBO BBL/KBL (LWOO).
- c. Een budget voor de realisering van lichte ondersteuning PrO.
- d. Een budget voor de realisering van zware ondersteuning.

Naast de rijksbekostiging ontvangt het SWV VO Delflanden ook additionele inkomsten:

- e. VSV-subsidie.
- f. Bijdragen van de stamscholen wanneer een leerling wordt geplaatst op het bovenschoolse FLEX-College, op basis van de afspraak “geld volgt de leerling”.

6.2 Verplichte uitgaven en vrij besteedbaar budget

Het samenwerkingsverband kent twee structurele verplichte uitgaven:

- a. Afdracht PrO, rechtstreeks vanuit DUO verstrekt aan de Praktijkscholen op basis van teldatum 01.10
- b. Afdracht VSO, rechtstreeks vanuit DUO verstrekt aan de VSO-scholen op basis van teldatum 01.10

Na aftrek van de verplichte uitgaven, is het resterende budget vrij besteedbaar om, binnen de kaders van het gevoerde beleid en de afspraken zoals omschreven in het ondersteuningsplan, passend onderwijs vorm en inhoud te geven.

Scholen hebben daarbij een eigen verantwoordelijkheid om zorgvuldige afwegingen te maken ten behoeve van de leerlingen die zij in huis hebben met een speciale ondersteuningsbehoefte. Met financiële middelen en inzet van menskracht faciliteert en stimuleert het SWV VO Delflanden de scholen in het bieden of organiseren van passend onderwijs.

6.3 Meerjarenbegroting en risico analyse

In de opgestelde meerjarenbegroting worden de te verwachten inkomsten en uitgaven over de periode 2021 – 2025 integraal gepresenteerd. De meerjarenbegroting biedt de scholen zoveel als mogelijk garanties ten aanzien van de ondersteuningsmiddelen die zij kunnen verwachten gedurende de planperiode. Scholen kunnen hun eigen ondersteuningsbeleid daarop afstemmen.

Het SWV VO Delflanden heeft in de afgelopen jaren een grotere reserve opgebouwd dan wenselijk is. Vanaf 2019 wordt in de begroting gestuurd op het afbouwen van de bovenmatige reserves tot een verantwoord risicoreserve. In de meerjarenbegroting worden de verwachte uitgaven zichtbaar, die zijn gerelateerd aan de wettelijke taken en de geformuleerde speerpunten in onze beleidsperiode. De meerjarenbegroting is opgebouwd uit verschillende programma's. De programma's bevatten structurele uitgaven, langer doorlopende verplichtingen en kortere of afbouwende verplichtingen (zoals impuls gelden en innovatie gelden). Daarnaast zijn er kosten voor ontwikkeling, ontmoeting en verbinding binnen ons netwerk. Volgens planning ligt het weerstandvermogen in 2025 op een verantwoord niveau van € 420.000. Met de impuls gelden en de innovatie gelden worden de schooldirecties uitgedaagd om binnen hun scholen en het samenwerkingsverband ook daadwerkelijk onderwijsinnovaties te bewerkstelligen passend binnen de ambities van ons samenwerkingsverband.

Jaarlijks wordt er door de controller van het samenwerkingsverband een risico analyse gemaakt. Aan de hand van een analyse en een beschrijving van de mogelijke risico's voor het samenwerkingsverband, wordt berekend wat het noodzakelijke weerstandvermogen is, die als dekking fungeert voor mogelijke risico's.

Risico's kunnen zich voordoen op een of meer van de onderstaande beleidsterreinen:

- onderwijs & identiteit;
- personeel & organisatie;
- financiën & beheer;
- gebouw & materiaal;
- communicatie & kwaliteit.

Op het beleidsterrein financiën & beheer zijn onjuiste prognoses van leerlingaantallen bijvoorbeeld een reëel en groot risico voor elk samenwerkingsverband. Groei -maar ook krimp- van leerlingaantallen heeft namelijk direct gevolgen voor de inkomsten en uitgaven van een samenwerkingsverband, vooral wanneer het leerlingen met een bijzondere bekostigingscategorie betreft, zoals het Praktijkonderwijs of het VSO. Schoolbesturen hebben de verantwoordelijkheid om mogelijke groei of krimp van leerlingen op hun schoollocaties in een vroegtijdig stadium te bespreken met de bestuurder van het samenwerkingsverband, zodat er bijtijds kan worden geacteerd op eventuele financiële risico's of kansen.

Het beleidsterrein personeel & organisatie brengt ook risico's met zich mee. Omdat passend onderwijs uitgevoerd moet worden op de scholen, is het van belang dat er binnen de scholen voldoende personeel beschikbaar is en dat het personeel voldoende deskundig is. Scholen geven aan dat er onvoldoende personeel beschikbaar is om geformuleerde ambities om te zetten naar goede plannen die vervolgens geïmplementeerd en geborgd worden in de scholen. Dat draagt er zorg voor dat er aan het eind van een begrotingsjaar nogal eens 'geoormerkt' budget op de plank van het samenwerkingsverband blijft liggen.

In de komende beleidsperiode willen de schoolbestuurders en het bestuur van het SWV VO Delflanden meer cyclisch monitoren hoe de vertaalslag van ambities naar planvorming en realisatie op de scholen gaat.

Bij het tot stand komen van dit ondersteuningsplan zijn we voor de inkomsten in de meerjarenbegroting uitgegaan van ongewijzigde leerlingaantallen op de scholen van regulier voortgezet onderwijs. Verwezen wordt naar tabel 1.⁴²

We willen gedurende deze beleidsperiode sturen op een niet verdere groei van het aantal leerlingen binnen het VSO na 2021. We spreken de verwachting uit dat het aantal leerlingen dat wordt verwezen naar het VSO gelijk blijft of in aantal/percentage zelfs afneemt, wanneer het binnen ons samenwerkingsverband lukt om meer leerlingen met een complexe onderwijsbehoefte binnen het regulier voortgezet onderwijs een passend ondersteuningsaanbod te doen. De innovatiegelden zijn daarbij een stimulans.

Voor het opstellen van de meerjarenbegroting is gebruik gemaakt van het Model MJB van Infinite Financieel BV. Dit model is ontwikkeld en wordt onderhouden met middelen van OC&W en de VO-raad. Het model bevat na iedere update de meest recente bekostigingsgegevens. Jaarlijks passen we de meerjarenbegroting aan, aan de landelijk genomen besluiten, de fluctuaties in leerlingenaantallen op de scholen op basis van de DUO-cijfers, het gerealiseerd beleid, de geanalyseerde risico's en de impact daarvan op ons beleid, en de door het bestuur genomen besluiten voor het nieuwe beleidsjaar.

⁴² Realistisch begroten op basis van de prognoses van schoolbesturen over daling of stijging in leerlingaantallen op hun scholen is vooralsnog lastig gebleken.

Tabel 1: Prognose van leerlingenaantallen tot oktober 2025

Leerlingen op teldatum	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024	1-10-2025
vo overige	8.111	8.111	8.111	8.111	8.111	8.111
leerlingen lwoo	0	0	0	0	0	0
leerlingen pro	321	321	321	321	321	321
Totaal vo	8.432	8.432	8.432	8.432	8.432	8.432
Nieuwkomers <1 jaar in NL	35	35	35	35	35	35
Aantal leerlingen vavo tg (worden voor 50% in minde	6	6	6	6	6	6
Totaal	8.464	8.464	8.464	8.464	8.464	8.464

vso IIn op teldatum	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024	1-10-2025
categorie 1 (laag)	197	218	218	218	218	218
categorie 2 (midden)	7	7	7	7	7	7
categorie 3 (hoog)	32	29	29	29	29	29
Totaal vso	236	254	254	254	254	254

Groei vso II op peildatum	1-2-2021	1-2-2022	1-2-2023	1-2-2024	1-2-2025	1-2-2026
categorie 1 (laag)	5	5	5	5	5	5
categorie 2 (midden)						
categorie 3 (hoog)						
Totaal	5	5	5	5	5	5

In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de inkomsten vanuit het rijk en anderszins en de uitgaven aan programma's/speerpunten gedurende de looptijd van het ondersteuningsplan.

Tabel 2: Meerjarenbegroting op hoofdlijn planperiode 2021 – 2025

Versie 8.0

	2021	2022	2023	2024	2025
Baten					
lichte ondersteuning	867.983	867.983	867.983	867.983	867.983
lwoo	1.995.311	1.995.311	1.995.311	1.995.311	1.995.311
pro	1.442.454	1.442.454	1.442.454	1.442.454	1.442.454
zware ondersteuning	5.526.419	5.479.424	5.479.424	5.479.424	5.479.424
verevening zware ondersteuning	0	0	0	0	0
overige baten	0	0	0	0	0
geormerkte subsidies en bijdragen voor specifieke programma's in het ondersteuningsplan	272.167	267.500	178.750	152.500	110.833
Totale baten	10.104.334	10.052.672	9.963.922	9.937.672	9.896.005
Lasten					
afdracht lwoo (via DUO)	0	0	0	0	0
afdracht pro (via DUO)	1.562.920	1.562.920	1.562.920	1.562.920	1.562.920
maximering afdracht lwoo/pro, dit bedrag t.i.v. lumpsum schoolbesturen (indien van toepassing)					
afdracht vso, teldatum, (via DUO)	3.187.859	3.263.162	3.354.454	3.354.454	3.354.454
afdracht vso, peildatum, (tussentijdse groei vso), ondersteuningsbekostiging	57.303	57.303	57.303	57.303	57.303
afdracht vso, peildatum, (tussentijdse groei vso), basisbekostiging	40.797	40.797	40.797	40.797	40.797
totaal afdrachten	4.848.879	4.924.183	5.015.475	5.015.475	5.015.475
Programma 1 Passend onderwijs is zichtbaar op de school	898.103	873.726	730.580	657.436	434.290
Programma 2 Begeleiders passend onderwijs	312.035	320.935	330.092	339.512	349.204
Programma 3 Dekkend netwerk individuele arrangementen	673.000	673.000	573.000	550.000	550.000
Programma 4 Dekkend netwerk groepsgewijze arrangementen	191.667	291.667	350.000	350.000	350.000
Programma 5 Dekkend netwerk Flex-college	458.602	444.483	387.106	396.630	406.419
Programma 6 Dekkend netwerk maatwerkplus in het VSO	114.917	147.000	147.000	147.000	147.000
Programma 7 Onderzoek en advies	323.253	331.065	339.103	347.371	355.878
Programma 9 Uitwerken van beleid	200.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Programma 10 Bestuur, organisatie en administratie	406.005	381.577	386.452	391.467	390.877
Programma 12 Afdracht LWOO	1.878.422	1.878.422	1.878.422	1.878.422	1.878.422
totaal programma's	5.456.003	5.391.875	5.171.754	5.107.838	4.912.089
Totale lasten	10.304.883	10.316.058	10.187.229	10.123.313	9.927.564
Resultaat	-200.549	-263.386	-223.307	-185.641	-31.559

Tabel 3 toont een overzicht van de uitputting van de beschikbare middelen gedurende de planperiode en biedt ons inzicht in het percentage van het budget dat over de verschillende programma's/speerpunten wordt besteed.

Tabel 3: Uitputting beschikbare middelen ondersteuningsplan 2021 – 2025

Versie 8.0	2021	2022	2023	2024	2025
<i>baten (exclusief geormerkte baten voor programma's)</i>	9.832.167	9.785.172	9.785.172	9.785.172	9.785.172
<i>lasten</i>	4.848.879	4.924.183	5.015.475	5.015.475	5.015.475
Beschikbaar voor het ondersteuningsplan	4.983.288	4.860.989	4.769.697	4.769.697	4.769.697
Benodigde bijdrage voor programma's in het ondersteuningsplan (na geormerkte baten)					
<i>Programma 1 Passend onderwijs is zichtbaar op de school</i>	898.103	873.726	730.580	657.436	434.290
<i>Programma 2 Begeleiders passend onderwijs</i>	312.035	320.935	330.092	339.512	349.204
<i>Programma 3 Dekkend netwerk individuele arrangementen</i>	673.000	673.000	573.000	550.000	550.000
<i>Programma 4 Dekkend netwerk groepsgewijze arrangementen</i>	191.667	291.667	350.000	350.000	350.000
<i>Programma 5 Dekkend netwerk Flex-college</i>	458.602	444.483	387.106	396.630	406.419
<i>Programma 6 Dekkend netwerk maatwerkplus in het VSO</i>	114.917	147.000	147.000	147.000	147.000
<i>Programma 7 Onderzoek en advies</i>	323.253	331.065	339.103	347.371	355.878
<i>Programma 9 Uitwerken van beleid</i>	200.000	50.000	50.000	50.000	50.000
<i>Programma 10 Bestuur, organisatie en administratie</i>	406.005	381.577	386.452	391.467	390.877
<i>Programma 12 Afdracht LWOO</i>	1.878.422	1.878.422	1.878.422	1.878.422	1.878.422
Totaal benodigd voor het ondersteuningsplan	5.456.003	5.391.875	5.171.754	5.107.838	4.912.089
Benodigde middelen worden gedekt uit:					
<i>geormerkte baten programma's</i>	272.167	267.500	178.750	152.500	110.833
<i>algemene middelen swv</i>	5.183.837	5.124.375	4.993.004	4.955.338	4.801.256
Resultaat	-200.549	-263.386	-223.307	-185.641	-31.559

In tabel 4 wordt een overzicht getoond van de meerjarenbalans, op basis van de vastgestelde meerjarenbegroting 2021 – 2025. In de meerjarenbalans wordt zichtbaar dat wanneer tot en met kalenderjaar 2025 (afnemend) negatief wordt begroot, het weerstandsvermogen vanaf 2025 min of meer op het niveau ligt dat we nodig hebben om eventuele risico's in personeel of beleid passend onderwijs te kunnen opvangen⁴³.

Tabel 4: Meerjarenbalans 2021 – 2025

MEERJARENBALANS	SWV VO Delflanden					
	2020 forecast	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Balans						
Activa						
Materiele vaste activa (-/- egalisatie)	150.000	120.000	90.000	60.000	30.000	0
Vlottende activa	520.000	520.000	520.000	520.000	520.000	520.000
Liquide middelen	1.454.543	1.283.994	1.050.608	857.301	701.660	700.101
	2.124.543	1.923.994	1.660.608	1.437.301	1.251.660	1.220.101
Passiva						
Eigen vermogen	1.324.543	1.123.994	860.608	637.301	451.660	420.101
Voorzieningen	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Kortlopende schulden	790.000	790.000	790.000	790.000	790.000	790.000
	2.124.543	1.923.994	1.660.608	1.437.301	1.251.660	1.220.101
	2020 forecast	2021 begroting	2022 begroting	2023 begroting	2024 begroting	2025 begroting
Resultaat	14.000	-200.549	-263.386	-223.307	-185.641	-31.559
Weerstandsvermogen	420.000	420.000	420.000	420.000	420.000	420.000

⁴³ In mei 2021 moet per samenwerkingsverband een plan van aanpak liggen waarin wordt aangegeven op welke manier het samenwerkingsverband zijn bovenmatige reserves wil wegwerken. De in dit ondersteuningsplan opgenomen meerjarenbegroting en meerjarenbalans kunnen derhalve gaan afwijken van de realiteit.

Gedurende de looptijd van het ondersteuningsplan blijft motivering en activering van de schoolbesturen en onderliggende scholen om beleidsvoornemens om te zetten in concrete activiteiten en frequente (bij)sturing op de uitgaven met aandacht voor rechtmatige en doelmatige inzet van de middelen voor passend onderwijs van belang. Het bestuur van het SWV VO Delflanden, bestuurders en schooldirecties hebben hier allemaal verantwoordelijkheid in.

6.3.1 Verdeling van ondersteuningsmiddelen over de scholen

De verdeling van ondersteuningsmiddelen naar scholen vindt plaats op basis van gehanteerde verdeelmodellen. Deze worden jaarlijks bijgesteld op basis van actuele cijfers en beleid.

Zo vindt de verdeling van het beschikbare budget ten behoeve van de versterking van de basisondersteuning op de scholen (onderdeel van speerpunt 1) gedurende de beleidsperiode plaats op basis van een vaste voet per schoolbestuur en een gewogen bedrag per leerling per schoollocatie.

De verdeling van het beschikbare ondersteuningsbudget 'extra ondersteuning op de schoollocaties (onderdeel van speerpunt 3) vindt plaats op basis van een geprognostiseerd aantal leerlingen per opleidingsniveau dat een aanvullende ondersteuningsbehoefte nodig heeft boven op de binnen de school voor alle leerlingen aanwezige basisondersteuning.

Het is de bedoeling dat het aantal individuele arrangementen op de scholen in de planperiode gaat afnemen en het ondersteuningsbudget ten goede gaat komen aan effectieve groepsarrangementen op de schoollocaties. Dit vraagt om creatieve en innovatieve ideeën van schooldirecties aan de hand van een goede populatie-analyse. Samenwerking met de jeugdhulp ligt hierbij voor de hand.

6.3.2 Verdeling van ondersteuningsbudget over verschillende programma's

In onderstaande tabellen wordt voor een aantal programma's verduidelijkt op welke manier de inkomsten van het SWV VO Delflanden beschikbaar worden gesteld aan de scholen, steeds in relatie tot reeds gemaakte afspraken met schoollocaties en in relatie met de uitwerking van activiteiten binnen het nieuwe beleidsplan. De programma's die structurele verplichtingen met zich mee brengen gerelateerd aan eigen personeel, huisvesting of wettelijke taken, zijn in de tabellen niet meegenomen.

Tabel 5: Meerjaren uitgaven speerpunt: 'passend onderwijs is zichtbaar binnen de scholen'

Programma 1 Passend onderwijs is zichtbaar op de school						
Bijdragen aan scholen	Grootboekrekeningnummer	2021	2022	2023	2024	2025
Beschikking Stanislascollege (basisbedrag)	444005	123.668	196.113	159.890	123.668	87.445
Beschikking CLD (basisbedrag + aantal leer	444005	77.273	118.788	98.030	77.273	56.515
Beschikking Grotius College (basisbedrag +	444005	56.160	83.600	69.880	56.160	42.440
Beschikking Laurentius Praktijkschool (bas	444005	10.335	15.225	12.780	10.335	7.890
subtotaal		267.436	413.726	340.580	267.436	194.290
Overige lasten	Grootboekrekeningnummer	2021	2022	2023	2024	2025
Kosten bovenschoolsarrangement Kurzweil	444006	24.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Perspectief op school/SOP		10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Intercollegeale visitatie		10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Impulsgeld		516.667	350.000	350.000	350.000	200.000
Expertisegroep NT-2		70.000	70.000	-	-	-
subtotaal		630.667	460.000	390.000	390.000	240.000
Totale lasten Programma 1 Passend onderwijs is zichtbaar op de school		898.103	873.726	730.580	657.436	434.290
Baten: dekking uit geormerkte subsidies en bijdragen						
Overige overheidsbijdragen en - subsidies	Grootboekrekeningnummer	2021	2022	2023	2024	2025
Regionale samenwerking kansengelijkheid in het onderwijs		70.000	70.000	-	-	-
subtotaal		70.000	70.000	0	0	0
Totale baten Programma 1 Passend onderwijs is zichtbaar op de school		70.000	70.000	0	0	0
Te dekken uit algemene middelen SWV		828.103	803.726	730.580	657.436	434.290

Tabel 6: Meerjaren uitgaven speerpunt: 'Een dekkend netwerk (individuele arrangementen)'

Programma 3 Dekkend netwerk individuele arrangementen							
<i>Overige lasten</i>		<i>Grootboekrekeningnummer</i>	2021	2022	2023	2024	2025
Individuele arrangementen (externe inkoop)		444001	-	-	-	-	-
Extra ondersteuning binnen de school		444043	-	-	-	-	-
Maatwerk hoogbegaafdheid			73.000	73.000	73.000	50.000	50.000
Lichtere vormen van ondersteuning			500.000	500.000	400.000	400.000	400.000
Zware vormen van ondersteuning			100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
			-	-	-	-	-
			-	-	-	-	-
subtotaal			673.000	673.000	573.000	550.000	550.000
Totale lasten Programma 3 Dekkend netwerk individuele arrangementen			673.000	673.000	573.000	550.000	550.000

Baten: dekking uit geormerkte subsidies en bijdragen							
<i>Overige overheidsbijdragen en - subsidies</i>		<i>Grootboekrekeningnummer</i>	2021	2022	2023	2024	2025
Subsidie hoogbegaafdheid			45.000	45.000	26.250	-	-
subtotaal			45.000	45.000	26.250	0	0
Totale baten Programma 3 Dekkend netwerk individuele arrangementen			45.000	45.000	26.250	0	0

Te dekken uit algemene middelen SWV	628.000	628.000	546.750	550.000	550.000
--	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

In bovenstaande tabel is nog niet te zien welk bedrag elk schoolbestuur/elke schoollocatie ontvangt om de lichte vormen van extra onderwijssteuning zelf te kunnen organiseren, dit omdat nu nog niet alle scholen het volledige bedrag aan 'lichte' extra ondersteuning al helemaal zelf willen beheeren. Verwacht wordt dat uiterlijk in 2023 alle scholen dit budget volledig in eigen beheer kunnen uitgeven. Vanaf dan kan in de meerjarenbegroting het budget per schoolbestuur/schoollocatie inzichtelijk worden gemaakt.

Tabel 7: Meerjaren uitgaven speerpunt: 'Een dekkend netwerk: groepsgewijze arrangementen'

Programma 4 Dekkend netwerk groepsgewijze arrangementen							
<i>Overige lasten</i>		<i>Grootboekrekeningnummer</i>	2021	2022	2023	2024	2025
Time In klassen binnen VMBO		444026	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000
Structuurklassen binnen HAVO/VWO		444029	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Groepsgewijze arrangementen in het VO			-	-	41.667	141.667	200.000
Experimenteergelden			41.667	141.667	158.333	58.333	-
			-	-	-	-	-
subtotaal			191.667	291.667	350.000	350.000	350.000
Totale lasten Programma 4 Dekkend netwerk groepsgewijze arrangementen			191.667	291.667	350.000	350.000	350.000
Totale baten Programma 4 Dekkend netwerk groepsgewijze arrangementen			52.500	52.500	52.500	52.500	52.500
Te dekken uit algemene middelen SWV	139.167	239.167	297.500	297.500	297.500		

Tabel 8: Meerjaren uitgaven speerpunt; 'Een dekkend netwerk, maatwerk plus in het VSO'

Programma 6 Dekkend netwerk maatwerkplus in het VSO						
<i>Overige lasten</i>	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Individuele arrangementen VSO ter voorkoming van thuiszitten	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
TOM-klas (€ 52000)	52.000	52.000	52.000	52.000	52.000	52.000
Impuls kleine klas Oosterbeek	22.917	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
subtotaal	114.917	147.000	147.000	147.000	147.000	147.000
Totale lasten Programma 6 Dekkend netwerk maatwerkplus in het VSO	114.917	147.000	147.000	147.000	147.000	147.000
Te dekken uit algemene middelen SWV	114.917	147.000	147.000	147.000	147.000	147.000

Tabel 9: Meerjaren uitgaven speerpunt; 'Passend onderwijs is zichtbaar in de school'⁴⁴

Programma 12 Afdracht LWOO					
<i>Bijdragen aan scholen</i>	2021	2022	2023	2024	2025
CLD locatie Delfland	1.631.422	1.631.422	1.631.422	1.631.422	1.631.422
Stanislas Krakeelpolderweg					
SC Delfland Grotius					
Grotius Praktijk	189.000	189.000	189.000	189.000	189.000
ISK Grotius (€ 2.000 per lln)	58.000	58.000	58.000	58.000	58.000
subtotaal	1.878.422	1.878.422	1.878.422	1.878.422	1.878.422
Totale lasten Programma 12 Afdracht LW	1.878.422	1.878.422	1.878.422	1.878.422	1.878.422
Te dekken uit algemene middelen SWV	1.878.422	1.878.422	1.878.422	1.878.422	1.878.422

6.3.2 Groeibekostiging VSO

De groeibekostiging wordt gebruikt om de fluctuaties in leerlingenaantallen van de VSO-scholen financieel op te vangen. Het is bij wet verplicht om uitvoering te geven aan de groeiregeling. Zo spoedig mogelijk na 01 februari van enig jaar wordt in beeld gebracht welke VSO-scholen een positieve dan wel een negatieve groei hebben doorgemaakt in de periode tussen 01 oktober van het voorgaande jaar en 01 februari (peildatum). Bij een eventuele positieve groei wordt de bekostiging van het aantal leerlingen waarmee een VSO school is gegroeid tussen 01-10 en 01-02 aan de betreffende VSO-school overgemaakt door het samenwerkingsverband middels een beschikking. SWV VO Delfland draagt, naast de wettelijk verplichte basis- en ondersteuningsbekostiging personeel- ook de materiele basis- en ondersteuningsbekostiging over.

6.3.3 Verantwoording

De organisatie SWV VO Delfland moet zich verantwoorden over de besteding van de ondersteuningsmiddelen, inclusief de middelen die worden doorbetaald aan de schoolbesturen en de financiële middelen voor het VSO. Binnen ons samenwerkingsverband krijgen de individuele scholen in toenemende mate de regie op het besteden van de lichte vormen van extra ondersteuning voor hun leerlingen op school. Bij een regiefunctie hoort het

⁴⁴ Na vaststelling van de begroting is gebleken dat er bij de ISK abusievelijk is uitgegaan van verkeerde leerlingaantallen. Dit is inmiddels gecorrigeerd. De daadwerkelijke uitgaven voor de ISK binnen dit programma wijken daarmee af van de vastgestelde begroting.

bewaken van de kwaliteit van de interne processen en van de uitvoering. Daar hoort ook bij dat er verantwoording over de doelmatigheid en de rechtmatigheid van de middelen plaatsvindt die worden toegekend en dat die middelen dus zichtbaar aan de ondersteuning van leerlingen worden besteed. Juist omdat de individuele scholen steeds meer zelf verantwoordelijk worden voor de besteding van middelen passend onderwijs, zal in de komende beleidsperiode, samen met de schoolbestuurders en directeuren worden nagedacht over effectieve, transparante en efficiënte manier van verantwoorden vanuit de schoolbesturen/schoollocaties aan het SWV VO Delflanden.

Overzicht van documenten waarbij wordt verwezen naar addendum

Bijlage 1:	Model van signaleren tot toewijzen van een onderwijs en zorgarrangement
Bijlage 2:	Procedure 'Stappen in de toeleiding naar een onderwijs en zorgarrangement
Bijlage 3:	Stroomschema 1 Zorgplicht aanmelding VO Stroomschema 2 Zorgplicht aanmelding VSO Stroomschema 3 Zorgplicht binnen VO
Bijlage 4 :	De escalatieladder: om (dreigend) thuiszitten te voorkomen (conceptversie)
Bijlage 5:	Procedure Toelaatbaarheid Praktijkonderwijs
Bijlage 6:	Projectplan Expertisegroep Hoogbegaafdheid
Bijlage 7:	Projectplan Expertisegroep Cluster 3 en 4
Bijlage 8:	Projectplan Expertisegroep NT-2
Bijlage 9:	Procedure overstap VSO-VO (Pleysiercollege)
Bijlage 10:	Procedure toelaatbaarheid VSO
Bijlage 11:	Procedure toelaatbaarheid Praktijkonderwijs